

GORENJSKI GLAS

CENA 39.000 din — LETO XLII — št. 98

Kranj, petek 22. decembra 1989

Temeljna banka Gorenjske
 ljubljanska banka
GORENJSKI BANKA
 FORMULA PRIHRANKA

SNOVANJA

Radovljica

- Linhartovo mesto

dr. Marko Marin:

Gledališko ljubiteljstvo - izziv
gledališkemu profesionalizmu

Dinar pribit na marko

Pa ga imamo: šok. Prvi učinek je bil sproščujoč, naposled bomo znali izračunati, koliko je kaj vredno, saj je bila zmešnjava že popolna. Prilila nas je, da smo se navadili vse izračunati v nemških markah in res je bilo samo še vprašanje časa, kdaj bo tudi uradno postala primerljiva valuta. Še pred pol leta bi se kdo razburjal in trkal na junaške prsi, da je to vendar nemški denar in da nemškega pri nas že ne bomo imeli, čeprav jih potihem kupuje na črno in hrani v nogavici ter kupuje Ramo onstran meje. Danes se ne pritožuje nihče več, kar je nemara zunanji izraz družbenega konsenza, ki ga potrebuje sleherni protiinflacijski program, če želi uspeti.

Seveda pa bo ta sproščujoči učinek hitro zbledel, saj bo zbil le psihološko inflacijo, preostalo bo lahko le trdo delo in odrekanje ter seveda red in dosledno spoštovanje sprejetih ukrepov, predpisov in zakonov. Pri nas pa smo spremenljivi kot vreme, vedno znova smo se doslej spretne izognili plačilu računa za štiridesetletne gospodarske neumnosti, popustili le toliko, kolikor so nas prisilili tuji upniki. Da

je to že veliko državljanov pripeljalo na rob revščine, če ne že kar v bedo, seveda ni potrebno razlagati, kakor tudi ne, v kakšne politične zdrahe in sovraštvo med narodi.

Marković je izstavil račun, vsem in vsakemu posebej, ga bomo naposled le plačali ali pa se spet spretne izvili in bo naslednji račun le še višji? Dogodki v sosednjih, socialističnih državah, zlasti krvavi dogodki v Romuniji, so več kot dober opomin, kam vodi pot v RAJ. Revščina bo brez uresničitve Markovičevega modela ozdravitve gospodarstva in financ le še večja, kako ugodna je za rojevanje diktatorjev, ni potrebno razlagati, navsezadnje nam na njegovo rojstvo niti ne bi bilo potrebno čakati, saj ga imamo tako rekoč pri roki.

Največje upanje vsekakor vliva dejstvo, da je Marković prvi premier, ki ima za uresničitev protiinflacijskih ukrepov denar, tujo pomoč seveda, ki naj bi v dveh letih znašala 4 milijarde dolarjev. Pomoč, ki ima velik klicaj, saj je pogojena s politično demokracijo in Markovičev novi socializem dobiva vse bolj jasne obrise.

M. Volčjak

Med brezposelnimi tudi zdravniki

Kranj, 19. decembra - Brezposelnost v kranjski občini zadnji dve leti nezadržno narašča, so ugotovili delegati na skupščini občinske skupnosti za zaposlovanje, ki se je sestala še zadnjič. Konec septembra je bilo v Kranju 916 brezposelnih, za desetino več v primerjavi z istim mesecem lani, z decembrom pa že skoraj za petino. V stalnih analizah, ki jih opravlja strokovna služba, ugotavljajo tudi strukturo čakajočih na »borzi dela«. Med tistimi s srednješolsko izobrazbo prednjačijo gimnazijski maturantje, veliko je tudi ekonomskih tehnikov, z višješolsko izobrazbo prav tako ekonomisti, med brezposelnimi visokoškolski izobraženci pa so predvsem zdravniki. Letos se je med iskalci dela znašlo še nekaj več ljudi s srednjo in poklicno izobrazbo.

Več o zaposlovanju in brezposelnosti na 3. strani.

D. Ž.

Danes začetek kongresa ZKS

Tokrat brez prepevanja

Da gre za prelomen dogodek v zgodovini slovenske partije in za očitno namero po prelomu s preteklostjo dokazuje že sam začetek kongresa, ki bo prvič brez prepevanja delavske himne in zunanjega blišča. 409 delegatov in 260 gostov bo predvidoma dva dni oblikovalo novo politično strategijo v enakopravni politični strankarski boj vključene Zveze komunistov, v katerega stopa z velikimi bremenami preteklosti in s tem pred volitvami veliko tvega, ter odnos do položaja Slovenije v Jugoslaviji in Zveze komunistov Slovenije v Zvezi komunistov Jugoslavije. Časi za take razprave, umirjene in razumne, niso ugodni, vendar je skromno upanje, da se Jugoslavija le vrtirja na gospodarsko in politično demokratično pot. Nič ni čudnega, če vlada za kongres v Jugoslaviji in na tujem večje zanimanje kot navadno, saj so kongresu ob uradnih predlogih kongresnih dokumentov že predloženi tudi alternativni, tako skrajno liberalni kot klasično levičarski.

J. K., slika F. Perdan

Zanimiv večer na Visokem

Visoko - Jutri, v soboto, ob 19.30 bo v domu na Visokem zanimiva kulturna prireditev, na kateri sodeluje Moški pevski zbor Visoko, Kwartet Zvonček, na citre bo igral Rado Kokalj. Prireditvi bo "dal verbalno dušo" Silvo Teršek. Znani in poslušani kramljalec bo skozi prireditev razpredal misli o narodu, družini, rojstvu, o praznikih, skratka o temah, h katerim se kaže prav v sedanjem "razdejanem" času vedno znova vračati.

Prototip kompleta kock za lažji pouk kemije

Težavna pot novih učil v razrede

Kranj, 21. decembra - Pred dnevi je osnovnošolska učiteljica Marija Golob iz Šentilja predstavila gorenjskim ravnateljem in učiteljem kemije svojo inovacijo, prototip kompleta kock, s katerimi je na otrokom dojemljivejši način razložila periodni sistem elementov kot enega temeljnih znanj kemije.

Ker so tovrstne predstavitve pri nas dokaj redke, je prav, da o tem izvirnem učilu povemo nekaj več. Marija Golob ga je v prvi obliki zasnovala že pred osmimi leti, na sejmju učil in šolske opreme v Ljubljani pa ga je predstavila 1985. leta. Komplet kock je tik pred "izidom", novatorica ga je pripravljena izpopolniti tudi z dobrimi predlogi kolegov praktikov.

H. Jelovčan

Kviz ob Dnevu JLA - Avtomoto društvo Kranj vsako leto ob prazniku JLA pripravi kviz za srednje šole usmerjenega izobraževanja in za ekipe iz Garnizije Kranj. Na letošnjem kvizu, ki je bil ta teden v sredo popoldne v Domu JLA v Kranju, se je merilo v znanju 15 ekip iz šestih šol srednjega usmerjenega izobraževanja in Garnizije JLA. Zmagala je prva ekipa JLA, druga je bila ekipa Ekonomske srednje šole, tretja iz Srednje šole Iskre (III. ekipa), četrta Srednja Mlekarska in kmetijska šola (II. ekipa) in peta prva ekipa Gimnazije Kranj. - Foto: F. Perdan

Priznanja Gorenjskega odreda

Kranj - Jutri (v soboto) bo Odbor skupnosti borcev Gorenjskega odreda na razširjeni seji, ki bo v Republiškem centru za obrambno usposabljanje v Poljčah, podelil na slovesnosti priznanja Gorenjskega odreda. Priznanja bodo dobili: Veno Doljak-Desan za uspešno in požrtvovalno delo pri postavitvi spominskih obeležij borbenih akcij Gorenjskega odreda; Tončka Vodnik za aktivno delo pri organiziranju in vodenju pohodnih enot Gorenjskega odreda; Osnovna šola Ivana Groharja Škofja Loka za prenašanje narodnoosvobodilnih izročil Gorenjskega odreda na mlade in Smučarsko društvo Stahovica - Selo pri Vodnicah za uspešno večletno organiziranje gozdnega teka Gorenjskega odreda.

*Voščimo Vam
vesel Božič*

Uredništvo

Svečanosti in priznanja ob prazniku JLA - Sredi tega tedna so se začele tudi osrednje svečanosti ob letošnjem prazniku JLA. V Kranju je bila sinoči (v četrtek) v dvorani občinske skupščine svečana prireditev, na kateri je govoril predsednik skupščine Ivan Torkar. Slovesno pa bo tudi danes (v petek) ob 11. uri v vojašnici v Kranju, kjer bo svečano postrojenje planinske brigade z osrednjo proslavo, in zvečer, ko bo tovariško srečanje starešin, civilnih oseb v JLA, pripadnikov ZRVS, vojaških upokojencev in delavcev organov za SLO in DS v veliki dvorani Telekomu v Kranju. Včeraj je bil v Škofji Loki tudi dan odprtih vrat vojašnice Jožeta Gregorčiča. Vojaške starešine pa je sprejel tudi predsednik škofjeloške občinske skupščine Jože Albreht. Osrednja svečanost v Škofji Loki pa bo drevi (danes ob 18. uri) v dvorani gledališča Loški oder na Spodnjem trgu v Škofji Loki, kjer bo prav tako slavnostni govornik Jože Albreht. Na sliki: Včeraj so na svečanosti v vojašnici v Škofji Loki podelili tudi državna odlikovanja. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

20%

Našim zvestim kupcem **NOVOLETNO DARILO** - Našim zvestim kupcempopust za vsak enkratni
gotovinski nakup

nad 5.000.000 din v vseh prodajalnah Elita Kranj od 22. do 28. decembra 1989

Elita z vami tudi v prihodnjem desetletju - Elita z vami tudi v prihodnjem

Elita

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJE POLITIČNI KOMENTAR

Tovarne brez politike

Neupravičeno v senci dogajanj v zvezni skupščini se tudi v Sloveniji sprejemajo pomembne politične odločitve, usodne za prihodnje uravnavanje slovenskega političnega življenja. Ker morata biti, tudi zaradi pravočasnih priprav na splošno volitev in trditve politične opozicije, da sedanja skupščina ni bila izvoljena na demokratičnih volitvah in ji zato oporekajo legitimnost in je zato treba čim prej izvoliti nov slovenski parlament, do konca leta sprejeta volilni zakon in zakon o političnem združevanju, prav veliko časa za odločanje ni več.

Medtem ko je vsebina novega zakona o volitvah več ali manj znana, na seji republiške skupščine bo treba uskladiti še razhajajoča mnenja o načinu volitev v družbenopolitične zbornice, o zasnovi zakona o političnem združevanju več razprave. Nobenega dvoma ni, da je tak zakon absolutna novost v povojni slovenski in jugoslovanski politični praksi, da je zasnova zakona sodobna, po meri evropskih demokracij, da je predlog zakona kratek in pregleden, odprta, če tako rečemo, pa tudi po zadnjem torkovem usklajevanju, pa ostajajo nekatera pomembna vprašanja, vezana tudi na preživetje in možnost sodelovanja predvsem novih zvez v predvolilnem boju. Medtem ko za partijo, SZDL in mladino gmotno pokritje predvolilne kampanje ni problematično, pa je večji problem pri novih zvezah. Če resnično želimo enakopravnejši predvolilni spopad, potem bo morala družba najti sredstva tudi zanje, sicer bodo že na startu v podrejenem položaju. Če ga bomo delili kasneje, na osnovi volilnega uspeha in sedežev v parlamentu, bo novim političnim konkurentom to bore malo pomagalo. To je kvečjemu lahko osnova za nadaljnje financiranje, čeprav se bomo morali zediniti v tem, da se bo morala vsaka organizacija financirati predvsem sama s članarino in s pomočjo gospodarstva, vendar do določene mere. Gospodarstvenik, strankarsko opredeljen, ne sme imeti možnosti na račun politike spraviti firmo "na kant".

Vse politične organizacije bodo uradno registrirane (tudi sedanje, ki so sedaj v bistvu ilegalne), osnova za registracijo pa naj bi bilo število članov oziroma pristopnih izjav. Predlog je 10 članov, kar je evropsko merilo, v Sloveniji pa naj bi bil limit 20.

Sporno ostaja vprašanje delovanja političnih organizacij v podjetjih. Če smo se že zedini, da v državnih organih, policiji, sodstvu, državni upravi, za politiko ni prostora, pa so glede podjetij mnenja še deljena. Menim, da tu ne bi smelo biti nejasnosti. Podjetje je gospodarska tvorba in za politiko v njem, tudi zaradi slabih izkušenj v preteklosti, ne bi smelo biti prostora. Drugo vprašanje je rok, do kdaj se morajo organizacije, razen sindikata, umakniti iz podjetij (partija zagovarja eno leto, alternativa pa takojšen umik). Pomembno je, da podjetja čim prej očistimo vsega, kar h gospodarjenju ne sodi.

Tržičani o osnutku novega programa SZDL

SZDL najbližja krajanu

Tržič, 15. decembra - Pretekli petek so člani predsedstva OK SZDL skupaj s predsedniki krajevnih konferenc in svetom za organiziranost in razvoj SZDL ter kadrovske politiko razpravljali o osnutku programa občinske konference SZDL Tržič. Enotna ocena je, da je program dobro pripravljen, z nekaj pripombami bo šel te dni v nadaljnjo razpravo.

Program zajema prav vsa področja, s katerimi se je socialistična zveza v Tržiču dosedaj vsa leta aktivno ukvarjala. Še naprej bo preko svojih delegatov v skupščini spodbujala posodobitev tehnologije v tržičkih delovnih organizacijah, obvladovanje inflacije, socialno varnost mladih družin, starejših krajanov, invalidov, reševanje stanovanjskih vprašanj, urejanje in varovanje prostora. SZDL bo vztrajala na demokratičnem volilnem sistemu, krajevna skupnost pa naj ostaja še naprej temelj političnega sistema.

Tudi o prihodnjih volitvah so govorili. Socialistični zvezi v Tržiču se ni bati, da bi ne ostala vplivna družbenopolitična organizacija, kajti nobena organizacija v Tržiču ni bila vsa leta toliko navzoča v krajevnih organizacijah, tako blizu svojemu članstvu in problemom v krajevni skupnosti, kot prav socialistična zveza.

O osnutku programa bodo člani razširjene seje predsedstva SZDL Tržič razpravljali v četrtek, 21. decembra.

D. D.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenic, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Tržiča

Izdaja časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana
Naročnina za IV. tromesečje plačljiva v decembru: 580.000.- din

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnjek (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl Zlebitr (socialna politika, Tržič), Dušan Humer (šport), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Mirjana Draksler in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

Prvine demokratične partije in družbe bodo prevladovali na 11. kongresu Zveze komunistov Slovenije

Nobenemu ne bomo mašili ust

Ljubljana, 20. decembra - Nobena beseda, pobuda, izrečena na kongresu, ne sme izveneti v prazno, nobenemu govorniku ne mislimo mašiti ust. Če bo posamezna pobuda dobila na zasedanju komisije vsaj 20 odstotno podporo, bo šla kot predlog kongresu. Tudi kandidatne liste za organe ZKS, vključno s predsednikom, bodo odprte do konca. Kongresni poslovnik zagotavlja visoko stopnjo demokratičnosti, je dejal na sredini novinarski konferenci pred današnjim začetkom 11. kongresa Zveze komunistov Slovenije sekretar predsedstva Miloš Prosenec.

Vodstvo slovenske partije računa, da bo kongres trajal dva dni, lahko pa se potegne do nedelje, vendar najkasneje do poldneva, ko mora biti Cankarjev dom že pripravljen na druge, času primerne prireditve. Kongres se bo začel danes ob 10. uri s plenarno sejo, proceduralnimi zadevami, uvodnim referatom predsednika predsedstva CK ZKS Milana Kučana (referat bo del kongresnega gradiva) in izvolitvijo vodstva kongresa ter ob 14. uri nadaljeval z delom v štirih komisijah, ki ne

nizacij Slovencev v zamejstvu, govorili delegatom na sejah komisij in ne na plenarnem zasedanju, na kongresu pa bo tudi uporabljena najodobnejša tehnika, ki jo premoremo pri nas, tudi pri izpeljavi volitev.

Kongres slovenskih komunistov po zanimanju jugoslovanske in tuje javnosti prednjači med vsemi kongresi republiških in pokrajinskih partij. Kongresne dokumente, predvsem pa program, pazljivo prebirajo in analizirajo

Odperte liste

Razen za sekretarja, kjer je kandidat le Sonja Lokar, so vse kandidatne liste odprte. Število članov cekaja se bo od dosedanjih 83 zmanjšalo na 65, kandidatov pa je 88. Odperte liste so tudi za druge organe. Za člane CK ZKJ iz Slovenije je 22 kandidatov, izvoljenih pa bo 15, dokončno pa se o njih izreka kongres ZKJ. Odprta je tudi lista za 60 delegatov za zvezni kongres, 79 pa jih je bilo že izvoljenih po občinskih konferencah. Kandidata za predsednika sta dva. O obeh bodo delegati kongresa tajno glasovali. Kdor bo dobil več glasov, gre na volitve na novi ceka, kjer mora tudi dobiti večino. Vse liste, tudi za predsednika, so odprte do glasovanja in se o novih predlogih izreka kongres.

nistov Slovenije, in je jasno, da bo ZK stranka med strankami ter zagovornica pobud, za katere ni nujno, da so politično organizirane, bodo v ospredju kongresne pozornosti druga vprašanja. Miloš Prosenec, Silva Jereb, Sonja Lokar, Peter Bekeš in Mitja Žagar med ključne točke kongresa uvrščajo programska izhodišča, socialno in razredno osnovo ZK, družbeno lastnino, odnos do samoupravljanja, ki naj postane ena temeljnih človekovih pravic, položaj Slovenije v Jugoslaviji in slovenske partije v zvezni, zadnje aktualne dogodke ter statut, ki drugače razumeva demokratični centralizem, opušta hierarhične odnose in pravico, da višji or-

J. Košnjek

Kučana ni med kandidati

Zakaj napadi na Kučana v Srbiji kot kandidata za člana CK ZKJ, če ga na kandidatni listi sploh ni, je bilo vprašanje Milošu Prosencu. Odgovoril je, da so se napadalci zmotili oziroma premalo pozorno prebrali liste. ZKS je poslala ZKJ evidentirane za zvezni ceka, kjer je bilo Kučanovo ime, sledil pa je osnutek liste, na katerem pa Kučana ni bilo, pa tega v Srbiji očitno niso prebrali in so šli v juriš na Kučana in Kocjančiča.

Delegati in gostje

Na kongresu bo 409 delegatov, od katerih jih je bilo 253 izvoljenih na občinskih konferencah, drugi pa so člani sedanjih organov. Gostov bo 260, mednje pa sodijo sekretarji komitejev, kandidati za bodoče organe ZKS in ZKJ, nekdanji funkcionarji, spomeničarji in revolucionarji. Vabljeni je delegacija CK ZKJ ter vse republiške in pokrajinske zveze ter organizacija ZK v JLA.

bodo tematsko oblikovane, kot je v ZKJ še vedno običaj, ampak se bo na vseh razpravljalo o vsem kongresnem gradivu. To je pozitivna izkušnja slovenske partije s konference izpred dveh let. Zvečer okrog 20. ure naj bi bila spet plenarna seja, na kateri bi sprejeli kandidatne liste. Jutri ob 9. uri se bo nadaljevalo delo po komisijah, opoldne pa se bo začelo plenarno zasedanje, na katerem bi volili in sprejeli zaključke. Nedejla je le skrajna rešitev. Da bi skrajno racionalizirali delo, bodo tudi predstavniki tujih delegacij, skupno jih bo 17, od teh 7 orga-

v sosednjih državah, pa v Franciji, Španiji, Zvezni republiki Nemčiji in državah Vzhodne Evrope. Toliko tujih delegacij še ni bilo na nobenem kongresu slovenskih komunistov doslej. Vse organizacije Slovencev v zamejstvu bodo prvič prišle s samostojnimi delegacijami, prvič pa bodo na kongresu socialisti Furlanije in Julijske Krajine ter delegacija prenovljene madžarske partije. Do srede je bilo prijavljenih blizu 300 poročevalcev, od tega 20 tujih.

Ker je dilema, za kakšen pluralizem se zavzema Zveza komu-

Kranjska socialistična zveza ima svoj program

Boj za volilce, stolpce in minute

Kranj, 18. decembra - Občinska konferenca Socialistične zveze Kranj sprejela svoj program, ki bo obenem tudi osnova njenemu samostojnemu ali koalicijskemu nastopu na volitvah, razprava pa je terjala, da se v program kot samostojna točka vpišejo sklepi problemske konference o turizmu, kot posebno poglavje pa kmetijstvo. Vedno bolj očitna pa je tudi boj za prostor v časnikih in za minute v radijskih programih. Kranjska SZDL zagovarja enakopravno zastopnost vseh dejavnikov politike v sredstvih javnega obveščanja.

Turizem, kmetijstvo, zahteva pa enakopravnem zastopstvu vseh političnih organizacij, zvez ali strank v vsebini sredstev javnega obveščanja, mišljen je bil predvsem Gorenjski glas in drugo leto, ko bo začel delovati, tudi radio Kranj, ter natančnejša obdelava vloge krajevne samouprave so bile glavne in na konferenci soglasno sprejete pripombe k programu občinske organizacije SZDL.

Konferenca, ki sta se je udeležila tudi članica izvršilnega odbora republiške konference SZDL Barbara Goričar in predsednik

medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Marjan Gantar, je sprejela poročilo o lanskem in letošnjem delu občinske konference, ki ga je predstavil podpredsednik občinske konference Lojze Godler. Edino delegat borčevske organizacije Stojan Trošt je poročal v poročilu vzroke za manjše uspehe oziroma neuspehe, povedal, da borci načeloma s poročilom soglašajo in predlagajo, da se število organov pri SZDL zmanjša. Predsednik občinske konference SZDL Ferdo Rauter je v obrazložitvi programa najprej pojasnil značilnosti republi-

škega programa, na katerem temelji občinski, pri katerem je še posebej poudaril odločujočo besedo skupščinskega odločanja in praktičnost programa, pri katerem bo lahko nadzirati uresničevanje. SZDL bo na volitvah kandidirala s svojim programom in svojimi kandidati, ki so za program, imajo znanje, strokovnost in voljo do poslednjega dela. Sedaj je že znano, da bo Demos združeno nastopal na volitvah. SZDL se zavzema za odločilno besedo krajevne skupnosti pri urejanju in varovanju prostora ter trdnje vire financiranja, za

objektivno obveščanje, pri čemer se sedaj gradi na subjektivnih ocenah, Gorenjski glas in kranjski radio pa naj bi bila predvsem objektivna in enako odprta do vseh, za svobodno razvoj gospodarstva, podjetništva, obrti, za razvoj industrije na sedanjih lokacijah, za konkurenco v trgovini (nobenih vnaprejšnjih rezervacij za kranjske firme), za obrtno cono, varovanje kmetijske zemlje, turizem, za poklicno Prešernovo gledališče ob razgibanju amaterski kulturi, za novo avtobusno postajo in iskanje lokacije za novo mestno tržnico. Kaže, da se bo SZDL kot samostojna organizacija zavzemala za ta program, zato pa mora imeti svoje članstvo, ostreji pa se mora forumskega dela.

J. Košnjek

Iz razprave

STOJAN TROŠT je pozitivno ocenil program in predlagal samostojno poglavje o kmetijstvu. (To je bilo sprejeto.) Premalo je govoriti samo o varovanju zemlje, ampak se je treba opredeliti do kmetijske politike, aktualno bo vračanje odvzete zemlje, pa nizke cene za kmeta in visoke za potrošnika. Gre za splet vprašanj, ki vplivajo na politično razpoloženje. To je pomembno tudi zato, ker je polovica članov SZDL s podeželja in je pomembno, za katerega se bo podoželje opredelilo. Ob raznih bojkotih moramo težiti tudi k čim višji stopnji samoprehranjevanja.

CIRIL HRNČIČ je povedal, da so Tenetiše predvidene za deponijo posebnih odpadkov, vendar je zahteval, naj bo uporabna samo za kranjsko občino.

ANDREJ BABIČ je programu očital, da je turizem obravnavan preozko, zato je predlagal, naj se v dokument vključijo vsi sklepi problemske konference SZDL o turizmu. Ta pripomba je bila sprejeta.

MILAN LAH je predlagal, naj v krajevni skupnosti, posebej tam, kjer bo delovalo več političnih zvez, skupščina ostane kot mesto za iskanje skupnih, za skupnost dobrih rešitev. Politika lahko razdružuje, akcije pa bodo različno prepričane združevale.

FRANC KRIŽNAR je menil, da bi bogat stanovanjski standard lahko uporabili v turistične nameste, Brdo je treba odpirati, kar bi bilo pred leti bogokletno, ob Bistrici pa bi lahko uredili kamp, v katerega bi bili pripravljene vlagati tudi nekateri zasebniki.

JANEZ FRELIH je dejal, naj krajevna skupnost ostane samoupravna skupnost, ne pa del državne uprave, kar je lahko kvečjemu krajevni urad. BARBARA GORIČAR pa je dejala, da je SZDL v težkem položaju, saj več strank starta na levosredinsko koalicijo. Praznega prostora je še nekaj, ki ga mora SZDL zasedati, sicer ga bo nekdo drug. Tako kot drugi se tudi SZDL bori za oblast, česar se je malo kasno zavedala. Ali je lahko član SZDL tudi član druge stranke še ni določeno, verjetno pa bo to stvar osebne morale.

Komu smo naklonjeni

Več govornikov je govorilo o vlogi sredstev obveščanja oziroma objektivnosti v političnem boju, še posebej pa o Gorenjskem glasu, za katerega ena stran trdi, da je bolj naklonjen opoziciji, druga stran pa nam očita komunistično nastojnost. Ferdo Rauter je dejal, da so vse te ocene subjektivne, da pa se SZDL zavzema za objektivno obveščanje, v katerem mora biti tudi SZDL enakopravno zastopana. Franci Kržan, delegat ZKS, je povedal, da v kranjski partijski organizaciji ne ocenjujejo, da bi bil Gorenjski glas prav posebej naklonjen komunistom. Delegat mladih Boštjan Jerman je predlagal, naj da SZDL od Gorenjskega glasa roke proč, naj postane časopis neodvisen, noben od urednikov pa ne sme biti v nobeni stranki. Marjan Gantar pa je povedal, da bo v sredo seja časopisnega sveta, na kateri bo govora tudi o tem. Sedaj mora biti Gorenjski glas nadstrankarski z nalogo zajeti vso pluralnost Gorenjske, sicer pa je časopis še vedno list SZDL.

Novi člani predsedstva

Ker so bili Drago Štefe, Brane Popovič in Vinko Tušek razrešeni članstva v predsedstvu občinske konference SZDL, jo konferenca v ponedeljek med petimi kandidati volila tri nove. Kandidati so bili Stane Boštjančič, Martin Leskovar, Franc Benedik, Janez Žakelj in Anton Rešek. Izvoljeni so bili Martin Leskovar, Franc Benedik in Janez Žakelj, ki so dobili največ glasov.

Izredna seja delavskega sveta Železarnes Jesenice

»Toliko izgubimo, da moramo izvažati«

Jesenice, 21. decembra - Na izredni seji delavskega sveta jeseniške Železarnes so sprejeli posebne ukrepe, s katerimi so ustavili vso proizvodnjo za domači trg. Elektrogospodarstvo grozi z odklopom električne energije. »Če ne bomo sprejeli kratkoročnih ukrepov, do dolgoročnih sploh prišli ne bomo,« so dejali na seji. Če ne bo sprememb cenovne in plačilne politike, Železarni grozi ekonomski zlom.

Decembra so v Železarni izdelali več analiz poslovanja Železarnes. Analize so pokazale, da so ekonomske razmere železarnes vedno slabše. Vzroki so v nerednem plačevanju domačih kupcev, kar je zahtevalo nenormalno visoko kratkoročno in dolgoročno zadolževanje z nenormalno visokimi stroški. V zadnjih štirih mesecih električne energije in transportnih storitev zaradi nerednega plačevanja pretijo z ustavitvijo dobav in zaračunavanjem penalov za neodvzete količine energije,« je na izredni seji delavskega sveta jeseniške Železarnes dejal predsednik poslovodnega odbora inž. Boris Bragant.

Cene izdelkov črne metalurgije so še vedno nadzorovane, povečati pa bi jih morali za 40 odstotkov, če bi hoteli normalno poslovati. Kar 70 odstotkov izdelkov je takih, da ne pokrivajo proizvodnih stroškov, zato je delavski svet sprejel predlog poslovodnega odbora, da od 22. decembra ne proizvajajo več za domači trg. Proizvodnje pa ne bodo omejili pri izdelkih za izvoz, pri izdelkih, ki gredo na jugoslovansko tržišče v okviru skupnega izvoza in domašnjih dobav za uveljavljene reklamacije kupcev.

V železarni se zavedajo, da je to le kratkoročni ukrep in velja do 3. januarja. Zdaj izvažajo že 50 odstotkov proizvodnje; vsako povečanje izvoza nad 30 odstotkov pa je za bazično industrijo že problematično, saj je tako, kot bi se izvažala energija. »Z vsako tono na domačem tržišču toliko izgubimo, da je bolje izvažati. Če ne bomo kratkoročno ukrepali, do dolgoročnega sploh prišli ne bomo,« so dejali na seji.

Zdaj veljajo v Železarni posebni ukrepi in vsak dan se prilagajajo razmeram. Tako ostaja nekaj možnosti, da bi s proizvodnjo nadaljevali tudi v valjarni na Beli. Ukrepom, da bi koristili letošnje dopuste, so se uprli jeklarji, ki so zaradi ustavitve peči sredi oktobra že morali na dopuste, vendar na seji delavskega sveta njihovih pritožb niso sprejeli.

Nekateri delegati so vprašali, v kakšni meri vpliva na težke likvidnostne težave gospodarstva blokada Srbije. Železarni srbski kupci dolgujejo 17 milijonov dinarjev, železarna pa jim je dolžna 6 milijonov di-

narjev. Do 40 odstotkov proizvodov odhaja na jugoslovanski trg tudi preko grosistov. V železarni pravijo, da tista srbska podjetja, ki so vezana na izvoz, kupujejo v železarni najbolj kvalitetna jekla in so dobri plačniki. Težave pa so z drugimi, a ne le v Srbiji, temveč tudi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter v Sloveniji.

V železarni bodo izpolnili vsa izvozna naročila, ki dosega decembra in januarja 6 milijonov dolarjev. Upajo pa, da se bodo razmere doma tako uredile, da bodo še prej kot 3. januarja postopoma začeli obratovati posamezni obrati. Za železarno je tako »življenjska« pomena, da se uveljavijo vse spremembe cenovne in plačilne politike, sicer jo čaka ekonomski zlom.

D. Sedej

Ustanovna skupščina kranjskega odbora Slovenske demokratične zveze

Politiki želimo odvzeti slabo ime

Kranj, 19. decembra - Slovenski demokrati so na pobudo Jožeta Novaka in Francija Kaplerja v torek zvečer na skupščini v Kranju ustanovili kranjski odbor Slovenske demokratične zveze, izvolili za predsednika Andreja Štera in enajstčlanski izvršilni odbor, v katerem prevladujejo izobraženci, ter sklenili, da pristopijo h kranjskemu Demosu (Demokratična opozicija Slovenije). Na skupščini so tudi sprejeli zahtevo po enakopravnem zastopanju vseh političnih organizacij in strank v Gorenjskem glasu in zahtevo, da bi Skupščina občine Kranj vrnila ugled in veljavo tradicionalnemu kranjskemu grbu z orlom.

Andrej Šter je v uvodnem govoru dejal, da pri nas še vedno stopamo po poti, ki pozna eno Resnico, en Cilj in eno Srečo, in da nas je prav ta pot pripeljala v čas, ko gospodarski sistem razpada in se družba moralno razkrajša. Republiška skupščina kot najvišji organ slovenske državnosti noče prevzeti organizirane obrambe pred grožnjami in na

da ta pravica ne bo uresničena, ker ni v interesu slovenskega naroda, pri tem pa največjo odklanjajo možnost, da bi slovenski narod izrazil voljo o tem vprašanju. Dosedanji goreči zagovorniki družbene lastnine, ki so pri spevali k omdiranju države tako, da so zmanjšali njeno premoženje za začetni kapital, se čez noč pojavljajo v vlogi podjetnikov. Pravni sistem dopušča politične procese in kršenje pravnih norm in pristaja na izvrševanje skrivaj sprejetih zakonov z vsebino, ki je namenjena le posvečenim. Narod se še 45 let po državljanski vojni deli na zmagovalce in premaganec...

"Tako nočemo več živeti! Če parafraziram predsednika Šinigoja (gre za izjavo nemškemu časopisu - op.), imamo sicer res dobre živce, nismo pa neumni," je dejal Andrej Šter in se zavzel za depolitizacijo vseh področij, kjer je mesto za strokovno odločanje, za to, da bi politiki odvzeli slabo ime, za poštene volitve, v katerih bodo vse politične organizacije in stranke imele enako možnost vplivanja na volilna pravila in na javnost, enake možnosti financiranja predvolilnega boja in nadzora nad volilnimi rezultati... Ko je Šter ocenjeval ukrepe zvezne vlade, je dejal, da so poskus krepitve federacije skozi stranska

Kranjski odbor Slovenske demokratične zveze (SDZ) je na skupščini sprejel izjavo, ki jo naslavlja Medobčinskemu svetu SZDL za Gorenjsko. V njej je zapisano, da SZDL na Gorenjskem nastopa v nastajajočem pluralističnem prostoru kot nadstranka ali kot organizacija vseh in nikogar. "Ker so na vodilnih položajih v SZDL komunisti in ker je SZDL formalni ustanovitelj Gorenjskega glasa, dejansko ohranja ZKS monopol nad sredstvi javnega obveščanja. Brez enakopravne zastopanoosti vseh političnih organizacij in strank v časopisih, radiu in

televiziji ne bo poštenih volitev, saj volilci ne bodo mogli presoditi, kakšne programe zastopajo posamezne stranke in njihovi kandidati. Kranjski odbor SDZ zahteva, da se časopisni svet Gorenjskega glasa razširi s predstavniki vseh novonastalih političnih organizacij in zvez na Gorenjskem in da to velja do sprejetja ustreznih zakonov, ki bodo uredili položaj časopisov v večstrankarski demokraciji; za predsednika časopisnega sveta pa naj se izvoli oseba, ki bo imela podporo vseh političnih organizacij na Gorenjskem.

vrata in da je edina možnost za obstanek Slovenije krepitev in dosledna obramba že pridobljene slovenske državnosti.

O ukrepih ZIS-a je bilo na skupščini še govora. Franci Kapler je dejal, da so monetarni sprejemljivi, vsi ostali pa pomenijo katastrofo. Branko Grims, predsednik gorenjskih socialdemokratov, je menil, da naš dinar še dolgo časa ne bo konvertibilen, ker tega ni mogoče doseči z ukrepi, ampak z ekonomskimi razmerji. Protinflacijski program

ni zarezal v proračun in se dotaknil glavne postavke - sredstev za JLA, čeprav svetovne izkušnje kažejo, da so lahko uspešni le takšni programi. Stane Tomazič je opozoril na to, da slovenska družina, ki je temelj narodove obrambe, propada. Tomaž Hribnik je dejal, da se ljudje, predvsem na podeželju, še vedno bojijo rdečih krvnikov, dr. Peter Vencelj pa je poudaril, da se bo zavzel predvsem za to, da bi šolstvo spet postavilo na strokovne in depolitizirane temelje.

C. Zaplotnik

Kranjski odbor SDZ naslavlja občinski skupščini zahtevo, naj "reši kranjskega orla" - kranjski grb z orlom. Prepričan je, da večina Kranjčanov doživlja vsiljeni krajevni simbol (stilizirani gorenjski nagelj z "neobhodno" zvezdo) kot tujek, ki ga nikoli ne bodo sprejeli za svoj znak. To se je pokazalo že ob poskusu uvajanja novega grba, ko zgodovinski znak mesta Kranj ni bil ukinjen, pač pa le "pospravljen". Novi grb pa kljub (likovno) sprejemljivi izvedbi ostaja politični konstrukt.

napade odgovarja s tarnanjem. Čeprav je pravica do samoodločbe in odcepitve neobhodna za vsako državnost, slovenski politični predstavniki hitijo zatrdjati,

Neobetavni tokovi zaposlovanja

Na delo utegne prihodnje leto čakati 2000 ljudi

Kranj, 19. decembra - Za poslovilno skupščino skupnosti zaposlovanja v petnajstletni samoupravljalni karieri je strokovna služba pripravila podatke o gibanjih zaposlenosti v občini Kranj in ocenila, kaj se na tem področju obeta prihodnje leto. Nič dobrega - nazadovanje zaposlenosti in naraščanje brezposelnosti. Slednja najbolj tepe mlado generacijo in tiste, ki privikrat trkajo za delo.

Že drugo leto zaposlenost v občini upada, saj so se v delovnih organizacijah očitno lotili preganjanja t.i. podzaposlenosti, se pravi, da zaposlujejo svoje že zaposlene. Zlasti so ta gibanja občutna v gospodarstvu. Ocenjujejo, da bo letošnja zaposlenost v primerjavi z lansko nižja za 1,8 odstotka, kar bo pomenilo znižanje povprečno zaposlenih v Kranju za okroglo 640 delavcev. Presežki delavcev letos še niso prišli na svetlo, čeravno so jih v tovarnah napovedovali. Pač pa je skupnost za zaposlovanje dodeljevala denar za prekvalifikacijo večjega števila delavcev iz namenskega sklada. Tudi pripravniške ta čas obvladujejo, vendar precej tudi po zaslugi skupnosti, ki pripravništvo sofinancira. Opomniti pa velja tudi, da zaposlitev za

določen čas lahko pomeni tudi prikrit problem. Brezposelnost je vse večja, do konca leta bo po ocenah brez dela v Kranju 855 ljudi. Tudi za prihodnje leto ne napovedujejo nič dobrega. Zaposlenost bo še naprej upadala, brezposelnih bo več, napovedujejo, da blizu 2000, povprečna stop-

Med nezaposlenimi je bilo v Kranju konec oktobra 29 odstotkov iskalcev prve zaposlitve, 47 odstotkov mladih do 26. leta starosti, 8 odstotkov pa teže zaposljivih. Od vseh, ki iščejo delo, ima le slaba desetina pravico do denarnega nadomestila. Slednji imajo med iskalci dela prednost pri zaposlitvi, da gredo čimprej z družbenih ramen.

nja brezposelnosti pa se bo približevala 6 odstotkom.

Eden od razpravljalcev (slučaj navzočnost javnosti) se je zgrozil nad rastočo brezposelnostjo ob dejstvu, da je Kranj še pred dvema letoma na veliko uvažal delovno silo z juga države, na kar iz delegatske klopi menda opozarja že od leta 1986. Kot retorično je zvenelo njegovo vprašanje, ali skupnost za zaposlovanje nima (ni imela) pristojnosti, da bi zajela takšne tokove, na kar je dobil odgovor, da žal ne in da so izvršni sveti sicer sprva odločali o zaposlovanju iz drugih okolij, toda delovne organizacije se na njihova (ne)soglasja niso ozirale. Sicer pa, so dodali predstavniki strokovne službe, zaposlovanje delavcev z juga usiha. Povsem pa

jim gostoljubja ni moč odreči (slišati je namreč tudi take predloge), čeprav se vrste domačih nezaposlenih daljšajo, saj je delo ustavna pravica, ne glede na narodnost. Kot ocenjujejo na podlagi obiskov v delovnih organizacijah, ki zaposluje veliko delavcev iz drugih republik, domači ljudje tudi niso voljni prijeti za vsako delo. Mi pa dodajamo, da je glede na kvalifikacijsko strukturo brezposelnih, ki je praviloma boljša od zaposlenih, to tudi razumljivo. Menda pa se pri zaposlovanju obeta takšna prihodnost, da bo človek ne samo voljan prijeti za vsako delo ob primernem plačilu, temveč se bo oprijel vsakega dela ne glede na plačilo.

D. Z. Žlebir

Prostorska stiska duševno prizadetih

Prizidek prihodnje leto

Kranj, decembra - Rešitev prostorske utesnjenosti otrok v kranjskih delavnicah pod posebnimi pogoji že dolgo odlagajo na boljše čase, za prihodnje leto pa je tej jari kači vendarle videti rep. Medtem pa so se kresala mnenja na eni strani staršev, združenih v društvu za pomoč duševno prizadetim, in na drugi skrbstvenih strokovnjakov, o tem, katera rešitev je najboljša.

Starši in šola so bili za gradnjo prizidka k Osnovni šoli Helene Puhar, medtem ko se je strokovnjakom ob nameravani gradnji utrnila misel o več muhah na en mah. Sočasno bi namreč lahko rešili še varstvo in zaposlovanje tudi ostalih invalidov v občini, vseh pod isto streho. Predlagali so tudi po svoji sodbi najprimernejšo lokacijo v Cerkljah. Tu so trčili ob nasprotovanje staršev duševno prizadetih, ki bi jim prevažanje otrok še otežilo položaj. Pripominjali so tudi h konceptu ustanove, ki bi po njihovem mešal jabolka in hruške, in vrh vsega zavlekel rešitev prostorske stiske njihovih otrok še za kako leto ali dve.

Arbitražo je prevzel koordinacijski odbor za družbeni položaj invalidov pri kranjski SZDL, ki je menda vse letošnje seje namenil temu primeru. Imenoval je delovno skupino, ki naj pretehta argumente ene in druge strani in ta je z nekajmesečno zamudo razgrnila rešitve. Možnosti sta dve, novogradnja za sedanjou zgradbo na Stritarjevi ulici in prizidek k Osnovni šoli Helene Puhar (kot že spočetka terjajo starši), kjer bi pridobili štiri razrede. Obe inačici torej ohranjata ustanovo v Kranju. Misli na Cerklje pa se kljub vsemu niso docela odrekli: tam bi bile idealne razmere za invalidske delavnice, ki si jih v občini želijo (ob gibanjih zaposlovanja, ki vse bolj izključujejo invalide in absolvente šole s prilagojenim programom pa tudi potrebujejo) več kot desetletje.

D. Z. Žlebir

Občinski sindikalni svet o socialni problematiki železarjev

Železarna ne bo razprodajala stanovanj

Jesenice, 21. decembra - Ob težkih razmerah v jeseniški Železarni se je prvi odzval jeseniški občinski sindikalni svet, ki je med drugim sprejel sklep, da morajo o vplivu železarskih likvidnostnih težav in o socialnem programu razpravljati vsi trije zbori skupščine občine. Na Jesenicah ni nobenega novega podjetja.

Na minuli seji predsedstva občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice so poleg obravnave osnutka statutarne sklepa občinske organizacije in obravnavi gradiva za naslednji seji zbora združenega dela in družbenopolitičnega zbora namenili precej pozornosti tudi težavam, v katerih je jeseniška železarna kot največja delovna organizacija v občini.

Predsednik sindikalne organizacije Železarnes Edo Kavčič je med drugim dejal, da se je sindikat v tovarni že precej časa zavzemal za take osebne dohodke, ki bi zagotavljali vsaj minimalno socialno varnost. Že novembra so bili osebni dohodki le v višini oktobrskih, zato je sindikat vztrajal, da se ne glede na vzroke sedanjih likvidnostnih težav poiščejo možnosti, da se izplačilo decembrskega osebne dohodka 22. decembra poveča za vsaj del življenjskih stroškov. Nikakor ne sme priti do socialnih problemov. Odločitev, da bodo delavci, ki bodo na prisilnem dopustu, prejeli osebni dohodek v višini 80 odstotkov, mora biti kratkotrajna in časovna. Kovinsko - predelovalna industrija je nasploh v težkem položaju, saj je na prisilnem dopustu tudi 300 delavcev ravenske in 500 delavcev štorske železarnes, vendar Železarna Jesenice nikoli, tudi v primeru stečajnega postopka, ne bo dovolila, da se tako kot v nekaterih drugih slovenskih firmah, razprodajo stanovanja in počitniški domovi.

Na seji so sklenili, da morajo o socialnem programu in o tem, kako bo vplival težak finančni položaj železarnes na gospodarstvo občine na prvi seji razpravljati vsi zbori skupščine občine. Še posebej težko je zato, ker na Jesenicah ni možnosti za zaposlovanje in niti ni zametkov novih organizacij. Medtem ko je v Sloveniji že 600 novih podjetij, na Jesenicah ni še nobenega in se zdi, kot da so se v minulem obdobju v občini »kar nekako trudili, da so še kakšno obstoječe podjetje zaprli«.

Ko so obravnavali osnutek statutarne sklepa, so v razpravi opozorili na sindikalne pravice tistih delavcev, ki so zaposleni pri zasebnikih, na problem in na število delavskih zapnikov v podjetjih in na nekatera druga vprašanja, ki se pojavljajo ob novi organiziranosti sindikatov.

D. Sedej

Za tretjino več »socialnih« štipendij

Kranj, 19. decembra - Na zadnji skupščini skupnosti za zaposlovanje v Kranju so potrdili tudi letošnje štipendije iz združenih sredstev. Podelili so jih 1.311, tretjino več kot lani.

807 štipendij iz združenih sredstev dobivajo srednješolci, 108 le-teh pa razliko h kadrovske štipendiji. Med študenti višje in visoke šole je 190 štipendistov iz združenih sredstev, 42 pa ima tako nizko kadrovske štipendijo, da morajo dobivati razliko. Prosilcev je bilo v občini sicer še več, vendar so jih zaradi presegevanja cenzusa 134 zavrnili. Poleg srednješolcev in študentov, ki prosijo za štipendijo iz socialnih motivov, pa iz istega sklada štipendirajo tudi nadarjene: letos so na novo odobrili 42 tovrstnih štipendij, 122 učencev ali študentov pa je že prej študiral ob njej.

Manj razpisanih kadrovske štipendij in težji gmotni položaj družin, zaradi česar je tudi več otrok upravičenih do »socialnih« štipendij v okviru določenega cenzusa, sta poglavitna razloga za tolikšen naval na združena sredstva. Sklad je obubošan, zato lahko izplačuje razmeroma nizke štipendije, ki jim stalne valorizacije ne uspejo ohranjati vrednosti, zlasti še, ker jih po pravih igrah izplačujejo za nazaj. Po novem letu pa obetajo, da bodo začeli s sprotnim usklajevanjem, da bodo šolarji prejeli štipendije v prvi in ne šele v drugi polovici meseca.

D. Z. Žlebir

KRATKE Z GORENJSKE

Uresničen program komunalnih del v Radovljici - V krajevni skupnosti Radovljica so konec minulega tedna na slovesnosti podelili priznanja vsem, ki so sodelovali pri uresničitvi programa komunalnih del v krajevni skupnosti v tem srednjeročnem obdobju. Obsežen program so v krajevni skupnosti uresničili predvsem s sodelovanjem in podporo Komunalnega gospodarstva in samoupravne komunalne skupnosti ter delovnih organizacij. Najobsežnejša dela so bila na odseku od Gasilskega doma do Ekonomske šole oziroma banke, od Petrola do Gasilskega doma in letos pri urejanju križišča Kranjske ceste in parkirnih prostorov. Ob zahvali in podelitvi priznanj vsem, ki so podprli uresničitev zahtevnega programa, je danes teden predsednik sveta KS Jože Rebec poudaril, da brez njihovega sodelovanja programa prav gotovo ne bi mogli uresničiti. Na podelitvi priznanj pa se je še posebej zahvalil Marjanu Sitarju za vestno in strokovno delo. - A. Ž.

Telefon v Langusovi ulici

Odločitev za akcijo

Radovljica, 21. decembra - Že pred nekaj leti so se v Langusovi ulici v krajevni skupnosti Radovljica prijavili za telefon prvi zainteresirani. Zakaj so potem nekateri v tem delu Radovljice postopoma prišli do telefonov, nekateri pa jih še vedno nimajo, na sestanku, ki je bil v petek, 15. decembra, s predstavniki krajevnih skupnosti, Podjetja za PTT promet in občine ter interesi sicer ni bilo pojasnjeno, dogovorili pa so se, da bo Podjetje za PTT promet pripravilo projekt za ta del Radovljice. Gradbeni odbor, ki so ga že ustanovili, bo tudi začel z akcijo za izgradnjo omrežja, čeprav bodo telefone zainteresirani dobili, ko bo Radovljica imela vozilčno telefonsko centralo. V sedanji centrali so namreč vse zmogljivosti zasedene. Skušali pa bodo vendarle upoštevati tudi možnost, da bi nekateri (po dogovoru in odboru) dobili telefone, še preden bo Radovljica dobila centralo, če bi se v sedanji pojavil kakšen prost priključek... A. Ž.

Mohorjev klanec oživlja

R 3 - Več kot trgovina

Kranj, decembra - Pred dnevi je Vodopivčeva ulica v Kranju, včasih bolj znana po Mohorjevem klanecu, dobila še en trgovski lokal. Gre za R 3, ki obeta, da bo več kot trgovina, saj ima v svojem programu poslovanja tudi inženiring, proizvodnjo in storitve.

Na njenih policah trenutno najdete pozamenterijo, praznične prte, z raznimi vezi okrašene brisače, male gospodinjske aparate, spominke, okraske za jelko, žarnice, svetila, izdelke domače obrti in podobno. Sredi trgovine stoji poseben pult, na katerem se bodo vrstile demonstracije gospodinjskih strojkov. Tak je trenutni izbor. Vendar, pravijo lastniki R 3, Marjan Tičar, Vine Bešter in Brane Pajer, nič ni rečeno, da bo te predmete naslednji teden še dobili. Program se bo menjal, kakor bodo narekovali kupci. Če bodo želeli kaj čisto tretjega in bo tudi sicer zanimivo za kupce, bo na policah prav to. Tu se bo dobilo vse, bo nekakšen Globus v malem, in tudi vse tisto, kar drugje ne bo dobili. Predvsem pa bodo cene konkurenčne.

Zanimiva je tudi ponudba inženiringa: tu bodo nudili inženiring za potrebe strojništva, elektrotehnike, izračune, obdelave in podobno.

Sicer se bo v trgovini vedno kaj dogajalo. Sredi trgovine stoji poseben pult, na katerem se bodo vrstile demonstracije gospodinjskih strojkov. Najprej so bili na vrsti aparati Elme Črnuče, zatem Meblor program - po prospektu boste tu lahko kupili katerikoli kos Meblovega pohištva - pred Novim letom bo trgovino obiskal dedek Mraz, januarja pa bo tu že prva predstavitev ene od novo izdanih knjig. S kulturnim programom, seveda, kot se za knjigo spodobi. Predstavljane bodo knjige - uspešnice, tu bodo vedno gostovali slikarji s svojimi prodajnimi razstavami slik. Tudi za poletje že načrtujejo razna kulturna dogajanja, kajti, pravijo, Mohorjev klanec mora znova zaživeti trgovsko, kot je živel nekaj, pa tudi kulturno.

D. Dolenc

ureja ANDREJ ŽALAR

Gorenjski glas in Gorenjska banka Ljubljanske banke na Jezerskem

Novinarski večer: priznanje in praznik

Kranj, 22. decembra - Zdaj pa zares. Napovedi, ki ste jim lahko sledili v zadnjih številkah Gorenjskega glasa o Novinarskem večeru z otvoritvijo dvorane na Jezerskem, je konec. Jutri se torej dobimo ob 17. uri v Korotanu. Če se še niste odločili, vam svetujemo, da pridet. Ne bo vam žal. Vendar, bodite točni. Toliko zanimivega se bo dogajalo, da bo prireditev trajala kar debelo poltretjo uro. In še enkrat naj vas, Jezerjani, opozorimo, da vstopnine ne bo, vendar pa vstopnice, ki jih boste dobili pri vstopu, skrbno hranite do konca prireditve. Škoda bi bilo, da bi bili morda ob morebitno nagrado; teh, nagrad namreč, pa tokrat res ne bo malo. Če pa vas jutri zvečer ne bo na srečanju in otvoritvi dvorane, ki ste si jo vsi skupaj želeli in jo boste poslej imeli, boste vseeno o vsem, kar se bo dogajalo, lahko prebrali v zadnji letošnji številki Gorenjskega glasa, ki bo izšla danes teden.

In zdaj, kot smo zadnjič obljubili, odgovor, zakaj Novinarski večer tokrat na Jezerskem. Da ne bi bilo kakršnihkoli ugibanj, takšnih ali drugačnih domnev, naj takoj povemo, da na odločitev ni vplivala načrtovana otvoritev dvorane v kulturnem domu. Letošnja akcija za otvoritev dvorane je samo še podčrtala prizadevanja in pripravljenost za uresničitev programa, ki so si ga v krajevni skupnosti zastavili pred leti. Da se bomo jutri dobili v Korotanu, se je vse skupaj pravzaprav

začelo že 1986. leta z veliko očiščevalno akcijo aprila meseca, v kateri je sodelovalo več kot 100 krajanov.

"Po akciji smo se lotili priprav na obnovo vodovoda," se spominja predsednik sveta krajevnih skupnosti Milan Kocjan.

"Še isto leto smo potem urejali tudi avtobusno postajo pri Štularju. Zares pa se je začelo z gradnjo vodovoda naslednje leto 22. aprila, in junija, ob krajevnem prazniku, je bila prva faza gotova. Še isto leto so potem v zaselku Dov dobili elektriko in uredili smo smetišče, ki je bilo dolga leta upravičen "kamen spotike". Iz opuščene objekta na Remontu ob urejenem smetišču je zraslo urejeno skladišče za potrebe krajevnih skupnosti, vanj pa smo postavili traktor za skupne potrebe. Hkrati pa smo lani sklenili največjo akcijo-vodovod. Še enkrat bi se ob tej priložnosti rad

Jezerjani so si torej prislužili naše priznanje, hkrati pa dobili (zgradili) še novo dvorano. Zato, da se bomo jutri srečali, ima zasluge tudi pokrovitelj - Gorenjska banka Ljubljanske banke. Za prijetno razpoloženje pa bo skrbel med drugim tudi Ansambel Bled, ki ga vodi Sašo Gale (harmonika in vokal), Filip Zelič (kitara in vokal), Franc Ambrož (bobni in bariton) in pevka Marija Zelič. Jezerjani menda ta ansambel že dobro poznate...

Vabilo k sodelovanju

Ste pripravljeni prevzeti trgovino

Dragočajna, decembra - Turistično društvo Dragočajna - Moše v krajevni skupnosti Smednik, ki ima okrog 150 članov, je že dlje časa znano po kampu v Dragočajni. Posebej v zadnjih letih so člani s prizadevnim vodstvom kamp dograjevali in ga že lepó uredili. Letos pa so se odločili, da zgradijo tudi trgovino...

Prihodnje leto naj bi bil kamp in kraj bogatejši še za trgovino...

Posebno prehodni gostje iz zahodnoevropskih držav kamp v Dragočajni dobro poznajo. Vsako leto se na poti na dopust, ali ko se vračajo domov, za nekaj dni ustavijo v njem. Letos so zabeležili v kampu blizu deset tisoč prenočitev. Med nedavnim obiskom v Dragočajni nam je predsednik društva o Jože Rozmane povedal: "S skrbnim gospodarjenjem in prizadevnim delom smo kamp v zadnjih letih resnično že v precejšnji meri uspeli urediti tako, kot smo si začrtali pred časom. Tako smo na primer letos zgradili dve igrišči za tenis in že zdaj zbiramo interese za prihodnje leto za letno karto. Glavna akcija pa je bila izgradnja trgovine, ki je že nekaj časa v načrtu. Živilsko - špece-rijska trgovina naj bi bila pri-

dobitev za kamp in za krajane Dragočajne in Moš. Gradnje objekta, v katerem bi bili tudi društveni prostor, tik ob ograji kampa, smo se lotili konec septembra in je zdaj pod streho. Do 1. maja, torej do začetka sezone v kampu, pa naj bi bila trgovina odprta..." Odločili so se, da objekt oziroma prostor ponudijo v najem morebitnemu interesentu za trgovino. Zanimiva odločitev društva, o kateri velja razmisliti! Bodoči trgovci, bi moral objekt oziroma trgovino, kjer je že elektrika, voda, telefon, dokončati do začetka prihodnje sezone. Pričakujejo interese oziroma ponudbe in sicer na naslov TD Dragočajna - Moše, pošta Smednik; lahko pa tudi po telefonu 061/627 - 003.

A. Ž.

Dedek Mraz pod Krvavcem

Cerklje - V nedeljo, 24. decembra, bo obiskal predšolske otroke v vaseh pod Krvavcem dedek Mraz s spremstvom. Za najmlajše ima pripravljeno igrico. Najprej se bo 12.15 ustavljal v Šenturški gori, ob 13. uri bo obdaril otroke v domu KS Grad, ob 13.30 v domu krajanov v Poženiku, ob 14.15 v šoli v Zalogu, ob 15. uri v gasilskem domu na Spodnjem Brniku in ob 15.30 v gasilskem domu na Zgornjem Brniku. V Cerkljah pa se bo ustavljal ob 16. uri v kinodvorani Zadrúžnega doma.

Kmečka veselogra

Cerklje - Jutri, v soboto, ob 19. uri bodo člani dramske sekcije KUD Davorin Jenko iz Cerkelj v kinodvorani zadrúžnega doma Cerklje uprizorili kmečko veselogra s petjem Kje je meja Josipa Ogrinca in Marjana Beline v režiji Cirila Mrgoleta. Igro, ki z dogajanjem posega tudi v sedanji čas, bodo ponovili tudi prve dni januarja.

J. Kuhar

iskreno zahvalil vsem krajanom in vsem v občini - od delovnih organizacij do posameznih organov in skupnosti, ki so nam pomagali, da smo zbrani denar lahko resnično obogatili."

Predvsem pa jutri ne bo manjkalo nagrad. Prispevali so jih Ljubljanska banka-Temeljna banka Gorenjske Kranj, Gorenjski glas, Zavarovalna skupnost Triglav, KŽK Oljara in Mesoizdelki Škofja Loka, Agromehanika, Mlekarna, Alpetour Potniški promet in RTC Krvavec, Kompas, Merkur, Agencija Odisej, Velikonja Slavko, Hotel Bellevue Šmarjetna gora, Arvaj-Gostišče in Mesarija, Exoterm, Živila, Žito, GG, Neoplanta, Sava, Ibi, Elita, Gorenjska kmetijska zadruga, Hotel Creina, Planika, Iskra, ETP, KOP in še drugi...

Več kot 30 tisoč prostovoljnih delovnih ur, ki so jih krajanji naredili samo pri naštetih akcijah, pa ni vse. Zadnje leto je bilo predvsem leto dvorane v Korotanu. Ob tem pa se je veliko dogajalo in delalo tudi v Gasilskem društvu, v Planinskem in Športnem, pa v Turističnem... In ne zadnje jih je kar trikrat v tem obdobju pestilo hudo neurje. Skratka, če bi bilo zgolj od Jezerjanov odvisno, kdaj se bo posušila bodeča neža, potem pravzaprav niti ne bi smela zrasti, ali pa je že lep čas ne bi bilo več. Seveda pa tudi problemov ne manjka; o teh pa (med drugim) več jutri, na večeru...

A. Žalar

Slavnostna seja ZSMS - Pred tremi leti je bila na pobudo družbenopolitičnih organizacij v krajevnih skupnostih Huje in Planina ustanovljena mladinska organizacija. Mladi so se takrat med drugim tudi odločili, da bodo v spodnjih prostorih krajevnih skupnosti uredili mladinski prostor, vključili pa so se tudi v delo v krajevni skupnosti. Minuli teden so na slavnostni seji za podporo in sodelovanje pri uresničevanju programa podelili tudi priznanja. Med drugim je predsednik organizacije ZSMS Bojan Selan podelil priznanje tudi Postaji milice Kranj in Isaku Ramadaniju. Ramadanij je mladim pomagal od vsega začetka pri delu in urejanju njihovega klubskega prostora. - A. Ž.

Praznik KS mesta Škofje Loke

Škofja Loka - Sinoči (v četrtek) je bila v predavalnici Šolskega centra Boris Zihel v Škofji Loki slovesnost v počastitev praznika štirih krajevnih skupnosti mesta Škofje Loke. V kulturnem programu je nastopil Škofjeloški oktet, na slovesnosti pa so podelili tudi priznanja: VP 1427 Škofja Loka, Mešanemu pevskemu zboru Lubnik, Francu Poljancu - bivšemu predsedniku sveta KS, Janezu Lampiču, Francu Koširju in Rudolfu Jurčiču iz krajevnih skupnosti Stara Loka - Podlubnik; Moškemu pevskemu zboru društva upokojencev Škofja Loka in VP 1427 Škofja Loka iz krajevnih skupnosti Škofja Loka - Mesto; Milanu Kepi, bivšemu predsedniku sveta KS in Hišnemu svetu Partizanska cesta 41 iz krajevnih skupnosti Kamnitnik ter VP 1427 Škofja Loka, Janezu Rantu, Marjanu Lužniku, Francu Gabru in Mileni Marn iz krajevnih skupnosti Trata.

A. Ž.

Drevi v Bohinjski Bistrici

Bohinjska Bistrica - V počastitev krajevnega praznika, ki ga Bohinjci vsako leto praznujejo 14. decembra, bo drevi (danes, v petek) ob 17. uri v domu Joža Ažmana proslava s kulturnim programom, v katerem bodo nastopili člani DPD Svoboda Tomaž Godec in člani kulturnega društva Jugovinil iz Splita. Letošnji praznik je še toliko bolj svečan, saj so na območju krajevnih skupnosti Bohinjska Bistrica letos zgradili telefonsko omrežje. Na proslavi bodo podelili tudi priznanja, slavnostni govornik pa bo predsednik občinske skupščine Radovljica inž. Marko Bežjak.

A. Ž.

Dogovor o sodelovanju

Kranj - Pred dnevi je v okviru prireditve ob 90 - letnici Planinskega društva Kranj obiskal društvo tudi republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl s sodelavci. Skupaj z vodstvom Planinskega društva so predstavniki republiškega sekretariata ugotovili, da je bilo dosedanje sodelovanje pri reševanju in akcijah v gorah zelo uspešno. Dogovorili so se, da bodo s tovrstnim sodelovanjem (helikopterji, zveze...) nadaljevali tudi v prihodnje.

A. Ž.

Markovičev model za ozdravitev gospodarstva

1 stari milijon je postal 1 najnovejši dinar

Kranj, 20. decembra - Zadnje tri dni je naša država delala s polno paro, sprejet je program, ki je okvalificiran kot zadnja priložnost, po odmevih sodeč pa ima podporo tudi v tujini. Po pričakovanju je bil odpor največji v Srbiji, vendar pa je postopoma le skopnel. Stvari so se odvijale zelo hitro, sestanki so si praktično sledili dan in noč, zato podrobnosti posameznih ukrepov nemara še niso povsem jasne, vsekakor pa smo že lahko dojel ogrožje programa gospodarske reforme in ukrepov za njegovo uresničitev v letu 1990, kakor ga je poimenoval predsednik zvezne vlade Ante Marković.

Predsednik Marković je v predstavitvi programa za odpravo krize najprej ponovil, kar je dejal že ob svoji izvolitvi. Prvič, da krize ni moč odpraviti brez vzpostavitve popolnoma novega gospodarskega in političnega sistema, ki bo zagotovil gospodarsko učinkovitost in politično demokracijo, označil ga je novi socializem. In drugič, da krize - zaradi hudih podedovanih težav - ni moč odpraviti čez noč in brez žrtev oziroma cene, ki jo moramo plačati.

Kakšen socializem bo to, kolikšna bo cena in koliko časa bo potrebnega, so seveda odprta vprašanja, nemara jih bo dalo že leto 1990, ki bo odločilno za izhod iz krize.

Najprej so napolnili devizno blagajno

Premier Marković se je najprej pomudil pri dosedanjem devetmesečnem delu zvezne vlade oziroma pri pogojih, ki so odločilnega pomena za naslednjo fazo reforme in zajetiv inflacije; nanizal sistemske spremembe ter se posebej ustavitil pri deviznih rezervah.

Devizne rezerve Jugoslavije so 13. decembra znašale rekordnih 5,8 milijarde dolarjev. Devizna blagajna je bila napolnjena ob rednem plačevanju obveznosti do tujine, zmanjšano kratkoročnega dolga za 384 milijonov dolarjev in konverzi je tujega dolga v višini 1,2 milijarde dolarjev. Konvertibilni dolg naše države se je tako zmanjšal in znaša 16,6 milijarde dolarjev, za poravnavo obveznosti do tujine pa namenjammo okoli 16 odstotkov deviznega dotoka, kar je bistveno manj kot v najhujših dneh v minulih letih, ko so imele celo 45 odstotni delež.

Devizne rezerve so zdaj dvainpolkrat večje od normalno potrebnih za pokrivanje obveznosti do tujine, v plačilni bilanci za prihodnje leto pa je predvidena njihova rast za nadaljnji 2 milijardi dolarjev ter močna finančna podpora iz tujine (v dveh letih naj bi znašala 4 milijarde dolarjev), kar je eden bistvenih temeljev, na katerem je zgrajen model za ozdravitev našega gospodarstva in finančnega sistema, predvsem sedaj sprejeta notranja konvertibilnost dinarja.

Konvertibilni dinar

Da je Jugoslavija po 18. decembru drugačna, je moč razbrati s tečajne liste, saj se je njena vrednost ustalila na 70.000 dinarjev, že po 1. januarja pa bodo prišli v obtok novi, na zahodnonemško marko vezani in za štiri ničle olajšani dinarji. Najprej kovanci, nato postopoma vse prihodnje leto še bankovci. Prve bankovce je premier Marković delegatom zvezne skupščine pokazal že med svojim referatom, predstavnik Narodne banke Jugoslavije pa je dan kasneje povedal, da imajo najnovejši dinarje že pripravljene - spet bomo imeli pare - in da bo operacija sorazmerno hitra.

Konvertibilnost dinarja je ena poglobljenih značilnosti Markovičevega modela ozdravitve gospodarstva, uveljavljena bo v tekočih transakcijah s tujino, državljanji pa bomo po 1. januarju lahko svobodno, pri bančnih okencih, menjali dinarje za devize po uradnem tečaju. Kako bo to izgledalo, bo treba počakati še deset dni, ocenjujejo pa, da bo ta ukrep

praktično odpravil "črno borzo" deviz, ker bo prodaja na črno postala nesmislena. Prekvalificiral bo torej odklenalo, v bankah pa pričakujejo tudi večjo ponudbo konvertibilnih deviz (iz novgavic). Ocenjujejo pa seveda, da bodo lahko ustregli vsem, ki bodo želeli dinarje zamenjati za konvertibilne valute, kar omogočajo devizne rezerve države, navsezadnje pa bo tako ali tako postalo vseeno, imaš v žepu marko ali novi dinar. Devizni varčevalci, ki živijo v Jugoslaviji (doslej je to veljalo le za zdomec) pa se bodo po 1. januarju lahko odločali za dinarske ali devizne obresti. Doslej je izplačevanje dinarskih obresti na devizne vloge seveda krepko pritiskalo na potrošnje, po novem naj bi bolj na varčevanje.

Dinar bo izgubil štiri ničle

Dinar je dve ničli izgubil pred dvanajstimi leti, vendar se nikakor nismo mogli navaditi na nove dinarje, na najnovejše se bomo nemara hitreje, saj je z dodatnim brisanjem štirih ničel praktično 1 stari milijon postal 1 dinar. Vsi tisti, ki so se doslej mučili z dvema ničloma, naj jih posledje v mislih prečrtajo šest. Denominacija je bila vsekakor že neobhodna, saj miselno nismo več mogli slediti tako visokim številkam, večjih težav pa verjetno ne bo tudi zato, ker smo se na računanje v markah v zadnjem času že dokaj navadili in se dobro zavedamo, koliko je 1 marka vredna.

Poslej je 1 nemška marka vredna 7 konvertibilnih dinarjev oziroma dosedanjih 70.000 dinarjev (sedem starih milijonov), tečaj pa se do 30. junija prihodnje leto ne bo spremenil. To pomeni, da bo konvertibilni dinar vreden približno toliko kot avstrijski šiling, ki je prav tako v razmerju sedem proti ena privezan na nemško marko, trg pa to razmerje nekoliko popravlja. Seveda pa naša vlada in skupšina lahko določita le notranjo konvertibilnost dinarja, na tujem bo dejansko postal konvertibilen, ko bodo tam to priznali.

Le 13 odstotna letna inflacija

Zvezna vlada pričakuje, da bo posledica protinflacijskih ukrepov, ekonomske politike in novega gospodarskega sistema v prihodnjem letu le 13 odstotna inflacija. Pomagala si bo seveda tudi z netržno zamrznitvijo plač, saj kaj drugega o ukrepih na tem področju tudi ne moremo reči, ter seveda z zamrznitvijo cen infrastrukturnih in komunalnih dejavnosti do 30. junija.

Večina cen pa se bo še naprej lahko oblikovala svobodno, pod nadzorstvom bo 19,5 odstotka vseh drobnoprodajnih cen in 24,3 vrednosti industrijske proizvodnje in v prvi polovici prihodnjega leta se ne bodo spremenile cene električne energije, premoaga za termoelektrarne, cene v naftnem gospodarstvu, železniškem prometu, PTT, črni in barvni metalurgiji, industriji zdravil in komunalni infrastrukturi.

Vlada torej sodi, da je vzpostavljeno ravnotežje in bo z zamrznitvijo teh cen bistveno zmanjšala pritisk na inflacijo.

Zamrznjene plače

Bistvena značilnost protinflacijskih ukrepov so tudi do konca junija prihodnje leto praktično zamrznjene plače.

Po 1. januarju bomo dobili nove novce, najprej kovance, nato pa postopoma preko celega leta tudi bankovce. Razlikovali se bodo po tem, da bodo na njih zbrisane štiri ničle, spet pa bomo imeli pare.

Osnova za oblikovanje osebnih dohodkov bodo namreč izplačane akontacije (do 15. decembra) za november, indeksirane s spremembo tečaja nemške marke glede na konvertibilni dinar, nanje pa je seveda navezan tudi precejšen del drugih prejemkov, kot so pokojnine, invalidnine itd.

Predsednik Marković je ob pojasnjevanju takšne odločitve dejal, da so se osebni dohodki letos realno povečali za 10 odstotkov, to povečanje pa nima kritja v produktivnosti in delovnih rezultatih.

Z zamrznitvijo plač seveda skušajo zmanjšati pritisk na potrošnje, povpraševanje se bo nedvomno zmanjšalo, prva preračunavanja pa pravijo, da se nam bodo prihodnje leto plače stvarno zmanjšale za dva odstotka in pol, če bo inflacija večja od 13 odstotkov, seveda še bolj.

Kakor je bilo moč pričakovati, se je pri sprejemanju programa zelo zataknilo prav pri zamrznitvi plač, delegati so zahtevali, naj se upošteva tudi 50 odstotna decembrska rast življenjskih stroškov in vse kaže, da bo vlada nekoliko popustila, za koliko nam do zaključka redakcije še ni uspelo zapisati, vse pa kaže, da vsaj za 8,2 odstotka, kolikor se je nemška marka podražila od 15. do 18. decembra ter vsem tistim kolektivom, ki imajo podpoprečne plače, kar je seveda po svoje razumljivo, saj bodo s tem vsaj na začetku ublažili socialne pritiske.

Trdna denarna politika

Brez trdne denarne politike bi bil ves trud zaman, kar seveda pomeni, da bo ustavljeno dodatno tiskanje denarja, čemur se bo moral odreči tudi zvezni proračun, ki bo uravnotežen moral računati le na lastne, realne dohodke. Narodna banka Jugoslavije bo rešena vseh nalog, ki ne sodijo v njeno pristojnost, prevzela bo avtonomno vlogo pri izvajanju denarne politike. Obresti se bodo oblikovale svobodno ob ustreznih vlogi eskontne stopnje Narodne banke Jugoslavije. Okenca Narodne banke pa bodo zaprta tudi za vse tiste banke, ki pri svojem poslovanju ne bodo spoštovale ekonomskih načel in bodo zato zabredle v finančne težave. Vse banke, ki ne bodo poslovale tako in bodo zaradi tega nelikvidne, bo-

do zabredle v nepremostljive težave, saj ne bodo več mogle dobiti posojil za kritje nelikvidnosti, izgub, za osebne dohodke itd.

Zvezni proračun bo v predvidenem družbenem proizvodu prihodnjega leta udeležen z 10,4 odstotka, če odštejemo nove obremenitve in obveznosti, pa le 7,5 odstotno.

Seveda ne bo šlo brez preli-vanja denarja

V zveznem proračunu je predvidena tudi posebna pomoč za sanacijo gospodarstva v manj razvitih območjih, sodeloval pa bo tudi pri financiranju socialnih programov. Pomemben prispevek h gospodarsko-financiarni krepitvi nekaterih gospodarskih subjektov, zlasti v manj razvitih območjih, bo prevzem določenih tujih posojil, od skupnega zneska 995 milijonov dolarjev bo 70 odstotkov celotnega zneska odpadlo na manj razvite republike in Kosovo. Prevzel bo tudi precejšen del t.i. dubioz v bankah, takoj pri kratkoročnih, kasneje tudi pri dolgoročnih plasmajih. Te naloge bo opravljala posebna agencija, ki jo bodo ustanovili pri Narodni banki Jugoslavije, prihodnje leto naj bi ji zagotovili 250 milijonov dolarjev ter dodatno 100 milijonov dolarjev. V zveznem proračunu bodo za delno kritje in servisiranje primanjkljave zagotovljena sredstva v višini treh odstotkov družbenega proizvoda, drugi subjekti pa bodo morali zagotoviti okoli dva odstotka družbenega proizvoda.

Družbeno lastnino bo moč prodati

Med sistemskimi zakoni velja posebej omeniti zakon o družbenem kapitalu, ki je izrednega pomena, saj skuša razrešiti problem družbene lastnine, torej lastnine, ki ni naslovnika. V njem je namreč urejena kupoprodaja družbene lastnine. Zaposleni se bodo lahko odločili, da bo družbeni kapital predmet prodaje, kupijo pa ga lahko domače in tuje pravne in fizične osebe. Sredstva, pridobljena s prodajo, bodo vplačana v sklade za razvoj, ki jih bodo kot javna podjetja ustanovljale republike skupaj z drugimi ustanoviteljmi.

M. Volčjak

Prvi odmevi

Začenja se prava konkurenca

Franc Klenovšek, pomočnik generalnega direktorja za komercialno področje, Merkur Kranj: "Markovičev program ocenjujemo zelo pozitivno, na začetku pričakujemo sicer nekaj težav, kasneje pa ne več. Predvsem pa pričakujemo pravo konkurenco, s pomočjo uvoženih izdelkov. Tudi pri izdelkih črne metalurgije, saj tudi na tem področju uvajamo konsignacijsko prodajo."

Gorenjsko breme bo sorazmerno večje

Zlatko Kavčič, predsednik poslovnega odbora Temeljne banke Gorenjske: "Čakajo nas velike spremembe, ki jih bomo fizično težko obvladali, da ne bo zmede. Skrbni nas vprašanje takojšnjega obrestovanja vseh sredstev v realni vrednosti, saj začenjamo živeti od realnega prihodka. Po 1. januarju naj bi ljudje lahko v banki kupili devize, vendar pa nimamo še nobenih navodil, pričakujemo, da jih bo zagotovila Narodna banka Jugoslavije. Kar zadeva gospodarstvo, moram reči, da je gorenjsko neto upnik v Jugoslaviji, plačilna disciplina pa je slaba, težko je reči, kaj bo iz tega, pričakovanja so bolj pesimistična kot optimistična. Vendar pa, če smo pripravljeni pogledati resnici v oči, potem so ukrepi prav naravnani, seveda pa bo pri teritorialni prerazdelitvi bremena gorenjski delež sorazmerno večji."

Domača prodaja bo polovico manjša

Tone Rakovec, direktor Iskre Elektromotorji Železniki: "Ukrepe pozdravljamo, če bodo res tudi uresničeni, izvozniki lahko samo pridobimo, ker drugače pač ne bi mogli biti. Katastrofo pa seveda pričakujemo pri domači prodaji, verjetno jo bomo morali razpoloviti, kar seveda pomeni tudi ustavljanje nekaterih obratov."

Ustavljene tečaj ne vsebuje vsega zaostanka

Peter Kobal, direktor Iskre Kibernetike Kranj: "Ocenjujemo jih kot odredilne, skrajni čas je, da smo po tako dolgem iskanju dobili nekaj konkretnega. Zdej se preračunavamo, kaj konkretni ukrepi pomenijo za nas, prizadenejo nas predvsem ukrepi, ki so vezani na denarno politiko kot celoto, saj bodo imeli posledice za izvozno usmerjeno proizvodnjo. V tem trenutku smo prizadeti, sodimo, da ustavljen tečaj dinarja ne vsebuje vsega zaostanka v preteklih mesecih, pričakujemo pa še val podražitev na strani vhodnih materialov, na drugi strani pa je ustavljen porast denarnega pritoka. Predvsem pa smo si želeli umirjenje, da bomo sploh lahko načrtovali, kar zdaj ni bilo več mogoče, za našo proizvodnjo, ki ima investicijski značaj, pa je to seveda neobhodno."

Prodaja živil bo še padla

Franc Pegam, direktor Živil Kranj: "Prodaja nam je že v letošnjem letu padla za približno 15 odstotkov, povsem zanesljivo je to težko oceniti, ker pri kalkulacijah prodajnih cen povsem natančen količinski pregled zdaj niti ni bil možen, vsaj za nekatere artikle, kot so na primer radenske vode, pa južno sadje, pa lahko rečem, da je prodaja izrazito padla. Kako bo naprej? Veliko bo odvisno od kupne moči v Kranju, na kar bodo seveda vplivali poslovni rezultati kranjskega gospodarstva, ki je po vseh kazalcih v krizi in verjetno se bo še poglobila. Drugo vprašanje pa je seveda, kakšne bodo naše cene v primerjavi z uvoženim blagom ter seveda s cenami ostanje meje, kamor so zdaj naši ljudje hodili po nakupe, zlasti v zadnjih mesecih, ko se je zaradi zaostajanja tečaja dinarja to res spralo. Zdej tam ne bo več vse ceneješe, začenja se prava, objektivna in poštena konkurenca. Odpadli pa nam bodo veliki stroški, ki smo jih dosedaj imeli z nenehnim popravljanjem cenikov, saj je šel praktično v vsako prodajalno deset strani dolg cenik, ena do dve prodajalki pa sta le lepili cene in bili vse bolj živčni. Tega zdaj ne bo več, vendar pa se bo verjetno zastavilo vprašanje zaposlenosti, saj novih prodajal verjetno ne bomo mogli več graditi."

Ustanovni zbor Gorenjske banke

Gorenjska banka bo delniška družba

Kranj, decembra - V petek, 22. decembra, ob 11. uri bo ustanovni zbor Ljubljanske banke - Gorenjske banke d.d. Kranj in ustanovitelji oziroma delničarji Gorenjske banke bodo opravili še zadnje dejanje, da bo postala delniška družba.

Delničarji bodo najprej prisluhnili poročilu o dosedanjih aktivnostih za ustanovitev Gorenjske banke d.d., ki naj bi kot prava naslednica Temeljne banke Gorenjske začela poslovati s 1. januarjem prihodnje leto. Ustanovitveni sklad je bil razdeljen na 51.150 navadnih in 51.850 prednostnih delnic, njihova nominalna vrednost znaša 10 milijonov dinarjev. Do 12. decembra je bilo vpisanih in vplačanih 44.438 navadnih delnic, kar je 86,9 odstotka razpisanih.

Poleg sprejema ustanovitvega sklepa in statuta banke ter ustanovitve poslovnih enot in organizacijskih delov Gorenjske banke bodo delničarji izvolili izvršilni in nadzorni odbor banke, za v.d. direktorja je predlagan Zlatko Kavčič, ustanovni zbor pa bo objavil tudi razpis za izvolitev direktorja banke.

Na ustanovnem zboru bodo obravnavali tudi poslovno politiko Gorenjske banke v prihodnjem letu.

PREJELI SMO

BREZ OMEMBE
USTANOVITE-
LJA

Slišimo, da bi se Slovenija rada pridružila evropskemu skupnemu tržišču. Brez dvoma je mnogo zgodovinskih in kulturnih razlogov, da nekoč do tega pride. Resna ovira temu cilju bo pa pomanjkanje etike, brez katere se v kapitalističnem poslovanju, kateremu bi se rada Slovenija pridružila, ne da uveljaviti.

Značilen primer marksistične etike, ki dela nič drugega kot škodo Slovincem, se je dogodil pred kratkim, ko je tovarna IBI v Kranju praznovala šestdesetletnico. Pri tem jubileju ni bilo omembe Adolfa Praha, mojega očeta, ki je ustanovil IBI in ga vodil prvih sedemnajst let. Kot da bi praznovali odkritje Amerike brez Kolumba!

Praznovati obletnico in ne imenovati jubilarja je resna pomanjka. Ker se je trenutni direktor IBI-ja opravičil, da on 1929. leta še ni bil rojen in potemtakem tega ne bi mogel vedeti, znanje neki skromni zgodovinski podatki pomagati razumevanju nastanka slovenske industrije:

- Adolf Prah je ustanovil IBI leta 1929, popolnoma iz lastnega kapitala. (V primerjavi z drugimi kranjskimi tovarnami, ki so bile v glavnem avstrijska, češka in poljska last, je IBI bilo eno od prvih, popolnoma slovenskih, industrijskih podjetij);

- Adolfa Praha so takrat imenovali rdeči fabrikant zaradi dobrega socialnega odnosa do uslužbencev, (od katerih je nekaj še živih);

- v času velike tekstilne stavke je Adolf Prah solidariziral s stavkovnim odborom, ki je bil pod vodstvom Franca Leskovička - Luke, (IBI uslužbenci niso hoteli stavkati, ker so imeli višje plače, kot jih je od drugih podjetij zahteval stavkovni odbor);

- Adolf Prah je bil med prvimi nemškimi tanci v Kranju, ker je na vrata tovarne nalepil listek, da uraduje samo v slovenskem jeziku, (Nemci so mu zato vzeli vse premoženje in izselili družino);

- takoj po vojni je Adolf Prah obnovil IBI z najmodernejšimi stroji (in obenem tudi vodil obnovitev od tujcev zaplenjene tržiške predilnice).

Adolf Prah je bil sposoben, pameten in inteligenten človek,

eden tistih, ki v današnji družbi spet dobivajo veljavo, ceno in spoštovanje. Prav bi bilo ga omeniti ob njegovi obletnici.

Toda situacija je bolj resna, kot jo ta primer pokaže.

Kot je običaj pri vsaki kandidaturi za vstop v ekskluzivni klub, bo Slovenija rabila notranjo moč in zunanjo pomoč. Zunanja pomoč bo šele prišla, ko bo slovenska ekonomska in politična etika počističena navad, ki so se vsilile z marksistično doktrino.

V zadnjih časih so bili napravljeni lepi koraki v to smer. Škoda bi bilo res, da se obstoječa gospodarsko-politična etika ne počisti do stopnje, ki bi bila sprejemljiva tako bodočim evropskim partnerjem kot nam Slovincem v tujini. Slovenija sedaj rabi pomoč enih kot drugih.

Marksistična ekonomija je v razsulu. Ne zato ker profit ni sprejemljiv termin, ampak zato ker marksisti niso nikdar razumeli pojma izgube. Podjetje pač lahko enkrat dela z dobičkom, drugič pa z izgubo. Dobiček se razdeli tistim, ki so riskirali kapital. Mnogo bolj važno je dejstvo, da se v kapitalizmu izgube ne razdelijo med delavce marveč med kapitaliste. Zato kapitalistično gospodarstvo dela in marksistično ne.

Slovenska država je mnogo napravila v spoštovanje svojih pisateljev in umetnikov, ki so uspeli na svoj osebni rizik razviti slovensko kulturo. Sedaj mora Slovenija pokazati, da spoštuje tudi tiste, ki so na svoj osebni rizik, in ne z javnim denarjem, izgradili njeno industrijo. To šele bo signal novi slovenski generaciji doma, in tisti, ki je razsuta po vsem svetu, da ustvari slovensko gospodarstvo na podlagi etike in razumevanja, tako, ki bo v harmoniji z evropskim skupnim tržiščem.

S spoštovanjem,

Borut Prah

ŠE K PISMU
SLOVENSKI
KMEČKI ZVEZI

K dopisu v Gorenjskem glasu dne 8. 12. t. l. imam tudi jaz nekaj pripomb. Pisec članka B. J. piše o "poštenem boju" te organizacije in njenih uspehih. Sprašujem, ali ni bil pošten boj za višje odkupne cene mleka, ki je imel tako sramotno ceno. Uspehi niso bili tako veliki, če primerja-

mo cene z drugimi stvarmi. Pisec pa piše, da je "edini uspeh bojkota, da je neprimerno visoka cena mleka, ki jo plačujejo porabniki. Zopet ga vprašam, ali je visoka odkupna cena cena, če je sedaj pri kmetu 14.000 din ali še manj, za vse stroške in delo, ki jih ima, da mleko proda. Ti stroški so gnojila za gnojenje parcel, kjer prideluje krmno, stroji za spravljanje krme, to je nabava strojev, popravila, nafta, ki jo porabiš, krmiljenje živine, molža, električni tok, praški za pomivanje posode in molznega stroja, zavarovanja živine, zavarovanja sebe, davki itd. in to za 14.000 din za liter mleka. Ko pa je mleko v trgovini, pa stane okrog 54.000 din. Kje je torej vzrok tako dragega mleka. Če bi kmet zastoj dajal mleko, bi vseeno v trgovini stalo 40.000 din. To pa je že vseeno še velika cena. Ali ni sramota, da si pisec upa pisati na račun kmeta, da je visoka cena, če kmet dobi 14.000 din in še manj. Potem se še pritožuje, da ga kmetje neposredno porabnikom predajajo po 30.000 din. Pri nas ga niti po 20.000 din. Govoril sem z raznimi kmeti, ki tudi pravijo, da ga ne po taki ceni. No, ne rečem pa ne, da ga tudi nekateri po 30.000 din. Končno pa to ni tako visoka cena, če je v trgovini okrog 54.000 din, odkup pa 14.000 din, naj pa imata vsak nekaj proizvajalec in porabnik. Saj porabniki pravijo, da ga rajši pri kmetih plačajo po 54.000, kot pa v trgovini, saj imajo vsaj dobro toliščo in naravno mleko. Kakšno "solidarnost" pa misli pisec B. J., če že tako ali tka kmet skoraj zastoj daje mleko. Da pa je tako, kot je, naj naslovi pritožbo na drugo mesto, ne na kmečko zvezo. Potem piše B. J., da so kmetje opogumljeni z "uspehi" in terjajo krivice, ki so se jim godile po vojni s kulaškimi procesi, nacionalizacija kmečke zemlje, obvezne oddaje žita, lesa, živine, prisilna zaposlitev itd., piše, da so bili res težki časi ne samo za kmete, saj kmetje niso trepetali za svoj vsakdanji kruh. Jaz piscu lahko omenim kmeta, ki je bil v tistem času še otrok in ker so imeli tisto leto še kar dobro letino jabolk, je v šolo nosil jabolka sošolcu iz proletarske družine, da mu je on nosil kruh, ker kmečki niso imeli doma kruha, ker je bila tako visoka oddaja, da so morali vse žito oddati. Nadalje piše B. J., da so se pritoževali kmetje, ker so jih po vojni prisilno mobilizirali na razna dela v industriji, sedaj se pa zopet pritožujejo, ker bi zopet morali iti iz tovarn na kmetije. Sprašujem se, ali imajo res samo kmete za norca. Pa še to: kmečke pokojnine so 2.234.000 na gospodarstvo, čeprav sta mož in žena na kmetiji. Ali je to pravica, da mora naslednik še skr-

beti zanju, ne kmeta pa ni treba, ker imajo dovolj velike pokojnine. Pa je zopet kakšen tak, kot je B. J., ki je pa podedoval, kmetijo, stroje itd. Ali je to res kemtovo. On mora dati zopet naprej svojemu nasledniku. Sam mora samo delati in varčevati, da nabavlja nove stroje in jih popravlja, kar pa sedaj že ne bo mogoče ob taki draginji. Na koncu pa pravi pisec, da se boji, da ne bi prišli zopet taki časi, ko bo ddnarica ves dan delala na kmečki njivi za kos kruha, kot sam pravi, da pomni, da je bilo tako. Res so bili tudi hudi časi, samo jaz pa tega ne vem, da bi za kos kruha delala dninarca ves dan. Čeprav je kruh sedaj že zelo drag, vendar zopet tega ni kriv kmet. V članku tudi pravi, da so deležni kmetje raznih ugodnosti,

ki jih plačujejo zaposleni na naslov zagotovitve preskrbe. Jaz zase ne vem, da bi kaj dobil. Če se pa plačuje izgube pri mlekarinah, klavnica ali tovarnah gnojil, mu pa povem še to. Pred časom je pisalo v časopisu, da ima kranjska mlekarina šestkrat več zaposlenih v mlekarini kot pa mlekarina v Celovcu. Torej, kdo je potem deležen takih ugodnosti, za kar misli, da je pravilno, da se prispeva, da so lahko zaposleni. Končno pa še to. Vsak, ki napiše kak prispevek v časopis, da svoj točni naslov. B. J. pa samo začetnici, če si pošten, daj polni naslov, da bodo ljudje vedeli, kdo si.

Franc Grilc, Trata 11, Cerklje na Gorenjskem

ODMEVI

NE VSEBINA,
OBRAZ JE
ZDAJ
VPRAŠANJE

V razpravi o delovnem osnutku programa občinske SZDL Škofja Loka sem najprej izrazil dvom o odprtosti bodoče, to je prenovljene SZDL, še zlasti v pogledu kolektivnega članstva, za katerega se opredeljujemo tudi loški borci. Postavil sem tudi vprašanje, kaj pravzaprav namest postati v prihodnje socialistična zveza ali stranka ali pa bo obdržala svoj sedanji status, kajti tega žal ni bilo mogoče nedvoumno razbrati iz delovnega osnutka programa. Opozoril pa sem tudi, da je program premalo konkreten in da le-ta vsebuje preveč statutarnih določb.

V nadaljevanju sem odločno obsodil oceno o zgodovinski vlogi SZDL, kakršna je bila predstavljena v obravnavanem dokumentu, ker le-ta ne temelji na znanstvenih oziroma zgodovinskih dejstvih in izraža podporo tistim silam, ki si na vso moč prizadevajo izničiti NOB in njegove pridobitve ter ga poistovetiti z bojem slovenske kontrarevolucije. Jasno sem poudaril, da loški borci ne moremo sprejeti takšne ocene. Menil sem tudi, da ta ocena ne sodi v program, temveč v statut.

Borci se nismo pripravili vključiti (niti posamično niti kolektivno) v takšno socialistično zvezo, ki nima pravega odnosa do svoje predhodnice in zanika njeno resnično zgodovinsko vlo-

go. Pripravljeni smo se vključiti samo v takšno socialistično zvezo, ki bo priznavala in znala ceniti vse pozitivne pridobitve NOB in povojnega obdobja, ki bo imela konkreten in privlačen program in ki se bo sposobna otresti forumskega dela ter bo pripravljena pristihniti svojemu članstvu oziroma krajanom tudi pri razreševanju še tako drobnih njihovih problemov in zadovoljevanju njihovih potreb oziroma interesov.

Predsednik
Stane Pečar

Jutri zvečer na
Linhartovem trgu

Razmaknjene ga-
lerijske stene

Radovljica - Tokratna razstava v Šivčevi hiši, ki jo je pripravila akad. slikarka Melita Vovk na temo Linhart in Županova Micka, se bo iz galerijskih prostorov raztegnila tudi na trg; v sporedu s cerkvenim zvonjenjem, prižiganjem sveč sodelujejo tudi prebivalci Linhartovega mesta. Ob poslušanju baročne glasbe Janeza Krstnika Novaka iz Matička bosta odlomek iz Županove Micke na trgu scensko opremljenem po zamisli Melite Vovk in Bonija Čeha predstavila Nataša Černe in Miran Kenda. - L.M.

DISKONT

POD KLANCEM
Ljubljanska 5
KRANJ
tel.: 21-650

VAM ŽELI VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN
ZDRAVO, SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO

SE PRIPOROČAMO!

NOVINARSKI
VEČER

Z OTVORITVIJO DVORANE

v kulturnem domu

K o r o t a n

na Jezerskem

sobota, 23. decembra, ob 17.

uri

Podelili bomo priznanje Gorenjskega
glasa krajevni skupnosti Jezersko.

Pokrovitelj: LB TBG Kranj

BORUT KOS
PAKISTAN V ČASU
SPREMENB IN
UPANJA

Zakaj tujci prihajajo v Pakistan, sta ponavadi dva razloga. Najpogosteje je to le tranzitna točka v smeri proti Indiji, drugič pa gore in njihovo osvajanje, kajti tukaj stojijo nekateri izmed najvišjih vrhov na svetu. Z Ireno sva se odpravila na potovanje iz Jugoslavije do Avstralije po kopnem in na poti želiva dodobra spoznati nekaj držav in prav Pakistan je ena izmed najbolj zanimivih.

PRVI AFGANISTANSKI BEGUNCI

V državo sva prispela iz Irana preko Zahedana v Taftan, to je obmejno umazano mesto v puščavskem predelu blizu afganistanske meje. Že na poti iz Zahedana do meje je na severni strani 100 km dolga mrežnata ograja, ob kateri so tavalji afganistanski begunci. Prihajali so iz visokih hribov v puščavi, s skromno prtljago zavito v odeje, počasi so hodili proti pakistanski meji, manj pa se jih je napolnilo na vzhod proti Iranu. Ograja je bila na nekaj mestih nasilno porušena in med vožnjo sem opazil, kako teče neki begunec po iranskem ozemlju proti nepregledni puščavi v upanju, da ga vojaki ne bodo ulovili. Ne vem, kako se je izvelkel, saj je v tem delu vse polno vojaških postojank in prometnih kontrol. Na eni od njih sem videl 30 beguncev, ki so sedeli na vročem asfaltu, za katere so mi sopotniki povedali, da jih bodo najprej poslali v zapor (to je stara iranska praksa), potem pa jih pustili v Iranu, kjer bodo vladni morali dnevno plačevati 2.000 rialov (3 USD), kar je povprečni dnevni dohodek Irancev. Ravno tako morajo begunci plačevati svoje bivanje v Pakistanu, kjer jih je

trenutno 10 milijonov, vendar je za njih dosti bolje poskrbljeno kot v Iranu. Največ jih je nastanjenih v Quetti in Peshawarju, kjer so se popolnoma prilagodili novemu načinu življenja.

Vstop v Pakistan se mi je zdel kot nekakšna cestna kontrola, kjer nama niso pregledali niti prtljage in prvič se mi je zgodilo, da mi ni bilo treba loviti stvari iz nahrbtnika, ko jih cariniki nemarno razmetavajo na vse strani. Z avtobusom, ki je bil ves popisan in načičkan ter je po obliki spominjal na podmornico, sva se odpeljala proti Quetti - glavnemu mestu pokrajine Baluchistan. Tega popotovanja ne bom nikoli pozabil, kajti po 12-tih urah nočne vožnje nisva niti za minuto zatisnila očesa, ker je nabit poln avtobus tako močno poskakoval po slabi vijugasti cesti, da sem imel občutek, da bom pristal na drugem koncu vozila.

PREDVOLILNA MRZLICA

Ko smo prispeli v Quetto, je pokrajina končno postala zelena in sva si lahko odpočila vsaj oči, kajti do Pakistana sva potovala pretežno po puščavi, kjer ti pesek in prah popolnoma prekrijeta celo telo. Takoj sva se odpravila z vlakom na sever proti Rawalpindiju, od koder sva nameravala v gorske predele in le vprašanje časa je bilo, kdaj bo zapadel prvi sneg, zato se nama je tako mudilo.

Na vsaki železniški postaji sva naletela na množico ljudi s transparenti in rdeče-črno-zelenimi zastavami, ki so čakali na vlak, s katerim se bo pripeljala voditeljica Pakistanske ljudske stranke (Pakistan Peoples Party - PPP). Šele tedaj sva se spomnila, da bo čez dva tedna padla odločitev o novi civilni vladi, po enajstih letih vojaške diktature. Pakistansko ljudsko stranko (PPP) predstavlja Benazir Bhutto, hčerka pokojnega predsednika Zulfikarja Ali Bhutta, ki ga je general Ziaul Haq po vojaškem udaru dal obsediti. Od takrat je bil Pakistan pod strogo vojaško diktaturo. Veliko ljudi je bilo umorjenih in diktator je napolnil zapore s političnimi zaporniki, pretežno pristaši Pakistanske ljudske stranke, ki je delovala v ilegali. Da bi utrdil svojo oblast, je Ziaul Haq navezal tesne stike z ZDA in Pakistan je kmalu postal odvisen le od te velesile. Čeprav so ZDA v začetku namenja-

le precej finančne pomoči Pakistanu, se življenje v državi ni obrnilo na bolje, ker so denar razgrabili visoki oficirji, kmalu je zato v vojski nastal prepad med višjim in nižjim slojem. Vsakdanje življenje pa je potekalo po ustaljenih tirih, le policija in vojska sta imeli proste roke ter brutalno obračunavali z nasprotniki.

Avgusta leta 1988 je strmoglavilo letalo, v katerem je bil Ziaul Haq in številni visoki oficirji. Po ustavi iz leta 1973 je bila takoj vzpostavljena začasna civilna vlada. Ko sem spraševal različne ljudi, kaj menijo o letalski nesreči, so mi zatrjevali, da je bil to naklepen umor, vendar so bila mnenja, kdo je to storil različna. Nekateri so bili prepričani, da je to delo zunanjih sil, mogoče SZ in Afganistana, ker je diktator potisnil Pakistan tako rekoč v roke ZDA ter pomagal afganistanskim gverilcem. Zopet drugi, ki tudi niso izključevali možnosti naklepnega umora, pa so bili mnenja, da je bila bomba v letalu podtaknjena s strani pakistanske opozicije ali celo vojske. Tudi med prebiranjem starejših časopisov in pogovorom z različnimi tujimi novinarji nisem našel kakšne skupne točke, vendar so povsod mnenja, da je šlo za naklepen umor in tako bo moralo preteči še nekaj časa, da se bo ta dogodek razjasnil, kot je že ničlikokrat pokazala zgodovina. Pakistan je torej tedaj vodila začasna vlada in za 16. november so bile napovedane prve demokratične volitve, čeprav so bile razpisane ravno tako v času vojaške diktature, vendar brez navzočnosti različnih strank. Za novo vodstvo se je potegovalo 28 strank, toda neposredno pred volitvami jih je le 16 lahko predstavilo svojo stranko s petimi ali več kandidati. Največ podpore sta imeli le dve: Pakistanska ljudska stranka (PPP) in koalicija devetih islamskih strank - IJI (Islami Jamhoori Ittehad), medtem ko so ostale bile brez večjih možnosti za pridobitev večine sedežev v parlamentu. Uradno je bilo prijavljenih 1273 kandidatov, med katerimi je bilo 653 neodvisnih, največ pa sta jih prijavili Pakistanska ljudska stranka - 182, ter islamska IJI - 170. V povprečju so kandidati kar 5 krat prekoračili strankine proračune, kar pomeni, da je bila celotna prevolilna mrzlica precej draga, toda v državi je v zasebnih rokah ogromno denarja, zato se temu ni nihče čudil.

se nadaljuje

Razstava slovenskih božičnih jaslíc

JASLICE SE VRAČAJO

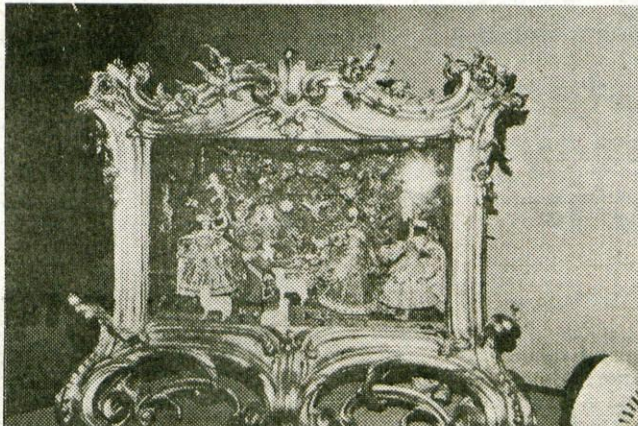
Ljubljana - Še danes ves dan so v prostorih ČZP Kmečki glas na Celovški 43 na prvi razstavi na ogled slovenske božične jaslíc. Na otvoritvi pred tednom dni sta bila - kot se sedanjemu v mnogočem po docela novem dišečem času pritiče - tudi Jože Smole, predsednik RK SZDL, in slovenski metropolit in nadškof dr. Alojzij Šuštar. Ob več spremljajočih prireditvah nikakor ni najmanj pomemben tudi ves teden trajajoči božični sejem.

Brez dvoma danes postaja božič nekaj več - ni le verski praznik, pač pa smo ga ponovno prepoznali tudi kot družinski in kulturni praznik. Prav v ta okvir sodi vsekakor prva razstava slovenskih božičnih jaslíc, ki so jih pripravili pri Kmečkem glasu. Če rečemo prva, je to vsekakor mišljeno za povojni čas, v katerem je bilo jaslice pač mogoče videti ali v domačem okolju ali pa v cerkvah. Pred vojno, leta 1934, je sicer Ljubljana že imela takšno razstavo, ki je opozorila na bogastvo tovrstnega izročila pri nas in tudi na potrebo po njegovem vrednotenju. Po dolgem obdobju nekakšne zasebnosti, v katero so se pri nas umaknile božične jaslíc, zdaj očitno nastopa obdobje, ko jih bo treba

vrednotiti kot vsako drugo kulturno dediščino, vredno da se pojavlja znova v javnosti.

Na Slovenskem smo jaslice pravzaprav dobili z zamudo, saj so se v evropskih samostanih začele pojavljati že v 14. stoletju, vendar sprva ne v taki obliki, kot jih poznamo, pač pa kot prizor rojstva. Prave jaslice se predvsem po zaslugi jezuitov pojavijo v 17. stoletju. Ljubljanski jezuiti so sredi 17. stoletja postavili premakljive jaslice. Vzporedno s tem pa se je v ženskih samostanih razvijalo izročilo Jezusa v zibki.

Tokratna razstava slovenskih božičnih jaslíc prikazuje vso raznolikost nastalo zaradi domišljije ustvarjalcev. Nastajale so odrske jaslice, omarične in končno sredi 19. stoletja tudi

Med najstarejše in najdragocenejše jaslice pri nas sodijo omarične jaslice iz nekdanjega samostana v Velesovem.

tako imenovane odprte jaslice, ki so tudi zdaj najbolj znane in razširjene. Zanimivo, da omarične jaslice ljudje pravzaprav niso dosti poznali. Na Slovenskem je ohranjenih še okoli petnajst omaričnih jaslíc. Najstarejše in najdragocenejše omarične jaslice pri nas so iz samostana dominikank v Velesovem iz sredine 18. stoletja. Na ogled so tudi omarične jaslice iz Cerklj na Gorenjskem. Nasploh kaže, da so prav na Gorenjskem nastajale zelo zanimive jaslice: izreden dosežek ljudske umetnosti so Gregčeve jaslice iz Mengša, v katerih je rezbar upodobil prizore iz ljudskega življenja.

Ljudska domišljija se je vsekakor najbolj razvijala prav pri odprtih jaslicah. Ta oblika jaslic, ki je lahko prodira v kmečke in meščanske domove, je bi-

la ljudem najbližja. Z oblikovanjem pokrajine, izbiri materiala - od lesa, voska, žgane in nežgane gline, papirja, papirne kaše, sadre, kruha in končno tudi plastike, so izdelovalci jaslice oblikovali po podobi okolja, ki so ga najbolj poznali - svojega okolja. Marjanca Klobčar, etnologinja, in Sašo Mihelič, zgodovinar, sta razstavo pripravila manj v smislu prave funkcije jaslic, pač pa bolj kot zanimive eksponate naše preteklosti in tudi sedanje ustvarjalnosti temelječe na bogatem izročilu. Zato je razstava bolj pregled, tako umetnostnozgodovinski in etnološki, najzanimivejših upodobitev jaslic pri nas, dopolnjene pa so seveda tudi s takšnimi, ki so pri nas najbolj razširjene.

Lea Mencinger

Figurice narejene iz moke in jaje na božičniku - božičnem kruhu, poprtniku, je belokranjska posebnost. Iz tega, kako so figurice prestale peko, so prerokovali blagostanje ali nesrečo v družini.

Dramolet HALDOL DEPO v Gledališču Tone Čufar

POLITIČNA PROBLEMATIKA

Jesenice - Razumljivo je, da v politično prelomnem in napetem času nastajajo dramski teksti z izrazitimi političnimi poudarki. Takšno je tudi dramsko delo Haldol depo ali Odlagališče podzavesti, ki ima pod naslovom še oznako »drama besedne diareje«. Napisala sta ga dva bosanska avtorja, Dragan Tepavčević in Branko Kalezić, in ga ponudila jeseniškemu gledališču. Le-to ga je uprizorilo kot svojo drugo letošnjo premierno predstavo.

Povsem drži to, na kar nas v gledališkem listu opozarja prevajalec besedila France Vurnik - da nas tekst spominja na mnoga druga filmska ali dramska dela. Bosanska avtorja sta namreč uporabila že večkrat uporabljen simbol umobolnice. Naslov besedila Haldol depo je imel za zdravilo, močno pomirjevalo. Ob pisanju takšnega besedila obstajata dve nevarnosti: najprej ta, da bo tekst premalo inovativen, da bo epigonski, druga nevarnost pa je v tem, da bi politična problematika bila lahko pretirano poudarjena, da bi tekst deloval preveč aktualistično in premalo umetniško. Obama pastema sta se avtorja kar dobro izognila, manj posrečena izjema je po mojem mnenju zadnji prizor. Besedilo nam tako zveni kot variacija na dobro znan motiv, ta variacija pa je skomponirana dovolj spretno in sveže. Dramolet je sestavljen kot mozaik posameznih psihičnih stanj in življenjskih situacij. Na to mozaično zgradbo nas opominja tudi scena jeseniške predstave. Ta ima v ozadju dva panoja, na katerih vidimo več risb, ki spominjajo na nadrealistične slike. V drugem delu pa te slike zamenjajo povečani izrezki iz različnih jugoslovanskih časopisov.

V mozaik dramskih karakterjev se vključujejo štirje med seboj zelo raznoliki bolniki psihiatrične bolnice: zdravljivi alkoholik, shizofrenik, nimfo-

manka in mladenič zasvojen z mamili. Občasno je tu še mladeničevo dekle, ki v bolnico prihaja le na obiske, ki pa zaradi lastne zasvojenosti z mamili verjetno kmalu postala pacientka. Zdravstveno osebje pa sestavljajo zdravnica, ki prepo-gosto pije in je vsebolj odvisna od alkohola, bolniška sestra, ki preveč kadi, je tabletomanka, nagiba pa se tudi k narkomaniji, in precej neobčutljivi, flegmatični, tudi zavrti bolničar, ki je brez večjih posebnosti. To-likšna nakopičena ekscentričnost se nam mestoma lahko zdi pretirana, a ker je besedilo večinoma napisano jedrnatno in so posamezni karakterji prepričljivi, ker je režiser Miran Kenda predstavo vodil z občutkom za mero in ker so igralci dobro zaigrali, se nam tudi vsa ta nakopičenost najrazličnejših deviacij zdi sprejemljiva.

Očitno je, da hočeta dramatika obe strani, bolnike in zdravstveno osebje, moralno izenačiti. Nihče od naštetih oseb ni zares zdrav, med njimi ni mo- nične in zares pozitivne osebe. In na tej točki pride do izraza politični poudarek besedila. Ne-zdrava skupina ljudi simbolizira nezdravo okolje, v katerem se lahko sprožijo in razbohotijo manipulantske in fašistične politične težnje. Eden od bolni- kov, ambiciozni in vsiljivi shizofrenik, se okliče za liderja skupine, začne intrigrirati in maltretirati druge osebe, je fa- natično nepopustljiv in strašnji-

vo nevaren. Besedilo nam torej pokaže, kakšni pogoji omogo- čajo razvoj fašističnega lider- stva in kakšna je prava narava takšne osebe. Vrh in hkrati za- ključek drame je bučen prizor, ki spominja na miting. Treba pa je reči, da je aktualna politič- na problematika besedila prav v tem vrhuncu vendarle preti- rano poudarjena. Po mojem mnenju je zaključni liderjev go- vor nekoliko predolg, ob tem pa je premalo razložena odloči- tev pacientov, da se liderju pri- ključijo.

Prevod Franceta Vurnika je lep in domišljeno kombinira knjižno in pogovorno govori- co. Dobra je glasbena oprema (Tomaž Frahm), ki je za razliko od morečih in napete atmosfere dogajanja lahkotna in prijetna. Na ta način glasba ustvarja uravnoteženost predstave. Igralci so svoje like oblikovali z veliko energije, resnosti in zavzetosti. V nastopajoči an- sambel pa so tokrat vključeni igralci iz treh gorenjskih gleda- lišč (Jesenice, Kranj, Radovljica), zato bi lahko tudi rekli, da je to gorenjska, ne le jeseniška predstava.

Zelo dobro in prepričljivo sta zaigrala Rastko Tepina in Jože Vunšek. Prvi je predstavil Džankija, fanta, ki se zdravi za- radi zasvojenosti z mamili, ki pa v svojih boljših trenutkih zna trezno razmišljati, ki hitro reagira, je bister, dober in du- hovit. Drugi je zaigral naivnega, nemočnega, a prav tako do-

brošrnega alkoholika Alkosa. Igor Škrli je zaigral glavno vlo- go Liderja - prikazal je nje- gov razvoj od potuhnjenega, spletkarskega vsiljivca do kru- tega in histeričnega vodje skup- pine, ki hoče na vsak način nadzirati in usmerjati dogaja- nje v bolnici. Alenka Bole-Vrabc je z veliko temperamenta oblikovala na videz smešen in prismuknjen, v resnici pa tra- gičen lik osamljene, zapuščene, v nezdrave sanje zasanjane Igral- ke, ki stalno nadleguje moške, a seveda nikjer ne najde niti čustvenega niti telesnega zado- voljstva. Nervozno, negotovo in prestrašeno Džankijevo de- kle Dženis je čutno poudarjeno zaigrala Nataša Černe. Lik bolni- ničarja Pubija, zaigral ga je Franci Černe, je manj zanimiv, a je zaradi svoje nekomplira- ne oglasnosti in enoznačnosti pomemben dramaturški protu- tež vsem ostalim razrvanim osebam. Nekoliko bolj šibko sta zaigrala Biba Uršič v vlogi Zdravnice in Alenka Weithau- ser v vlogi Sestre. Obe sta do- bro upodobili nervozno, krh- kost obeh likov, v situacijah, kjer bi morali nastopiti bolj odločno, pa bi bili lahko bolj izraziti. Za konec velja omeniti še dobro igro Mire Bolte v vlo- gi Čistilke. Tudi čistilka je manj zanimiv lik in se na odru ne pojavlja pogosto, a s svojo zdravo in preprosto pametjo tudi ona predstavlja protutež drugim, bolj kompliciranim in težavnim osebam. Mirjam Novak

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - Prešernovo gledališče Kranj bo danes, v petek, ob 19.30 uprizorilo S. Mrožka *EMIGRANTA* za red petek II. - od I. do VII. vrste. Jutri, v soboto, ob 10. uri bodo predstavo *ŽOGICA MARO-GICA* uprizorili za izven. Ob 19.30 pa bo predstava *EMIGRANTA* za red sobota II. - od I. do VII. vrste.

V Carniumu, Delavski dom, bo jutri, v soboto, ob 20. uri premiera ljudske veseligrs s pesmijo in plesom *EJGA, DOST JE* v izvedbi gledališča Firma. Predstava je tretji del trilogije Eja in se tokrat dogaja v peklju.

JESENICE - V nedeljo, 24. decembra, ob 10. uri bo v Gledališču Tone Čufar v okviru Vaše naše matineje na sporedu mladinska spevoigra Radovana Gobca *Kresniček* v izvedbi mladih članov gledališča. Pride tudi dedek Mraz.

V dvorani Gledališča Tone Čufar bo jutri, v soboto, ob 18. uri *BO-ŽIČNI KONCERT* učencev Glasbene šole Jesenice iz razreda Raj-ke Puškaš - Pejič. Vstopnina je namenjena nakupu inkubatorja za Bolnico Jesenice.

RADOVLJICA - Jutri, v soboto, ob 18. uri bo v Šivčevi hiši odprta razstava *Melite Vovk* z naslovom A. T. Linhart in Županova Micka, prirreditvev pa bo tudi na Linhartovem trgu.

ŠKOFJA LOKA - V kapeli Puštalskega gradu bo danes, v petek, ob 19. uri v okviru Loških umetniških utripov *koncert*, na katerem bo do glasbo Beethovena in Brahmsa izvajali Lino Urđan - italijanski klarinetist, Erwin Kropfitch - avstrijski pianist ter violončelist Mi- loš Mlejnik. Ob tej priložnosti bo v kapeli tudi razstava likovnih del *Franca Berčiča - Berka*.

Komorni pevski zbor LOKA ima jutri, v soboto, ob 20. uri v galeriji na Loškem gradu tradicionalni *NOVOLETNI KONCERT*. Sodeluje še slovenski pesnik *Dane Zajc* in gorenjska akustična skupina *Tan- tadruj*.

KAMNIK - V razstavišču Veronika razstavljata *Rok Zelenko in Lea Bernetič - Zelenko*.

UREJANJE KULTURNE KRAJINE

Kranj - Jutri, v soboto, ob 11. uri bo na Šmarjetni gori "Meditacija na Šmarjetni gori", ki jo pripravlja akad. kipar Marko Pogačnik. Pogačnik prav te dni razstavlja tudi v Moderni galeriji v Ljubljani (do 11. januarja). Na razstavi je na ogled kiparska instalacija z devetimi kamni, na mestih, ki odgovarjajo izbranim devetim lju- bljanskim okoljem. Po mnenju kiparja obiskovalci s hojo po tem labirintu, ki odgovarja mestnim ulicam, sprožajo resonanco in tako vplivajo na odstranitev blokad - ter tako vplivajo na energijsko zdravljenje Ljubljane. Na razstavi prikazujejo tudi diapozitive s podobnih postavitev kamnov v Langenbroichnu, v Tübnichu ter ob Iplasovi tovarni na Bivju pri Kopru. Na ogled so tudi videopos- netek in risbe.

M. Kunšič

NOVOLETNI KONCERT PIHALNEGA ORKESTRA KRANJ

Kranj - Prihodnjo sredo, 27. decembra, ob 20.15 bo v dvorani kina Center tradicionalni novoletni koncert Pihalnega orkestra Kranj. Tako kot že nekajkrat doslej bo prirreditvev ubrana na vedre note, saj so glasbeniki pripravili zanimiv in veder glasbeni program od operetnih melodij, do valčkov in tudi kakšne domače viže. Pred- stavila se bo cela vrsta solistov, med njimi tudi tako znani troben- tači, kot so Stanko Praprotnik, David Špec in Jože Žitnik. Nastopil bo tudi baritonist Stane Vidmar. Manjkal tudi ne bo dedek Mraz. Program bo povezoval Janez Dolinar.

L. M.

NOVA JESENIŠKA PREMIERA

Jesenice - V Gledališču Toneta Čufarja bo danes, v petek, ob 19.30 premiera spevoigra Radovana Gobca *Kresniček*. V pred- stavi, ki jo vodi Rado Mužan, nastopa šestnajst mladih pevcev, pevovodja je bila Stanka Mencinger, koreografsko delo je opravila Blanka Palčič, pri tehnični opremi predstave pa so so- delovali Jože Bedič, Marjan Dolinšek in Danica Zemlja. Pred- stavo bodo ponavljali vse dni do novega leta.

SLONČEK LEOPOLD

Režija: Janez ERŽEN
Uprizoritev: Lutkovna skupina Besnica

Avantgarda lutkovnega teatra je bila že od nekdanj a priori amaterskih lutkovnih gledališč, od katerih so profesionalni te- atrji zgolj povzemali v perfekcionistično obdelavo. Lutkovna skupina Besnica je omenjeno optiko obrnila in pokazala - amaterski avantgardni perfekcionizem.

Lekcija - kako gledalcu nevsiljivo vsiliti formo brechtovskega subjekta - se je kazala v štirih temeljnih, sovpadajočih elemen- tih predstave:

- literarni predlogi - Mihe Mazzinija, ki v svoji abstraktni obliki skriva trajno konkretnost človeške odtujitve. Tekst je po svojih formalno logičnih in lingvističnih konceptih primerljiv z vsem dobro znanim tekstom Lewisa Carrolla - Alica v čude- žni deželi,

- likovnih rešitvah kot skritem govoru k režijskem in igral- skem doprinosu v predstavi. Čeprav so zaboji že dokaj izra- bljeni klišejski likovni prijem, so kričeče izrazili monotonost kletk živalskih vrto. Načrtovano neprijeten aretantski obču- tek zabišejo barvite lutke, ki razgibajo oder in izzovejo marsi- kateri nasmešek ob svoji pojavnosti, katere namen je le eden - doseči gledalčevu interpelacijo z lutko,

- govoru, še najbolj pomanjkljivem predmetu predstave. Oči- tek se dotika glasovnih razponov, ki so bili večje interpretirani za vsako vlogo, a žal brez pravega moškega glasu,

- in režiji. Koncept režije je stadijsko lovljenje brechtovskega subjekta. V prvi fazi je gledalec nemilostno postavljen pred pust, monoton oder, ki se počasi z nastopom lutk razbije v trenuten zapopadek nečesa, kar se v zaključni fazi - s presto- pom lutk med gledalce - izkaže kot brechtovski subjekt. Gle- dalec je svojo metamorfozo v brechtovski subjekt, oz. interpel- acijo z odrom, doživel ob spoznanju, da ne gleda zgolj lutk, temveč sebe in svojo bednost.

Tomaž Kukovica

ureja LEA MENCINGER

DITRONIC

MEBLO

računalniški sistemi in mreže za poslovna in tehnična okolja

- PC/AT (12 MHz, 1MB RAM, HD 40MB, ...)
- PC/NEAT (16MHz, 1MB RAM, HD 40MB, ...)
- PC 386 (20MHz, 2MB RAM, HD 80MB, ...)
- PC 386 (25MHz, 2MB RAM, 64KB CACHE, 80387, ...)
- grafični kontrolorji: HERCULES, EGA (800x600), VGA (1024x768)
- tiskalniki: STAR, FUJICU
- risalniki: SEKONIC, ROLAND
- Lokalne mreže: Arc Net, ETHERNET, NOVELL
- CAD okolja: ACAD 10.0, programski pripomočki in orodja za projektiranje in načrtovanje v strojništvu, elektrotehniki

UGODNE CENE

HITRA DOBAVA

HITER SERVIS

telefon: (065) 26-566, 26-511
telex: 34316 mebloyu
telefax: (065) 21-313

Od polnoči do polnoči

Nihče nas ni cukal za rokav

Slovenijaturist je v Kranju odprl novo poslovalnico in pripravil prvi "izletek", odzvali smo se prijaznemu povabilu "Hej, pojdite z nami" in nabrali nekaj popotnih vtisov iz nemškega Rosenheima in avstrijskega Salzburga, po slovensko Solnograda.

Potovalne agencije te dni trumoma vozijo izletnike, bolje rečeno nakupovalce, v Celovec, Borovlje, Beljak, največ pa v Monakovo, kakor po slovensko pravimo Muenchenu. Do Celovca velja "vozovnica" osem mark, do Monakovega 49 mark. Marsikdo se odloči za "nočni skok v Muenchen", saj mu ni potrebno sedeti za volan in ga skozi noč vrteti sedem, osem ur. Udobneje je zadržati v avtobusu - od polnoči do jutra tja, od večera do polnoči nazaj - saj so moči potrebne za dirko po trgovinah in preračunavanje, kaj se spleča kupiti in kaj ne, da na koncu človeka bolijo noge in glava. Roke pa niti ne, saj v šali tam pravijo, da vsak tretji Muenchenčan govori srbohrvaško, vsekakor pa so nekatere prodajne ulice "naše", če že ne zaradi prodajalcev, zanesljivo zaradi kupcev, zlasti tistih z juga, ki ne nakupujejo le zase, razumljivo, saj se po Milko in Ramo res ne spleča pripeljati iz Zaječarja.

Slovenijaturist pa je "odkril" prijaznejšo različico nakupovalnega izleta v Nemčijo, njegov cilj je približno 60 kilometrov bližji Rosenheim. Mesto ob reki Inn je po velikosti podobno Kranju, nemara ste zanj že slišali, saj je pomembno železniško križišče, zaradi česar je bilo v zadnji vojni popolnoma zbombardirano. Porušena poslopja so praktično na novo postavili, vendar takšna, kot so bila nekdanj, ohranili so staro mestno jedro, ki je danes seveda zlasti trgovsko, v prednovoletnem in božičnem času lepo okrašeno. Pravijo, da so cene v Rosenheimu nekoliko nižje kot v Monakovem, saj sem prihajajo nakupovat Avstrijci, zlasti iz Salzburga in Innsbrucka, znani so po tem, da pazijo na vsak šiling, kar trgovci dobro vedo.

Oglejmo si jih nekaj. V blagovnici je zimski plašč povprečne kakovosti velja 199 mark, dežni plašč 139 mark, bluza 36 mark. Na pultu pri vходу pa so na razprodaji puloverjevi in majice, ki so seveda bistveno cenejši. Sploh se pri tekstilu spleča počakati na razprodaje, ki se bodo začele 15. januarja, saj sicer za naše žepe ni pretirano poceni. Vendar pa se tudi zdaj najde kaj bistveno cenejšega kot pri nas, odkrili smo puhovko za 98 mark in še lepšo

za 161 mark. Cenejša kot pri nas je seveda tehnično blago. Radijski sprejemnik za dve kaseti je moč dobiti že za 150 mark, dober televizor za 1.700 mark, videorekorder za 700 mark, najbolj imenitni digitalni je seveda triinpolkrat dražji itd. Poznavalci pravijo, da je tehnično blago cenejše kot v Avstriji, vendar pa je tudi davek, ki ga lahko dobite nazaj, nekoliko manjši.

Za razliko od bučnega Muenchena je nakupovanje v Rosenheimu dokaj mirno, nihče nas ni cukal za rokav in silil v nas, niti s tistim nemogočim "prosim!", ki je tako značilen za naše trgovce, človek si lahko v miru vse ogleda, nihče ga ne preganja, če pa se odloči za nakup, je postrežba hitra. Jugonakupovalcev, bolje rečeno prekupčevalcev, v Rosenheimu nismo srečali, čeprav pravijo, da je cenejši kot Muenchen,

nameroma ga še niso odkrili ali zaradi kdove kakšnih razlogov zanje ni mikaven.

Ko je zazvonilo opoldne, smo imeli tekanja po trgovinah že dosti, prilegla se je kavica in sendvič, saj jedli bomo doma, tam je za nas pravo kosilo drago. Nato pa smo se odpeljali v Salzburg, po slovensko Solnograd, in tako na nemško-avstrijski meji prehiteli trumo avtobusov, ki pripelje iz Muenchena in tudi po dve uri čakajo, da vsi zaradi vračila davka dobe štampiljke na račune. Popoldanski sprehod po nekda-

njem mestu soli in današnjem mestu glasbe - tam je bil rojen Mozart - je prijetno doživetje, zlasti ko se zmrči in je mesto polno luči, ulice pa ljudi, tudi turistov, ki si na tržnici kupijo košček božične potice in prislusnejo mladima violinistoma na vogalu... Ljudi prežema družabnost, mir, nikamor se jim ne muči... V trgovine ne stopimo, saj so cene turistične, sicer pa, košček duhovne hrane bo ostal še bolj v spominu.

M. Volčjak

70 let čebelarstva družine

Cerklje - Čebelarstva družina Cerklje, ki združuje čebelarje v sedmih krajevnih skupnosti pod Krvavcem in nekaj tudi iz krajevnih skupnosti Visoko in Šenčur (skupaj 55 članov), je minulo nedeljo proslavila 70-letnico obstajanja in delovanja. V kulturnem programu so nastopili pevski zbor Andrej Vavken iz Cerkelj, kroniko družine pa je podal predsednik Franc Zorman. Po proslavi je bil tudi občni zbor, na katerem so ugotovili, da se je število družin na njihovem območju letos povečalo od 507 na 597, vendar pa čebele še vedno zelo ogroža bolezen varoza. Poudarili so, da zelo dobro deluje šolski čebelarski krožek, ki so ga na Osnovni šoli Davorina Jenka ustanovili maja 1987. leta, kjer je mentor Ciril Mrgole, za praktični pouk je najprej skrbel Franc Frantar, zdaj pa ga vodi Andrej Repnik. Na zboru so podelili priznanja Antona Janše tretje stopnje Jožetu Pokljukarju, Valentinu Babniku, Simonu Primožiču in Jerneju Vombergerju.

Ivan Kramberger začenja novo akcijo

Polna torba denarja za invalidne otroke

Kamnik, 20. decembra - Ivan Kramberger, dobrotnik iz Negove, je z visokimi denarnimi prispevki spodbudil že več dobroteljskih akcij v Sloveniji in drugod po Jugoslaviji - Gorenjci pomnimo zadnjo zelo odmevno zbiranje denarja za inkubator v jeseniški bolnišnici. Zahvaljujoč svoji značilni medijski pojavi uspe ljudi pripraviti, da revnim, ponižanim in razžaljenim radodarno odprejo dlani. To je bil tudi razlog, da so se nanj obrnili gojenci kamniškega Zavoda za usposabljanje invalidne mladine.

Ko smo se pred časnikarsko konferenco s Krambergerjem pogovarjali s pobudniki akcije, dijaki Eleno Pečarič s Škofij, Emilom Bohincem in Boštjanom Zargajem, obema iz Trziča, so nam zaupali, da bi se zavodski izolaciji radi iztrgali z vžvljanjem v domače okolje. Za to potrebujejo dobro mobilno službo, ustrežna prevozna sredstva, kar pomeni denar. Gibljivost je za samostojnost in neodvisnost invalidov nujna, za to so potrebni električni vozički, zanje je potreben denar, veliko denarja. Žal ga v tem sistemu za marginalne skupine, kamor sodijo tudi invalidni otroci, ni dovolj, zato se mladi invalidi ponj obračajo k ljudem dobre volje. Eden takšnih je tudi Ivan Kramberger, ki je za re-

vne, bolne in otroke razdal že veliko svojega premoženja, zlasti izkupiček od svojih šestih knjig.

Gojencem kamniškega zavoda je za nakup nujnih ortopedskih pripomočkov in kombija prinesel v dar polno torbo denarja. Koliko ga je natanko bilo, bomo poročali prihodnjič. Sicer pa je pomembno, da je slovit Kramberger tokrat v slikoviti dimnikarski opravi s to potezo začel še eno (pravi, da zadnjo) dobrodelno akcijo, ki bo, upamo, spodbudila k darovanju za invalidne otroke še veliko ljudi. V zavodu namreč šolajo 150 otrok iz vse Slovenije, večina jih je hudo telesno prizadetih, odvisnih od tuje pomoči in dragih ortopedskih pripomočkov. Ziro račun, kjer se

bo zbiral denar zanje, bo odprt vse leto, nad akcijo pa bodo vsote bedeli srednješolci, ki so jo tako angažirano začeli. Ob tej priložnosti so mladi invalidi opozorili nas zdrave, da za vključitev v socialno okolje bolj od popustov in ugodnosti potrebujejo dostopnost do vseh javnih institucij, večje možnosti šolanja in zaposlovanja, Po končanem šolanju jih namreč zdaj večina obični doma ali v domovih za ostarele, namesto da bi jim bila mogoča boljše kvaliteta življenja.

D. Z. Žlebit

Ziro račun:
50140-603-57109 (Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik).

GORENJSKA KMETIJSKA ZADRUGA n.sub.o.

TZO SLOGA KRANJ

Obiščite našo trgovino na Cesti 1. maja 65,
kjer vam nudimo

Traktorje ZETOR, TORPEDO, URSUS in UNIVERSAL

Stroje za spravilo sena, stroje za obdelavo zemlje in spravilo poljedelskih pridelkov, hlevsko opremo, molzne stroje, ventilatorje.

GROS za dosuševanje sena iz lastne proizvodnje.

Velika izbira rezervnih delov.

Posredujemo prodajo in nakup rabljene kmetijske mehanizacije

Telefon.: 064-35-023 in 064-35-750

Želimo vam vesele božične praznike ter srečno in uspešno novo leto 1990

Se priporočamo!

Do kod seže alternativa ali

Somrak gorenjske politike

Tudi na Gorenjskem, kjer ima sedanja uradna politična oblast močno tradicijo in vse, kar je v zvezi s tem v našem sistemu lahko povezano, končno, med zadnjimi regijami v Sloveniji, le prihaja do sprememb. Čeprav zaenkrat dela opozicija šele prve korake in utrjuje svojo kadrovsko - organizacijsko plat, bi vseeno veljalo sklepati, seveda ob nadaljevanju začetih procesov v republiki, da bodo spomladanske volitve tudi na Gorenjskem vsaj malce drugačne od vseh tistih, ki smo jih bili deležni po letu 1945.

Če sem pred časom poskušal v uvodniku pričujočega časopisa v zelo omejenem prostoru in samo na kratko odprtih vprašanih razmišljati, kje bi lahko bili vzroki za tako pozno formiranje opozicijske politične scene na Gorenjskem, potem pač lahko danes brez medvrstičnega branja, povsem mirno ugotovim, da gre po mojem mnenju naglavni greh iskati v krogu, ki ga nekateri imenujejo zdrave sile, drugi v stalinističnih občinah in tretji v večini manjši nesposobni politični garnituri, ki ne samo, da ni bila kos problemom časa, pač pa je še dodatno ustrezno pokorjevala "drugače misleče". Mogoče hude besede, za nekoga nova manipulacija, poenostavljanje, zavajanje, ocena potrebna ustreznega stališča (beri resnice) kompartije (še vedno na oblasti!) ali njenih podaljškov. Dejstvo pač je, da se na Gorenjskem ni moglo, vsaj dolgo časa ne, razviti prav nič takšnega, kar bi vsaj minimalno dišalo po neki drugačnosti od obstoječega sistema, pa če je šlo zgolj za akcije na področju kulture. Argumentov za takšno trditev verjetno ni potrebno posebej navajati, saj se amnezija zanesljivo še ni lotila prav vseh.

Tudi Gorenjska ni zmogla brez kovnic političnih kadrov, večinioma faliranih študentov, ki so kot po pravilu preizkušali tradicionalno pot mladinskih kimavčkov do szijskih sekretarjev ali izvršnikov na partijskih komitejih. Le manjšemu delu med njimi je uspelo (prej ali kasneje) dokončati vpisano šolanje in se potem uspešno preusmeriti v gospodarstvo ali pristati v vrhunski politiki.

Loška izkušnja

Seveda je tudi takšno označevanje, slikanje razmer v posplošitvah in nekaj stavkih lahko zavajajoče, vendar mislim, da v veliki večini vsaj približno prikazuje polpretekle politične razmere (tudi) na Gorenjskem. Res je mogoče tudi to, da bi verjetno še pred pol leta ob takšnem označevanju zvonili po Kranju, Škofji Loki, Radovljici, Jesenicah in Trziču rdeči telefoni in bi prišlo vsaj do (javnega?) stališča izražene napačnosti s strani MS SZDL, danes pa se s čim takšnim ne ukvarjajo več (naivno upanje?).

Vse to pa seveda še kako opredeljuje tako pozne odzive na vzpostavitev politične opozicije na Gorenjskem. Ni namreč naključje, da je val demokracije pljusnil (mu je bilo dovoljeno pljuskniti) na ta konec Slovenije med zadnjimi. Če bi na kratko preleteli sedanje razmere na tem področju, bi lahko govorili o približno sledečih stvareh:

Ta čas so po formalni plati očitno najdlje v Škofji Loki. Pred kratkim (po nedeljski maši!) so namreč tudi formalno ustanovili koalicijsko, v katero so se prijavili demokrati, kmetje, krščanski demokrati in zeleni. Po besedah Alenke Laukove (SDZ) koalicijska temelji tako na ideološki osnovi kot v čisto tehnično-organizacijskem smislu lažjega in kvalitetnejšega nastopa na volitvah. Ta čas praktično potekajo dogovori o možnem financiranju do volitev, kajti če se o tem razpravlja na republiški ravni, menijo v Škofji Loki, potem je še povsem nejasno, kako bo vse to potekalo v posameznih občinah. Povsem jasno jim je tudi, da brez ustreznega intelektualnega potenciala in vodstvu koalicijske ne bodo prav uspešni pri svojem delu, kar je tudi tačas ena njihovih velikih akcij. Ob tem velja povedati, da je v razširjeni varianti lovljenja osebnosti, (konkretno mislim na ljudi za parlamentarna mesta v občini), občinska SZDL ob pretezi za skrb za sistem (notranja organizacijska strukturiranost) očitno že pričela s sponženji po posameznih krajevnih skupnostih, na kar je del opozicije že opozoril, vendar zaenkrat dlje od tega še ni prišlo. Ob tem se samo spomnim nedavnega dogodka v Radovljici v zvezi s partijskim pismom in kasnejše odstopom kandidatke za prvega človeka občinske SZDL. Zanimiva je v Škofji Loki tudi ocena (Laukova), da je OK ZSMS zgolj podaljšana roka občinske partije in (tudi) zaradi tega koalicijska ZSMS ne misli navezovati nikakršnih tesnejših stikov.

Ustanovitev liberalcev?

V Kranju smo do pred kratkim imeli uradno samo Kmečko zvezo, se vedno bolj intenzivno kuha. Ustanovna skupščina SDZS je bila v soboto, 16. decembra. Privrženci SDZ so se zbrali v torek, 19. decembra, krščanski demokrati pa se menda še vedno ne morejo in ne morejo zbrati v zadostnem številu, kar praktično velja za celotno regijo. Grims (SDZS) ocenjuje, da v Kranju praktično neformalno že deluje nekakšna koordinacija alternativne, v kateri so očitno (podatka zaenkrat nihče ni hotel uradno potrditi) SDZ, SDZS, KZ, SKD in obrtniki. Pred-

vsem slednje odpira ne samo na Gorenjskem nove razsežnosti, saj se potihem marsikje že razmišlja, da dobivamo novo zvezo (stranko) - liberalce. Če je tudi uradna politika pripravljena na resničen boj za parlamentarno demokracijo, potem se bo sodelovalo tudi z njo, ocenjuje Šter (SDZ). Ob povečani intenzivnosti bi tako lahko v Kranju kmalu prišlo do lahko prišlo do močnejših sunkov opozicije, ki se zaenkrat (naprimer SDZ) zadovoljuje z organizacijo javnih tribun (Janša, Sirc). Po ustanovnih skupščinah bi bilo tako možno kaj kmalu pričakovati tudi formalno potrditev "kranjskega DEMOSA", o čemer je bilo še nekaj dni nazaj možno razmišljati z veliko rezervo. V tej množici podatkov, ki se spreminjajo in dopolnjujejo tako rekoč dnevno, bi veljalo zapisati še, da je OK ZSMS pokazala interes neposredno pomagati novim zvezam pri prvih korakih in da ta stališča še vedno ohranja.

Kje je pol regije?

V ostalih treh občinah, ki jih lahko brez velikih težav stlačimo v en koš, lahko opazimo z izjemo Lenardičeve meščanske zelene stranke, zgolj otoke Kmečke zveze ter iniciative Zelenih ter krščanskih demokratov. Podobno kot SDZS se bodo menda tudi Zeleni združili na regijski ravni, sicer pa se drugačnih tovrstnih asociacij zaenkrat ne predvideva. Če lahko za Jesenice in Radovljico še rečemo, da se vsaj nekaj premika, bi bila verjetno za Trziča ta ocena preambiciozna. Občina, ki bi ji, roko na srce, bolj pristojal status krajevske skupnosti, namreč zaenkrat očitno nima niti plodnih tal za nastanek opozicije.

V perspektivi gledano bi potemtakem lahko vsaj približno močno listo na spomladanskih volitvah lahko pričakovali le v Kranju in Škofji Loki, v Radovljici, na Jesenicah in v Trziču pa bi potemtakem izbirali le med listo ZK in SZDL (ali skupno) in listo ZSMS. Pri tem seveda ne gre zanemariti možnosti, da bi povečana aktivnost v Kranju in Škofji Loki lahko obrodila sadove tudi v ostalih treh občinah in bi prišlo do konkretnejše znotrajregijske opozicijske povezave. Plus, ki si ga lahko opozicija že sedaj brez zasluga in težav pripne, je dejstvo, da na Gorenjskem nimamo karizmatičnih ljudi v uradni politiki (asociacija na Kučana in Smoleta), na katere osebnosti bi lahko stavili za uspeh pri volilcih in bodo tako prišli v poštev drugi mehanizmi.

Če gre res za somrak sedanje politične garniture v regiji ali samo za somrak sedanjega načina vladanja, bo seveda najbolje pokazal čas. Čas pa bo tudi povedal, ali bi ob morebitnem uspehu opozicije ne dobili morda preoblečene kompartije ali pa bi se resnično izoblikovali kontrolni mehanizmi, ki so bili v dosežanem sistemu seveda nalašč izpuščeni, kajti drugače si takšnih anomalij in samoljubja posameznikov in stranke pač ne bi mogli privoščiti. Resda potem ne bi imeli najboljšega sistema, bi pa verjetno veliko bolje živeli.

Vine Bešter

Alenka Potočnik - Lauko o škofjeloški opoziciji

Politika iz podjetij, ukinitve izvršnega sveta in večja vloga župana

Škofja Loka, 18. decembra - Val političnega vrenja, ki je "naplaval" na slovensko politično prizorišče številne zveze (stranke), je med prvimi pljusnil v škofjeloško občino, kjer se je opozicija v primerjavi z ostalimi gorenjskimi občinami doslej tudi najboljše organizirala. Še pred letom dni suhoparni politični zemljevid je zdaj že precej bogat: poleg klasičnih političnih organizacij, ki hitijo s prenavljanjem, pisanjem volilnih programov in prizadevanji, da bi se obdržale na oblasti, deluje še pet različnih opozicijskih organizacij, ki so se že dogovorile, da bodo na spomladanskih volitvah nastopale združeno. Alenka Potočnik-Lauko, predsednica škofjeloške podružnice Slovenske demokratične zveze in v Demosu odgovorna za stike z javnostjo, je v pogovoru za Gorenjski glas povedala, da je škofjeloški Demos (Demokratična opozicija Slovenije) nastal na pobudo predsednika Slovenske kmečke zveze Ivana Omara in da so pristopno izjavo podpisale vse podružnice kmečke zveze v škofjeloški občini, krščanski demokrati, socialdemokrati, Zeleni Slovenije in podružnica Slovenske demokratične zveze, ki je po številu članov in strokovno zelo močna. Pričakujejo, da se bodo Demosu kmalu pridružili tudi vse boljše organizirani obrtniki, ki so doslej že s finančno pomočjo pokazali naklonjenost opozicijskemu delovanju.

Kakšen je program škofjeloškega Demosa?

"V opoziciji smo se dogovorili, da javnega nastopanja ne bomo začeli s programom, ampak s predstavitvijo naših članov in kandidatov, še zlasti tega, kaj so doslej delali in kaj naredili na področju varovanja človekovih pravic, pri vzpostavljanju parlamentarne demokracije, civilne in pravne države, politične in gospodarske suverenosti slovenske države... Ker so politične zveze in Demos še zelo mlade, je razumljivo, da ne gre za ljudi, ki bi bili že leta in desetletja v politiki, niti ne za ljudi s političnimi karierami, temveč za navadne občane, ki so vestno in pošteno opravljali svoje poklicno delo.

potrebna. Naloge izvršnega sveta bi lahko opravljali gospodarstveniki oz. delovni kolektivi, povečati pa bi se morala vloga župana. Za to funkcijo imamo kandidata, vendar ga bomo predstavili tedaj, ko bo to zahtevalo volilni rokovnik. S kandidaturto tov. Bogomile Mitič za županja se ne strinjamo, ker jo občani škofjeloške občine pre malo poznajo. Ne poznajo je po tem, da bi karkoli prispevala k varovanju človekovih pravic, v času svoje ministrske funkcije pa je tudi odgovorna za nepremišljene posege v turistično okolje Slovenije (kot je, denimo, blejska cestna vpadnica)."

Omenili ste Mitičev, vendar je za župana še en kandidat - Mitja Župan?

"O tem primeru se še nismo izrekli, za zdaj je zanesljivo le to, da s SZDL v volilnem boju in na volitvah ne nameravamo sklepati koalicijske. Čeprav SZDL izjavlja, da bo na volitvah nastopala v koalicijski s sredinsko usmerjenimi (krščanskimi demokrati in evrokomunisti), je naše stališče nedvoumno: z organizacijami, ki so bile na oblasti v povojnem času, ne bomo šli v koalicijsko. Demos se namreč zavzema za nekomunistično družbeno ureditev."

Program bomo predstavili javnosti v primernem času. V opoziciji ocenjujemo, da zdaj ta čas še ni napočil. Ne gre za taktiko niti ne za lažno zavajanje občanov, češ da pripravljamo nekaj poseben program. Naše možnosti so precej omejene, saj v primerjavi s partijo, ki se na volitve pripravlja že dve leti, nimamo plačanega aparata niti ne denarja za obsežni politični marketing. Naše delovanje je usmerjeno v priprave na volitve, na katerih se bomo zavzeli za tak sistem, v katerem bo posameznik občutil svojo vrednost."

Ko ste v opoziciji pregledovali "svoje vrste", ali ste ob vsej politični apatiji v družbi našli kandidate, ki bi bili pripravljeni prevzeti pomembne funkcije?

"Politična apatija ni nena- vadna. Ker so se ljudje morali prisilno ukvarjati s politiko vsa povojna leta - v delovnih organizacijah, ustanovah pa tudi v prostem času - je razumljivo, da so se jo naveličali. Vzpostavitev parlamentarne demokracije bi pomenila izrazito depolitizacijo življenja in razpustitev številnih ustanov političnega delovanja. V materialno, duhovno in kulturno bogati družbi naj bi se s politiko ukvarjal le majhen delež ljudi, izbranih na svobodnih in demokratičnih volitvah, vendar kakovostno in strokovno ter z jasno osebno odgovornostjo."

Škofjeloška uradna politika je že predstavila svoje kandidate za izvršni svet, za predsednika občinske skupščine... Kaj pa Demos?

"V opoziciji ocenjujemo, da bi bilo treba veliko funkcij ukiniti. Kandidata za predsednika izvršnega sveta ne bomo iskali, ker se nam zdi, da ta funkcija v parlamentarni demokraciji ni

Na ustanovnem zboru gorenjske socialdemokratske zveze ste rekli, da so ena izmed nevarnih pasti tudi občinski odloki o volitvah. Zakaj?

"Zakon o volitvah bo verjetno sprejet 27. decembra, 15. januarja naj bi bil razpis volitev, vmes pa je vsega deset delovnih dni, ko naj bi v občinah pripravili odloke o volitvah. Ker bo časovna stiska, je nevarno, da upravni organi z močnim strokovnim aparatom pripravijo odlok "po meri" uradne politike. Za Škofjo Loko upamo, da se nam to ne bo zgodilo, ker imamo nekaj dobrih pravnikov in ljudi, ki proučujejo volilni zakon."

"Ne verjamemo prenovljeni ZK in njenemu programu, tudi zato ne, ker so gorenjski funkcionarji ZK še pred dvema letoma izrazili negativno stališče o 57. številki Nove revije in o predlogu za ukinitve privredite ob mesečni mladosti. Isti ljudje zdaj prenavljajo partijo. To je cinizem brez primere."

Past naj bi bil tudi predlog, da na kandidatnih listah ob imenih kandidatov ne bi bila navedena njihova "baza" (stranka). Se strinjate s takšnim predlogom?

"To past nam nastavlja partija, ker ima kandidate, ki so politično delovali že več let (desetletij) in so javnosti tudi bolj znani. Škofjeloška opozicija bo na to past odgovorila tako, da bo volilcem zagotovila poznavanje svojih kandidatov."

Za kakšno sestavo občinske skupščine se zavzimate?

"Za nas je najpomembnejša sestava družbenopolitičnega zbora, ki naj bi reševal bistvena vprašanja z vseh področij življenja; v perspektivi pa naj bi bil ta zbor tudi edini, ki bi ostal. Opozicija je tudi proti vsakršnemu organiziranju političnih organizacij in zvez v podjetjih, šolah in ustanovah. Tod je mesto le za neodvisni sindikat - za sindikat, ki se bo prenovil od spodaj navzgor in ne od vrha navzdol."

Volilni program šele pripravljate: bo negativni, le kritika partije, ki je kriva za krizo, ali tudi pozitivni?

"Ne zavračamo vsega, kar se je dogajalo po vojni, smo pa realni. Prizadevali se bomo za resnico o preteklosti in za popravilo vseh krivic, ki se še dajo popraviti; Demos pa bo zastavil vse svoje sile za miren prehod iz totalitarizma v demokratično urejeno družbo. Škofjeloški program ne bo le kritika, ampak konkretni odgovor na nekatera konkretna vprašanja. Ne bo splošen, ker tudi demokracija ni nekaj splošnega."

C. Zaplotnik

"Škofjeloški Demos želi vsem občanom škofjeloške občine in Gorenjske prijetne božične praznike!"

Silvo Ovsenk - 70-letnik

Od Žirka do Žingarice

"Kje vse naš danes iščemo sledove njegovih neumornih prizadevanj za obnovo našega kulturnega življenja na Koroškem, ko ni kotička na tej zemlji, ki ga on ne bi že obiskal in mu dal pobud za kulturno predstavo, za odrsko prireditev v nenehnem posredovanju umetniške besede in kulturnega bogastva našega slovenskega naroda? Je kje še steza po naših dolinah, hribih, gozdovih in poljanah, ki ne bi poznala njegovega koraka - nekdanj s partizansko puško v roki, nato pa s knjigo v torbi in neugananim zanosom v hotenju, dvigniti slovensko besedo iz ruševin, v katere jo je pogreznilo nekulturno barbarstvo fašizma in jo oživiti v vsej njeni lepoti v naši domači pokrajini. Povejte mi oder, na katerem njegova roka še ni oblikovala utelešenja dramskih dogajanj in se je v neutrudnem delu razvijala in plemenitila neobgljena govorica naših kmečkih in delavskih fantov in deklet, ki jim šola ni dala znanja materinščine, prav po njegovem prizadevanju v pisarni umetniški jezik. Kdor ga pozna, tudi ve, kako je navezan na to našo zemljo in ji je predan tako, da ne trpi daljše odsotnosti, čeprav mu največkrat zadostuje samo kratek obisk, pozdrav prijatelja, korak čez prag, da vidi, ali je še vse v redu - je kakor otrok, ki se ga poloti domotožje in je pomirjen, ko je spet zagledal očetovalo hišo, svoj rodni dom, napasel svoje oči po domači senožeti, znal duh zorane njive in se zastremel v zeleni gozd, ki ga je pozdravljaj ob prihodu. Pa tudi nam bi manjkal, če bi ga ne bilo na spregled. Preveč je dragoceni skupnih spominov, da bi lahko pogrešili človeka, s katerim nas družijo skupne skrbi, dolgoletno skupno delo, doživeto veselje in preživeto tegoba, skupna vera v boljše dni, ki nam bo ostala kot neminljivo vodilo tudi v časih, ko se nam boljši dnevi morda ne bi naznanjali na obzorju..."

Tako je v svojem nagovoru na slovesnosti v hotelu Grad Hrib v Preddvoru preteklo soboto, prirjeno v počastitev sedemdesetletnice Silva Ovsenka v imenu številnih koroških prijateljev spregovoril Tonči Schlapper iz Šentjakoba v Rožu. Soba je bila polna samih prijateljev, s katerimi ga družijo spomini na najtežje, a hkrati najlepše dni njegovega življenja, na partizanstvo na Koroškem, na njegovo kulturno poslanstvo po vojni, na številne povojne obiske in posebej na slovenski gledališki oder sredi nemške kulture. Silvo Teršek, glavni režiser te sobote, je vabil pred mikrofonom njegove prijateljice, da so pripovedovali o svojih srečanjih s Silvom, o svojih spominih nanj. Silvo Teršek zna povezati te stvari, zna vprašati in pripomniti, pozna jih prav vse. Skupaj sta včasih, ko je bil Silvo Teršek še urednik pri TV-15, obiskovala te njegove Korošče.

Prav je povedal Tonči. Brez njih ne more. Vsaj dolgo ne. Da le do Ančke in Danila skoči v Borovlje, pa je že pomirjen. In če je že pri Ančki, morda še do Hojnika v Mokrije in do Lesjaka v Rože, pa do Luca v Šentprimoz in morda še do Milene Groblecharjeve v Škocjan...

Ko se je jeseni 1944. leta v Solčavi odpravljaj na svojo koroško pot, Silvo zagotovo ni mogel misliti, da bo prav tu doživel toliko lepega, da bo ta pot tako usodna za vse njegovo nadaljnje delo, življenje. Znal je z ljudmi in tudi to je bilo res, da kamor so prišli kulturniki 9. korpusa, je ljudi prevzela njihova pesem. Kako tanko so prislusnili preroškim besedam Kajuha Cankarja, Prešerna, Župančiča, ki so prihajale iz njihovih ust. Ko se je vračal s tečajja kulturnikov v Beli krajini, mu je vsaka gospodinja stisnila nekaj v roke: če drugega ne, pol žlice soli.

Koroška je bila zanj nova dežela. Prvi bunker je imel pod Ojstro. Okrajni odbor OF Velikovec, je bil tu. Prvi miting je organiziral na Zavrhu na Borovelskih Rutah, 26. decembra 1944, na Štefanovo. Dekleta so prišla s sanmi, se spominja. In potem jih je bilo še. Najlepsi so bili potem, po vojni. Z okrašenimi lojtrskimi vozovi so se pripeljali na mitinge, večina pa peš, po dve uri daleč. Tudi Silvo je vse prehodil peš. Dnevnik si je pisal po vojni in za 1946. leto je izračunal, da je naredil po Koroški 4.600 km. Samo od kraja do kraja, od sestanka do sestanka. Pliberk, Doberla vas, Šentvid, Dole pri Borovljah, Kapla ob Dravi, Bajdiše, Radiše, Sela, Šentjanž, Sveče, Polana... Prvi veliki povojni miting pa je bil junija 1945 pri Tišlerju v Šentjanžu, v salonu zraven gostilne. Platnene rjuhe so obesili za zastor in smrekove vejice so dekleta našila, da je bilo lepše. Najprej resni del. Župančičevo Kovaško so navadno recitirali, Kajuha, Gregorčiča, v vselem delu so zapeli ono o Železni cesti in zaigrali skeč o be-

logardistih. Drugi veliki miting je bil v dvorani šolskih sester v Velikovcu. Francoski skeč "Čeber" so igrali, Silvo je na odru delal rezance za juho. Nune v prvih vrstah so se kar potresavale od smeha... Tretji miting v Velikovcu je organiziral že Schlapperjev Tonči sam. Vsak zase je bil doživeti. Vsak miting, vsaka igra je bil praznik slovenske besede. Po toliko letih zatiranja slovenstva na Koroškem, so kot balzam padale na njihove mehke duše... Odprli so se mu kot cvetovi...

In ko tule v Preddvoru Silvo Teršek njegove koroške prijateljice vabi k mizi k mikrofonom in jih sprašuje o njihovih spominih na Silva, se smehljaja, včasih komajda zadržuje solze. Tudi sam se jih spominja. O, kako živo! S Hanzijem Weissom - Honzo, sta se prvič srečala na kozolcu pri Šlemcu v Šentjanžu, okrog 20. decembra 1944. Je bilo, Silvo bi moral imeti tam sestanek, pa je prišel samo Honza. Čez tri dni so dekleta in žene prinesle skupaj nogavic, rokavic, ščitnikov za ušesa in napekle dobrot. Dva polna nahrbtnika so nesli na Borovelske Rute.

In Janez Wutte - Luc! Ko je bil Silvo v Podjuni, v bunkerju pod Ojstro, sta bila Luc in Gašper na Svinjski planini. Hude hajke so takrat imeli Nemci z njimi. 7. novembra 1944 so v Šentlipšu, zraven Žitare vasi, zakurili kres v počastitev obletnice oktobrske revolucije. Če so v Svinjski planini še živi, bodo odgovorili, so si dejali v dolini. In okrog polnoči je na Svinjski planini res zagorel kres. Objemali so se od sreče spodaj. Bil je trden, pošten, delaven človek.

In tu je Florijan Sienčnik - Hojnik, eden od tistih koroških mladečev, ki so po vrtnitvi iz taborišča šli ilegalno v našo šolo, v Radovljico. Kolikokrat so se za dan republike dobivali pri očetu Andreju vsi nekdanji koroški aktivisti. Milene Groblecharjeve ne bo nikoli pozabil, kako je namesto njega šla po njegovi kurirski poti k njegovim materi v Ziri in se vrnila s kavo in sladkorjem. Zima je bila, snega je nametlo, ona pa je prehodila vso tisto dolgo pot čez Korte in Jezersko do Kra-

nja. Debele hlače je nosila, dolg plašč. Pesnik Andrej Kokot ga je tudi prišel pozdravit. Njegove mame se spomni. Kmetica je bila, kajzarica na Kostanjah nad Vrbskim jezerom. Po spominu je napisala cel Drabosnjakov Pasijon in so ga pri Založbi Drava izdali kot faksimile. Zdaj je tule pred njim lepo, skrbno izpisana pisava Kokotove mame. Pa Tonči Schlapper! Na Miklavža 1945. se je stebel z Velikovčani, ki niso bili vajeni, da bi se z odra slišala slovenska beseda. Za Silvom je prevzel kulturo v Podjuni. In tu je Danilo Cuper. Kaj bi brez njega pri predstavah? Kot mlad elektritar je sam izdelal reflektorje za oder. Z ženo Ančko sta se našla pri nas v brigadi, na progi Samac - Sarajevo. Koliko jih je šlo čez njegove odre. Koliko se jih je na vajah, iz scenarija učilo slovenske besede. Učil jih je izgovorjave, poudarkov. Ure slovenščine posebne sorte so bile to. Dobre igralske skupine so zrasle na njegovih nji vah. Še dve leti nazaj je Silvo režiral na Koroškem. "Lucija" je bila zadnja predstava. Potem ga je začelo opominjati srce in ko so ga zdravniki na Golniku, se je še enkrat lahko prepričal, kakšne prijateljice ima na oni strani meje. Prav organizirali so se in po dve in dve družini sta prihajali na obisk. Sedem dolgih mesecev!

Danes se dobro počuti. Bolje kot kdajkoli. Zdaj je doma v Zireh, tam pod Žirkom in razmišlja o ljudeh pod Žingarico, pod Borovelskimi in Šentjanškimi Rutami. Če bo le pri zdravju bo 5. januarja v Celovcu na Slovenskem plesu. Osemintrideseti bo menda po vrsti, pa je komaj enega zamudil. 7. januarja pa bo zagotovo v Šentprimozu na novoletnem koncertu in zbor Francija Kejžarja bo spet zapel tisto njegovo najljubšo koroško pesem o Podjuni, o njenih bregovih in cerkvah na njih. Tako lepo, tako nežno, kot bi plaval... Njemu pa bo prepevala duša in znova bo občutil, kako silno bogat je lahko človek, ki ima na svetu toliko čudovitih prijateljev.

Še na mnoga zdrava leta, Silvo!
D. Dolenc

Davkoplačevalci dvomijo v počenitev družbene nadgradnje

Nove table na sisovskih vratih, za njimi pa polno neznank

Kranj, 20. decembra - Do novega leta bodo republiške in občinske skupščine samoupravnih interesnih skupnosti (razen skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja) ukinile same sebe. Sisov, ki so bili poldrugo desetletje dežurni krivci, obstrlejevani tako od davkoplačevalcev (gospodarstva), ki jih je tožilo zaradi vse večjih obremenitev, kot izvajalskih organizacij (šole, vrtci, bolnišnice, zdravstveni domovi, muzeji itd.), ki so pač terjali primeren denar zase, in uporabnikov (davkoplačevalci v "popoldanski" vlogi), ki so želeli enozemski pouk v šoli, daljši porodniški dopust, "svojo" bolnišnico..., torej ne bo več. Ne bo jih predvsem zato, ker usklajevanje med izvršnim svetom, interesnimi skupnostmi, gospodarsko zbornico (v republiki in tudi v občini) o delitvi vse skromnejše skupne pogače zadnja leta skoraj ni bilo več mogoče. In kako se najelegantneje ogniti prepripirom? Z izgradnjo učinkovitejšega, cenejšega, obvladljivejšega in gospodarskim razmeram prilagojenega sistema družbene nadgradnje.

Le kdo ne bi bil za to? Republiška skupščina je ponudbo izvršnega sveta sprejela odprtih rok, izglasovala ustavne amandmaje in ustavni zakon, ki je sise kot najbolj nevarno "opozicijo" na poti preobrazbe (beri: centralizacije moči odločanja o delitvi slovenskega družbenega proizvoda) preprosto poradiral. V pičlih treh mesecih je bilo izdelano - kolikor je pač bilo oziroma moglo biti - grobo okostje novega upravnega sistema (podobnega smo nekoč davno že poznali).

Novo leto je torej mejnik. Sisovska samouprava se bo preselila v klopjo republiške oziroma občinskih skupščin, sisovske strokovne službe pa pod streho republiških oziroma občinskih upravnih organov. Leto 1990 bo prehodno leto, v katerem se bo na osnovi novih zakonov (zlasti zakona o javni upravi, ki je napovedan za marec) in prakse dograjevalo okostje bodoče sodobne javne uprave. Bo pa tudi leto "čistk" v vrstah upravnih delavcev. V vsej Sloveniji jih je menda 1450 preveč.

Kdo bo moral oditi? S tem si davkoplačevalci ne belijo glav, njih zanima predvsem to, koliko manj denarja jih bo "racionalnejši" sistem stal. Kot smo slišali na ponedeljkovi republiški skupščini, so pričakovali vsaj 10-odstotno pocenitev, v resnici pa bodo s tem, ko bo republiški proračun zagotavljal denar za približno 60 odstotkov vseh sedanjih sisovskih nalog, praviloma "bogatejše" občine dajale več; škofjeloška, denimo, za dober odstotek, kranjsko za dvainpol do tri glede na letošnjo povprečno obremenitev gospodarstva, jeseniško za dobra dva ipd. Torej morda lahko računamo edino na operativno poenostavitev finančnega poslovanja, ko bo namesto sedanjih 650 sisovskih žiro računov v Sloveniji zadoščal en republiški in po en občinski (navodil SDK o tem še ni).

Primož Pegam, finančnik v Iskri Železniki: »Približno vemo, kaj se nam prihodnje leto v gospodarstvu obeta. Čeprav se kot član škofjeloške vlade zavzemam za čim višji družbeni standard - menim, da z varčevanjem na lastni koži ne bomo ničesar privarčevali, da so bolj problematični drugi odlični - sem za načrt redukcije družbenih potreb. Sem proti nedotakljivosti bodisi republiških ali občinskih programov, proti temu, da bi gospodarstvu, ki ima svoje meje, vedno več jemali.«

Brane Selak, direktor Marmorja Hotalje: »Združitev državne in sisovske uprave niti finančno niti organizacijsko še ne kaže nikakršne racionalizacije. Pravijo, da se bo čiščenje odvečnih delavcev začelo po sprejetju zakona o javni upravi, ko bo sistemizacija na novo vzpostavljena. Ne vem, zakaj takšna rahločutnost, zakaj se že zdaj ne pove, kdo je odveč. Čudim se, da bodoči "presežki" tudi sami niso zainteresirani za delo drugje. V Marmorju že lep čas zaman iščemo strokovnjaka za komercialno in finance.«

V gorenjskih občinskih vladah, kjer so bili doslej samo odgovorni za razvoj sisovskih področij, denar pa so imeli v sisih, so z zlitvijo denarja v skupen proračun na splošno zadovoljni. Bistvenih pripomb (še) ni slišati niti glede vse večje republiške centralizacije na eni ter bledeče vloge občin na drugi strani. Sicer pa še nihče prav ne ve, kaj bodo spremembe v resnici prinesle. Vse se namreč dogaja pod prisilo hitrice, vrsta vprašanj je še odprtih, nedorečenih, prepuščenih "prehodnemu" letu 1990. Zdi se, da trenutno česa več kot gole zamenjave tabel na sisovskih vratih resnično še ni.

Manj avtonomije kot kranjski bodo po novem letu obdržali škofjeloški in trziški sisovski delavci, ki prehajajo pod neposredno okrilje

občinskih upravnih organov, medtem ko bodo radovljiški in jeseniški zaenkrat ostali njim enakopravni. Škofjeločan Srečo Ernožnik meni, da, če že bo kdo odveč, gotovo ne bodo nji-

Edo Resman, vodja strokovne službe sis v Kranju: »Pred sprejetjem sprememb v skupščini smo predstavniki večine občinskih sisov Slovenije opozorili, da sama sprememba kot tudi naglica, v kateri ni bilo časa za temeljite analize razmer in problemov, samo še potrjuje naše zadnja leta pogoste očitke, da republiški izvršni svet ne obvladuje razmer na področju javnih financ, in da osnovni problem, to je gospodarskim razmeram neustrezno obsežen nacionalni program družbenih dejavnosti ostaja nedotaknjen oziroma se celo širi, medtem ko se velikih sistemov gospodarske infrastrukture reforma niti še ne loteva. Zdaj vidim, da smo glede denarja imeli prav. Za kranjsko občino se obremenitev gospodarstva na bruto plače v prihodnjem letu v primerjavi z letošnjim povprečjem povečujejo za 2,5 do 3 odstotke. Po mojem občina izgublja vse materialne osnove, da bi lahko samostojno usmerjala razvoj družbenih dejavnosti. V takih pogojih kot bodoči "burokrat" ne morem in ne želim delati. V strokovni službi nas je zaposlenih 32; po novem letu se štirje selijo na medobčinsko zdravstveno skupnost, drugi naj bi sestavljali samostojno "upravno organizacijo za družbeni razvoj". Približno deset nas je, ki se sami od sebe poslavljamo.

hovi strokovni delavci, Jeseničanka Rina Klinar, da jih bo od 20.1. marca še 16, Radovljičan Jože Rebec meni, da bo sprememba sistema gotovo bolj boleča za izvajalce kot za njih, Tržičan Rajko Premrl pa v novem sistemu še ne vidi nobenega plusa, razen razbremenitve skupščinskega dela.

Milojko Demšar, Osnovno zdravstvo Gorenjske: »Država jemlje v roke oblast in lastništvo nad denarjem. Bojim se prehodnega obdobja, veliko je negotovosti, neznan, samoupravljanje je izničeno. Bojim se nadaljnje samovolje naslednice zdravstvene skupnosti Slovenije, upam, da bodo imeli stvari v rokah pametni ljudje v komiteju za zdravstvo. Gotovo bo treba najprej rešiti vprašanje izgub v zdravstvu v preteklih in tem letu, šele potem se bo videlo, koliko denarja zdravstvo v resnici potrebuje. Zaenkrat res kaže, da se vse izide. Najnovejši ukrepi Markovičeve vlade pa število neznank še bistveno povečujejo.«

Slobodan Poljanšek, vodja aktivna ravnanja ljevo osnovnih šol škofjeloške občine: »Bodočega sistema še ne poznam dovolj, da bi ga lahko primerjal s sedanjem. V obrisih se kaže, da ne bo bistveno drugačen, niti ne cenejši. V šolah se bojimo, da si bomo denar težje zagotavljali kot zdaj, ko smo se neposredno dogovarjali s sisom. Organizacijsko bo torej stvar bolj zapletena, več bo dogovarjanja, nadzor bo otežen.«

Matjaž Kuralt, pomočnik ravnatelja Osnovne šole Simona Jenka v Kranju: »Teško je karkoli napovedovati. Kranjski šolniki smo bili z delom občinske izobraževalne skupnosti zadovoljni, tako da smo precej negotovi, kako bo po novem letu. Morda bo za nas glede na republiške normative celo bolje kot zdaj; standard za izmenskoto pouka, na primer, je v republiki in prenekateri manj razviti občini, dobitnici (tudi naše) solidarnosti, bistveno višji kot pri nas, podobno je glede materialnih stroškov, vzdrževanja. Skrbi nas edino, če bo nasploh v republiki manj denarja.«

H. Jelovčan

SNOVANJA

Odprte strani

atL
1789-1989

Urednikova beseda

Letos praznujemo 200-letnico prve uprizoritve Županove Micke Antona Tomaža Linhart in s tem tudi začetke slovenske dramatike. Temu dogodku je v tokratnih Snovanjih namenjen uvodni članek, ki ga je napisal dr. Marko Marin z Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Linhartovo mesto je že v začetku decembra začelo praznovati jubilej velikega rojaka Linhart - z okrogle mize na temo Radovljica - Linhartovo mesto so trije prispevki. Ker pa je bil Linhart pomemben mož, ki je sledove svojega dela pustil tudi na slovenskem knjižničarstvu, je pregled sedanjega stanja v gorenjskih knjižnicah pripravil Jože Urbanija. Na zadnji strani priloge so tako kot vedno še Literarna snovanja.

Lea Mencinger

Vsebina

dr. Marko Marin:
Gledališko ljubiteljstvo - izziv gledališkemu profesionalizmu

Radovljica
- Linhartovo mesto

Jože Urbanija:
Knjižnice na Gorenjskem

Literarna snovanja

9

GLEDALIŠKO LJUBITELJSTVO IZZIV GLEDALIŠKEMU PROFESIONALIZMU

Ob 200 letnici uprizoritve Linhartove Županove Micke

Ob spremljanju gledaliških dogodkov v letu 1989 nam je neprestano pred očmi dvestoletnica uprizoritve Linhartove Županove Micke, ki pomeni zgodovinski mejnik v razvoju slovenskega narodnega gledališča. Pri tem ni mogoče obiti resnice, da so se tej obletnici veliko bolj oddolžila ljubiteljska gledališča, kakor pa poklicna (Čufarjevi dnevi na Jesenicah od 14. do 18. novembra, slovesnosti, ki jih prireja v ta namen Radovljica, kjer naj bi imel A. T. Linhart svoj dom in dr.). To najbrž ni naključje. Očitno deluje neke vrste atavizem, ki prinaša v naš čas sporočilo o razmerah, v katerih je do uprizoritve Linhartove Županove Micke prišlo, namreč sporočilo ljubiteljskega gledališkega ognja, s katerim je bila ta uprizoritev pogojena. Vse do naših dni se te igre polščata dva izziva: kadarkoli so se Slovenci odločali za novo ljubiteljsko gledališko družbo ali pa hoteli dokazati svojo narodno specifičnost, so se je posluževali. In ne samo to, tudi kadar so hoteli slaviti preteklo ali sedanjo gledališko izpovedno moč, so jo porabili, kar je dobilo svojo dokončno obliko v pisni obliki v slavnostni igri Bratka Krefta z naslovom Kranjski komedijanti. Tako se tudi poklicna gledališča ozirajo k njej.

Slovenci veljajo v zgodovini evropskega gledališča za enega najbolj gledaliških narodov, čeprav je vse dotlej znana gledališka tvornost izhajala iz ljubiteljstva, ki sega daleč nazaj v etnografsko zgodovino, ki še danes ohranja zapise o izročilu gledaliških prireditev tja do Kurentov nazaj. Ne moremo mimo tega, da je ta zavzetost in življenjska energija končno pripeljala tudi do profesionalne gledališke dejavnosti, ki ji lahko postavimo zgodovinsko ločnico z datumom uprizoritve Jurčičevega Tugomirja v ljubljanski Drami 6. februarja 1919.

S tem pa ljubiteljstvo ni zamrlo. Ob naglem vzponu slovenskega gledališkega profesionalizma, ki doseže svoj vrh z mednarodnim priznanjem na festivalu Théâtre des nations v Parizu leta 1956, se je ljubiteljstvo obdržalo, po drugi vojni pa je naravnost vzcvetelo do zavidljive višine.

Gledano skozi oči gledališke zgodovine je ljubiteljstvo neprestano obnavljalo živ interes za vsako gledališko dejavnost, ljubiteljsko in profesionalno. Vsa starejša gledališka zgodovina potrjuje, da je ljubiteljstvo pripravljalo plodna tla za nastajanje profesionalne gledališke kulture z neprestano težnjo po profesionalizaciji, kar je končno tudi doseglo. Po profesionalizaciji pa je neprestano obnavljalo zanimanje za dejavnost med najširšim krogom gledalcev iz vrst ljudskih množic. Pri tem pa je skoraj zagrešilo usodno napako. Težnja po profesionalizaciji je izpodrinila pravi ljubiteljski ogenj in sprožila željo po zaslužkarstvu, kar se kaže v neprestani konkurenci s poklicnimi gledališči, tako v družbenem statusu gledališča kakor v sporedu, izvedbi in vključevanju propagandnega aparata za doseg enakovredne cene s poklicnimi gledališkimi dosežki. Te težnje so pripeljale celo tako daleč, da se znotraj čisto ljubiteljskih skupin, ki še verjamejo v neska-

ljeno moč ljubiteljskega dela, pojavljajo tako imenovane alternativne gledališke skupine, seveda po zgledu poklicnih gledališčnikov, ki bi radi imeli ne samo alternativno gledališče, ampak celo kar vsak svoje gledališče, ker verjame, da bi mu to edino zagotovilo njegovo umetniško identiteto.

Spogledovanje s poklicnimi gledališči je tu očitno. In rezultat? Če nočemo biti noji in tiščati glave v pesek in kazati repa napadalcu, potem moramo ugotoviti, da je tako kot ljubiteljstvo tudi profesionalizem spogledljiv. Od časa, ko smo se ponovno zazrli v tuj gledališki produkt, smo hoteli biti pred vsemi drugimi. V tej težnji smo najprej prenašali vzore iz tujih evropskih gledališč na domače odre, kasneje pa smo v samozavesti, da se ne spogledujemo, popolnoma pozabili na specifičnost pogojev, ki so zgodovinsko in danes pogojevali specifičnost našega gledališkega izraza: gledališko popleklo, jezikovna specifičnost, družbena posebnost, posebna mentaliteta našega gledalca, ki že nekaj časa živi drugače kot človek na zahodu. Vse to nam je zameglilo možnost presoje in se ponasamo s tem, da smo tako gledališko napredni, da sami sebe ne razumemo več. Popolnoma točna je ugotovitev, da so vse zamisli sporedov in njihove izvedbe poklicnih gledališč konkurenčno naravnane zoper druga gledališča. Ni se mogoče znebiti vtisa, da so gledališke prireditve prestižne. Ves propagandni aparat od napovedi v dnevnem tisku, reklamnih izveskov po ulicah, kritik v časopisih so namenjene predvsem gledališkim strokovnjakom iz sosednjih gledališč in ni redkost, da premierske sedeže zasedejo prav ti gledališki strokovnjaki, kakor da bi samo še drug za drugega igrali in se v umetniški moči pomirjali. To je privedlo do tega, da se nobeno poklicno gledališče ne zanima več za tistega povprečnega ljubitelja gledališča, ki se v njem kot gledalec izživlja in ga zato tudi vzdržuje.

Najbrž je vsem poklicnikom vcepljen pod kožo strah, da ne bi bili dovolj avantgardni, napredni, posebni in bi v nasprotnem primeru podlegli mnenju, da koketirajo z občinstvom ali kakor temu navadno rečemo, da dajejo »koncesijo občinstvu«. Pri tem seveda pozabljamo, da je vsaka uprizoritev vendarle namenjena predvsem temu občinstvu. To pa je v celoti zanemarjeno. Nobeno gledališče ni pripravljeno za vzgojo občinstva kaj zrtvovati. Vsi bi radi, da bi se vsak večer valile horde v gledališča, pele slavo in čast dosežkom, vsem skupaj in vsakemu posebej, in za to se mečejo težki denarji za razna bandera po mestnih ulicah s popolnoma neznanimi imeni za tiste, ki gredo mimo in naj bi bili s temi transparenti izzvani, da bi prišli v gledališče, ko pa že pridejo v gledališče, so priče gledališkimi dogodkom polnih ugank, nerazumljivega artikuliranja, deviliranih idej, poceni pozerstva in še čemu. Vse, s čimer si povprečni gledalec lahko postreže, je zelo skromen prospekt ali gledališki list, ki je ponavadi tak zato, ker za boljše »ni denarja«. Denar pa je za vnebovpijoče reklame vsepovsod, čeprav od njih nič ne ostane. Za primerom

naj navedemo, da noben gledališki list, ki je izšel ob premiera v ljubljanski dramati med obema vojnama ni tako neznamen, da ne bi dopolnjeval bibliografije o tem gledališkem delu sicer skromno vendar strokovno na višini.

Vretje modernega v sodobnem slovenskem gledališču opušča konvencionalno in s tem ovira nepretrgano nadaljevanje preteklega skozi sedanost v prihodnje, kar pomeni, da gledališko konvencijo, ki je bila spočeta od Moliérovih uprizoritev v njegovem času, ne dopolnjujemo z dosežki pri uprizoritvah skozi čas in jo obogatimo s sodobnimi izkušnjami, ampak jo kratkomalo strokovičimo v današnjo, »moderno« nesprijemljivo obliko. To, da današnji gledalec tega ne sprejema, bodisi, ker ni na to pripravljen, bodisi ker se na to nima kje pripraviti, oblikovalcev prav nič ne vznemirja, zadovoljni so, če vidijo v avditoriju svoje poklicne kolege iz sosednjih gledališč in njihove sorodnike. Reakcija na to je izbruh vsakovrstnih alternativnih gledališč, kar je občitna tendenca posameznikov, ki bi radi imeli lastna gledališča, da bi tako lahko potrebovali svoje umetniške ekshibicije, pa čeprav niso več gledališke, čeprav so v gledališču.

Tako se javlja gledališko ljubiteljstvo kot nenadomestljiv izziv alternative poklicnemu gledališču. Njegova svežost in moč je prav v tem, da ohranja gledališko konvencijo, ki si jo je nabralo skozi stoletja ob ljubiteljskem delu na domačih odrih, brez z gledovanj po tujini. To pa pomeni, da obnavlja tradicijo sporeda, njegove izvedbe in neutrudnega širjenja gledališke kulture med najširši krog gledalcev, seveda če ne podleže skušnjavi spogledovanja s poklicnimi gledališči, in če mu nista zaslužek in kariera primarni zadevi. Včasih je dobra gledališka predstava ljubiteljske skupine pravi oddih za gledalca, čeprav ima bolj izostren okus, saj je vendar ob mirnem toku odrskega dogajanja vključen v gledališki trenutek po tistih mačelih, ki so v dobrem gledališču v veljavi, eksperimentiranje, avantgardizem in druge izme prepuščanja močnejšim »poklicnim« gledališkim izvajalcem. S širjenjem te kulture v najširše območje mestnih in primestnih naselij do tega, da se o nekem gledališkem dogodku sploh pogovarjajo in da niso odvisni samo od TV ponudbe molčečega gledanja poceni storij raznovrstnih nadaljevanj in kriminalk, ostane gledalec zvest pobudnik tako ljubiteljskega kakor tudi profesionalnega gledališkega dela.

Najbrž ni naključje, da tudi nabor mladih gledaliških delavcev, ki naj bi se za ta poklic profesionalizirali, obsega ves teritorij slovenske govorečega ozemlja, kar se potrjuje zlasti zadnje čase z večinsko udeležbo kandidatov iz najbolj oddaljenega od Ljubljane, prekmurskega območja. Privlačnost je najbrž prav v tem, da uspešno prekvasio tradicijo etnografsko še močno izročilo s sodobnim gledališkim izrazom. Temu se pridružuje tudi povsem novo gledališko občinstvo, ki mu je sleherno gledališko delo namenjeno in ga tudi vzdržuje.

dr. Marko Marin

Jože Dežman

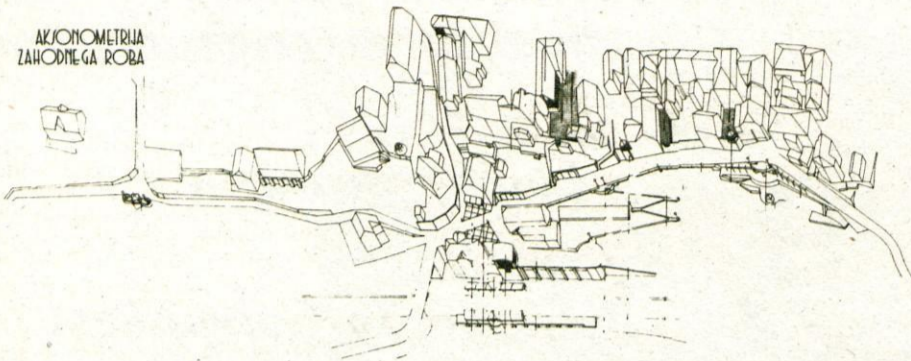
Radovljica - Linhartovo mesto!

Na pogovoru, ki je bil v sredo, 13. decembra, smo se v dvoranci Šivčeve hiše zbrali Cene in Maruša Avguštin, Marko Bezjak, Boni Čeh, Andrej Golčman, Matija Milčinski, Jože Rebec, Jože Resman, Marko Smrekar, Andrej Sodja, Jože Sifrter, Rezka Šubic in Jože Dežman.

Posredujem vam osebno razlago razprave. Strinjali smo se s tem, da je umestno, nakriti Radovljico z Linhartovo glorio. Poistovetiti se z Linhartom je častno - bil je svetovljan, Evropejec, eden od kovačev slovenske narodne samobitnosti. Torej je lahko naš sopotnik v svetovno skupnost, naš vodič v Evropo in naš vrli rojak. Kako temu ustrezno opravičite poimenovanje?

Renesansa bivalno-proizvodnega okolja

Stavbno tkivo Radovljice je plemenito. Na to nas opozarjajo priloženi prispevki (Avguštin, Golčman, Smrekar). Volja iako prebivalcev kot načrtovalcev in upravljalcev je, da obnovi mesta damo prednost. Radovljica naj bo kulturno mesto. Odkrijmo jo na novo. Ob obnavljanju in uveljavljanju njene zgodovinske vloge vrnimo v mestno tkivo proizvodno privlačnost (obratno mesto, dopolnitev turistični ponudbi).

Pogled na zahodni rob — Razgledni paviljon, poudarjeno mestno obzidje z razglednim stolpom, postajni trg in peš povezava s severno — zahodnim delom mesta Radovljica. Avtor Marko Smrekar

Radovljica na poti ponovnega vzpostavljanja svoje identitete

Podoba Radovljice v povojnem obdobju se hitro spreminja. Z nacionalizacijo poslovnih prostorov, omejevanjem privatne pobude in obrtništvu je staro mestno jedro izgubljalo svojo vsebino in razen dela gostinske ponudbe ter nekaj kulturnih ustanov združenih v objektu graščine mesto ostane brez svoje mestne vsebine. Ker novi deli mesta niso bili zasnovani tako, da bi prevzeli v starem mestnem jedru izgubljene funkcije, je mesto kljub hitri urbanizaciji postopoma izgubljalo svoj življenjski utrip. Radovljica v obdobju povojne industrializacije izogone gradnji proizvodnih objektov in tako ohrani osnovne kvalitete bivalnega okolja.

Ker se zavedamo, da razne oblike »zaščit«, mestu ne bodo vrnila življenja, smo prav v tem obdobju v zaključni fazi izdelave ureditvenega načrta starega mestnega jedra, ki bo skupaj s predlogom ureditve grajskega parka, predstavljajmo lani, osnova za vse nadaljnje aktivnosti. Ureditveni načrt, ki sicer daje izhodišča za urejanje celotnega prostora to celoto deli na posamezne funkcionalne in pomenske enote. Te enote, ki so odraz značilne strukture mesta se nizajo ob osnovni osi - »vstopni trg« pred vstopom v staro mestno jedro na severni strani mestnega jarka, »osrednji - Linhartov« trg, ki se zaključuje s »cerkvenim trgom« ob osnovni osi pa poseben poudarek dobivata oba robova ter zlasti »mestni jarek«, ki poteka pravokotno na osnovno os in se zaključuje z uredjenima ambientoma »spodnja trga« na vzhodni strani ter »železniškega trga« na zahodni strani. Vsaka od teh enot dobiva svojo programsko identiteto. Kot pomembno značilnost nam ureditveni načrt prinaša koncept odpiranja notranjih vrtov - dvorišč, kar nam bo omogočilo, da mesto spoznamo in doživimo v povsem novi luči - znatraj stavbne mase.

Poleg sprejete zasnove parkovne ureditve je zelo pomembna odločitev, da z ureditvijo »oranžerije« parku vrnemo življenje, prav nič manj pomembna pa ni že izvedena ureditev tržnice kot vstopa v park

in s tem tudi veznega člena med novo izoblikovanim in zgodovinskim centrom mesta. Ker se zavedamo, da bo zasnova prenove dobila svojo dejansko vrednost šele z realizacijo, skušamo opredeliti tudi ukrepe za doseg končnega cilja. Tako kot je mestno jedro svojo funkcijo izgubljalo postopoma, menim, da bi bil tudi proces oživljanja postopen. V prvi fazi naj bi z obnovo dotrajane infrastrukture ter kvalitetnimi ureditvami osrednjih javnih površin /»Linhartov trg« in »cerkveni trg« /dali prebivalcu in obiskovalcu možnost, da začne graditi nov odnos do »mesta«. Pri posegih v urejanje mesta že v fazi oblikovanja dokumenta skušamo biti zelo selektivni in tako ločimo »potrebne ureditve«, ki naj zlasti zagotovijo ureditev nekaterih v preteklosti porušenih razmerij v urbani zasnovi npr. preureditev trgovskega objekta Merkur v objekt, ki bo s svojo stavbno maso in vsebino ustrezno dogradil »vstopni trg« od »možnih«, za katere opredeljujem le kriterije, katere je potrebno upoštevati tako pri prenovi vsebine in kot mase.

Poleg urejanja infrastrukture in zunanega prostora naj bi v prvi fazi urejanja mesta zagotovili oživitev Linhartove rojstne hiše, kjer naj bi tako po vsebini - preplet komercialno obarvanih interesov in kvaliteten predstavitev kulturne dediščine, kot obliki kvaliteten prenove objekta in odpiranje in urejanje kvalitetnega notranjega mestnega ambienta - dvorišča nakazali smer bodočih ureditev. Poleg navedene ureditve naj bi bili v najkrajšem času priča pričetku prenove gostilne Avgustina, postopoma naj bi potekala ureditev graščine, kjer bo potrebno zagotoviti tudi del nove vsebine, ki naj bi nadomestil zlasti objektu tujo dejavnost delavske univerze. Ostale mestne ureditve naj bi bile v čim večji meri posledica zavestnih odločitev lastnikov, da je dragocen prostor, s katerim razpolagajo, nespremenljivo in tudi predrago imeti neizkoriščenega. V tem delu bo občina v sodelovanju z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine prevzela vlogo strokovne-

ga svetovalca in nadzornika nad prenovo.

Hkrati bomo pri oblikovanju davčne politike predlagali, da bi z obremenjevanjem lastnikov neizkoriščenih poslovnih prostorov in stimuliranja tistih, ki vlagajo v prenovo pospešili proces oživljanja mesta. Ker se moramo zavedati, da smo z razglasitvijo mestnega jedra za kulturni spomenik ne le uveljavili sistem zavarovanja celotnega območja, temveč tudi prevzeli soodgovornost za njegovo ohranjanje, bo v ta namen potrebno zagotoviti tudi finančne virov, ki bodo omogočili, da svoj interes tudi materializiramo tako v obliki sofinanciranja kot kreditiranja prenove.

Ker predstavlja »grajski park« sestavni del mesta, ocenjujem, da je potrebno vzporedno zagotoviti njegovo postopno urejanje, ki naj bi v čim večji meri povrnilo njegovo prvotno baročno zasnovo, z ureditvijo oranžerije pa naj bi park tudi oživili.

Sedanji trenutek, ki ga označuje priznavanje tržnih zakonitosti, odprtost privatni iniciativi, odpiranje v Evropo ter iskanje novih razvojnih možnosti, vidimo idealne možnosti za ponovno ustvarjanje identitete Radovljice, kot ne le upravnega središča s prijetnim bivalnim okoljem in bližino večjih urbanih središč, temveč mesta, ki bo omogočalo vsebinsko bogatejšo življenje domačinom in bo hkrati zanimivo tudi za obiskovalca.

Prav v vključevanju mesta, ki poleg svojega kvalitetnega stavbnega izročila lahko nudi obiskovalcu tudi bogato vsebino tako z že prisotnimi, a premalo znanimi in preskromnimi predstavitev čebelarstva muzeja, Linhartove dediščine in poletne akademije za staro glasbo kot tudi novimi oblikami predstavitev kulturnega ustvarjanja in etnološkega izročila, v razne oblike turistične ponudbe, vidimo eno največjih možnosti kraja.

Andrej Golčman

Čvrstejšje duhovno-kulturno tkivo

Radovljica ima kulturno občinstvo, vendar ostaja nepotešeno. Delež sredstev je kulturi mačehovsko odrezan (pri tem smo najbolj gorenjski od Gorenjcev). Letos pridobljeni knjižnični prostori so velika pridobitev, nujno pa je treba vrniti mestu gledališče - urediti oder v kinodvorani. Ritem prireditve, ki ga zmoremo v letošnjem obletniškem decembru, bi bil lahko običajen.

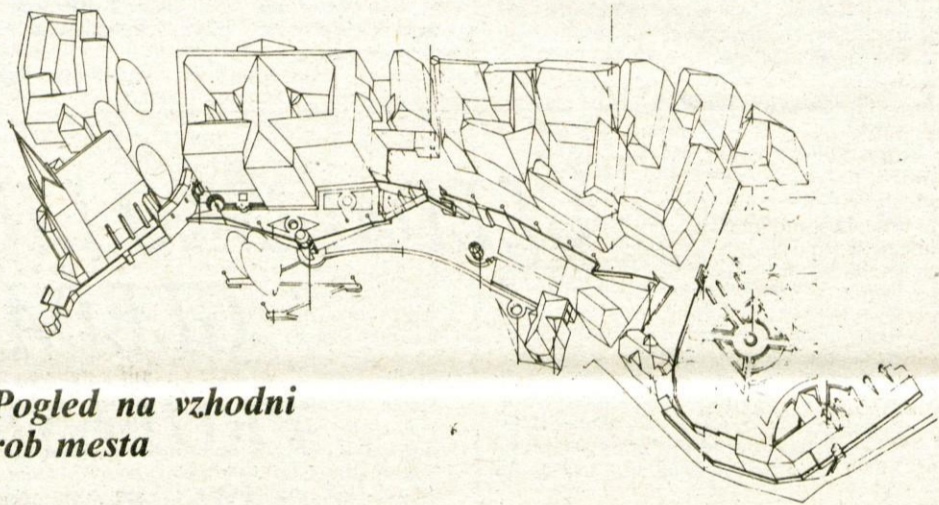
Več domačijsko-historične samozavesti

Na Linharta v Radovljici opozarjajo nogometni klub, Linhartov hram, trg, šola, knjižnica, spominska soba, silhueto uporablja Zveza kulturnih organizacij. Želimo urediti njegovo rojstno hišo in postaviti spomenik. Vzporedno s spoznavanjem Linharta pa spoznavajmo tudi druge rojake - veljake, njihovo delo in domače okolje nasploh. Temu namenu bi služila razstava o arhitektu Vurniku, primerna postavitev del medaljerja Dremlja, Radovljiški zbornik...

Pod okriljem krajevne skupnosti Radovljica

Radovljičani naj imenujejo odbor, v katerem bodo ljudje, ki zmorejo načrtovati in uresničiti zgoraj opredeljene cilje.

Pogled na zahodni del mesta

Pogled na vzhodni rob mesta

Pogled na vzhodni rob Radovljice — Poudarjeni vstopni trg, povezava Grajski park — Cerkevni trg preko »jutranjega parka« za graščino.

Zgodovinsko urbanistični značaj Radovljice

Po svoji urbanistični zasnovi in ohranjenosti arhitekturnih spomenikov sodi Radovljica med najpomembnejše mestne aglomeracije na Slovenskem.

Urbanistični koncept temelji na vzorih, ki so se v 1. polovici 13. stoletja izoblikovali tudi pri nekaterih drugih mestih, kot sta Kranj in Škofja Loka. Pravokotno oblikovan tržni prostor, ki sledi podolžni smeri pomola, na katerem mesto stoji, je po vsej verjetnosti nastal v 1. polovici 14. stoletja, ko se Radovljica prvokrat omenja kot trg (1343). Pravokotna oblika trga se proti severozahodu podobno kot v Škofji Loki stopničasto zožuje in prostorsko izzveni v nekdanjih zgornjih mestnih vratih, na izteku današnjega Linhartovega trga.

K prostorski učinkovitosti trga je poleg sklenjene vrste meščanskih hiš odločilno prispevalo s svojo arhitekturno gmoto graščinsko poslopje z baročno fasado iz 1. polovice 18. stoletja.

Poleg glavnega trga se je na severozahodnem koncu pomola verjetno že v 13. stoletju izoblikoval cerkveni trg, ki ga na severozahodu omejuje grajsko poslopje, na jugovzhodu župnišče in na vzhodni strani cerkev. Skoraj ne dvomimo, da predstavlja ta cerkvenograjski kompleks, obdan s stolpi, najstarejše utrdbeno jedro naselja, kjer še pred nastankom tržnega prostora domnevamo prve za-

četke tržne dejavnosti. Kot ugotavlja E. Klebel so prav ti cerkveno-grajski okoliši igrali v srednjem veku pomembno vlogo pri razvoju mestnih naselij v vsem vzhodnoalpskem prostoru.

V 15. stoletju je bila Radovljica že dosti pomembna naselbina, o čemer pričča sredi stoletja sezidan meščanski cerkveni kor in konec stoletja tudi dvoranska ladja župne cerkve (1495). Verjetno je v tem času Radovljica dobila tudi obzidje, čeprav se kot mesto prvič omenja šele 1510. Leta 1478 dobi namreč Radovljica pravico sprejemati med tržane tudi ljudi z dežele, ki so iskali zavetje za mestnimi zidovi. Iz tega časa so se nam ohranili ostanki nekaterih stolpov in obzidja, še posebej pa mestni jarek, ki je edini del mestne fortifikacije, ki se je ohranil med slovenskimi mesti.

Med meščanskimi hišami prednjačita po starosti in tipu predvsem hiši številka 20 in 21 na Linhartovem trgu. Po svojem arhitekturnem značaju pripadata redkim ostalinam srednjeveških meščanskih hiš, ki so s čeli obrnjene proti cesti in jih med seboj ločijo razmaki za odtok meteorske vode. Večina ostalih stavb je nastala v rene-

sančnem obdobju 16. in 17. stoletja in jih odlikuje vrsta novih pridobitev, kot so nadstropni pomoli, dvoriščni arkadni hodniki, bogata kamnoseška oprema, slike na pročeljih, v notranjščini pa mreže grebenaštih svodov itd. Izstopa Šivčeva hiša, ki je primer odlične obrtniške stanovanjske hiše z ohranjeno zunanjsčino in notranjo arhitekturno opremo.

Izgradnja gorenjske železnice in nastanitev okrajne gosposke v radovljiški graščini sta prekinili gospodarsko in gradbeno mrtvilo, ki je zajelo Radovljico v 18. in v 1. polovici 19. stoletja. Po odstranitvi obrambnih naprav se začne Radovljica širiti v smeri gorenjske ravnine. Ob novo zgrajeni cesti proti Lescam se konec 19. in v začetku 20. stoletja razvije novo urbano središče s poslopjem sodišča, šole, hranilnice in posojilnice, povezano z vilami sredi vrtov. Žal je bil pri širitvi mesta med obema vojnoma močno prizadet graščinski park, ki je z zidavo Vurnikovega hotela Grajski dvor izgubil svoj severozahodni zaključek z dvoranim stopniščem in paviljonom na vrhu.

dr. Cene Avguštin

Jože Urbanija

Knjižnice na Gorenjskem in njihovi bralci

Knjižničarstvo je dejavnost, ki je včasih bolj včasih manj uspešno spremljala razvoj človeške civilizacije že od njenih začetkov. Bistvo te dejavnosti je zbiranje, ohranjanje in posredovanje človekovega znanja. Te temeljne naloge se v zgodovini niso spreminjale. Spreminjali so se le poudarki oziroma stopnja pomembnosti posameznih nalog. Tako je bilo v preteklosti v ospredju zbiranje in ohranjanje pisanih gradiv, danes pa se vse bolj poudarja posredovanje informacij. Seveda pa ne moremo izključevati nobene od prej navedenih nalog, ki so nekako že kar organsko med seboj povezane. Težišče pomena knjižničarske dejavnosti se je torej v zadnjem času ob silovitem naraščanju literature vseh vrst ter potrebo po tej literaturi preneslo na področje vedno hitrejšega in relevantnejšega posredovanja uporabnikom tako same literature kot tudi čisto določenih informacij. Knjižnice, ki niso sledile ali ne sledijo tem trendom in zahtevam časa, zaostajajo. Pomemben del njihove dejavnosti - posredovanje informacij - pa prevzemajo različni informacijski in dokumentacijski centri, ki se navadno specializirajo za posamezna področja. Knjižnica, ki se ne bo prilagodila potrebam svojih uporabnikov, bo nujno začela izginjati za obzorjem družbenega in kulturenega dogajanja; njeno v knjižnih skladiščih nakopičeno znanje pa bo na polju osebnega in družbenega napredka vedno bolj postajalo le še mrtvi kapital.

Splošnoizobraževalne knjižnice občin Kranj, Radovljica, Trzin in Škofja Loka so v letih 1986 - 1989 ob sodelovanju avtorja realizirale raziskovalni projekt "Analiza knjižnične dejavnosti in bistvenega elementa informacijskega sistema za znanstveno, izobraževalno in kulturno dejavnost ter predlog njene modernizacije". Cilj raziskave je bil oblikovati predlog reorganizacijskih ukrepov v knjižničnem sistemu v skladu z zahtevami zakona, standardov in normativov ter potreb uporabnikov. Koncept raziskovalnega projekta je vključeval celotno gorenjsko regijo. Analizirali in ovrednotili naj bi vse tri knjižnične sisteme: splošnoizobraževalne, šolske in specialne knjižnice. Doslej so bile narejene raziskave za občino Kranj (1987), Radovljico (1987), Trzin (1988) in Škofjo Loko (1989). Knjižnično dejavnost smo analizirali z dveh vidikov: glede na standarde in normative ter glede na uporabnike. Anketirali smo 3770 uporabnikov v splošnoizobraževalnih in šolskih knjižnicah. Poleg splošnih podatkov (starost, izobrazba, poklic) smo od anketiranih dobili še naslednje podatke: oddaljenost od knjižnice, vzrok za prihajanje v knjižnico, izposoja, ustreznost bibliotечnega fonda, iskanje bibliotечnega gradiva, mnenje o zaposlenih v knjižnici, ustreznost lokacije, prostorov, razporeditev, označenosti in opreme v knjižnicah, mnenje in predloge za boljše poslovanje. V tem prikazu so podani samo rezultati raziskave uporabnikov v splošnoizobraževalnih knjižnicah.

Starostna struktura

V treh od štirih obravnavanih občin (izjema je SIK v Radovljici) smo ugotovili skokovit padec števila uporabnikov po 20. oziroma 25. letu starosti. Tako je v občini Kranj kar 57,7% bralcev starih 16 do 25 let. V naslednji starostni dekadri (26 do 35 let) pa to število pade na 11,4%. Podobno je tudi v trziški občini, kjer je bralcev starih 16 do 20 let 29,8%; takoj nato, v starostni kategoriji 21 do 25 let pa njihovo število pade na 11,7%. Nič drugače tudi ni v Škofji Loki, kjer je bralcev starih do 20 let 53,5%; v naslednjem starostnem obdobju (21 do 26 let) pa se to število zmanjša skoraj za štirikrat, ostane le še 14,8% odstotka bralcev. Drastično zmanjšanje števila dejanskih uporabnikov, ki smo ga ugotovili z anketiranjem in se verjetno razlikuje od formalno vodene evidence vpisanih članov knjižnice, bi pravzaprav moralo biti razlog ne samo za zaskrbljenost, ampak še za kaj drugega. Število uporabnikov je po 30. letu stabilnejše in večinoma doseže dobrih 6%.

Domnevati smemo, da je vzrok za ta pojav več: končanje šole, zaposlitev, prizadevanje za ekonomsko osamosvojitvev, ustanavljanje družine. Vse to je res, vendar pa je tako za osebnostni kakor za poklicni razvoj potrebno vedno novo in novo znanje. Samo na pragu (ali bolje že čez prag) informacijske dobe, ko je v razvitem svetu za razvoj in kariero potrebno znanje, pri nas pa, kot da se to da doseči kako drugače ali pa je morda to hotenje po osebnostnem in poklicnem razvoju manj izrazito kot drugod po svetu. Nekako je odraz tega tudi prenehanje iskanja novega znanja v knjižnicah kot pristojnih ustanovah za posredovanje znanja in informacij. Ker pri tem ne gre za pojav, ki ga moremo kot osamljenega ugotoviti le v nekaterih območjih, ampak bolj za "klimo", za miselnost, ga knjižničarska dejavnost ne more sama odpraviti ali spremeniti, čeprav lahko veliko doseže z jasno določenimi cilji in ustrežno strategijo.

Izobrazba

Ugotovitve o izobrazbi anketiranih, torej dejanskih uporabnikov se med občinami razlikujejo zlasti v skupini uporabnikov s srednješolsko in osnovnošolsko izobrazbo. Sorazmerno visok odstotek uporabnikov s samo osnovnošolsko izobrazbo je posledica tudi izrazitega upada števila uporabnikov takoj ali pa kmalu po končani srednji šoli. S pridobitvijo večjega števila uporabnikov iz starostnih kategorij 20 - 30 let bi se spremenila tudi izobrazbena struktura uporabnikov knjižničnih uslug v skupinah srednje in osnovno izobraženih.

Uporabniki po poklicih

Podobno kakor izobrazbena struktura obiskovalcev splošnoizobraževalnih knjižnic obsega vse sloje občanov, je tudi poklicna zastopanost uporabnikov zelo raznolika. Na osnovi rezultatov ankete smemo sklepati, da so splošnoizobraževalne knjižnice splošne tudi glede poklicne strukture svojih uporabnikov. V tabeli je za ilustracijo prikazano 10 številčno najmočnejših skupin uporabnikov v SIK Škofja Loka.

Poklicna struktura uporabnikov v SIK Škofja Loka

1. Študent	11,60
2. Dijak	9,97

3. Upokojenec	4,04
4. Elektrotehnik	3,77
Učenec	3,77
5. Delavec	3,50
Strojni tehnik	3,50
6. Ekonomist	1,89
Ekonomski tehnik	1,89
Profesor	1,89
7. Gimnazijski maturant	1,62
Učitelj	1,62
8. Dipl. ekonomist	1,35
Predm. učitelj	1,35
Vzgojitelj	1,35
9. Organizator dela	1,08
10. Brez odgovora	19,95

Oddaljenost

Velika večina (nad 80%, v Kranju 70%) uporabnikov je oddaljena od knjižnice do 5 kilometrov. Sklepati smemo, da se uporabniki pretežno "držijo" knjižnic v svojem kraju. Ta ugotovitev potrjuje smotrnost gradnje oziroma odpiranja novih izposojevališč v stanovanjskih naseljih, ki so bila zgrajena v zadnjih letih.

Pogostost obiska

Uporabniki gorenjskih knjižnic prihajajo v knjižnico vsaj enkrat na mesec ali pa v knjižnico skorajda ne hodijo. Pogostost obiska je razumljivo močno pogojena z izposojevalnim rokom. Kar dobra petina pa je uporabnikov, ki prihajajo v knjižnico vsak teden. Trditi smemo, da imajo ti obiskovalci trdne bralne navade, da so nekako "zasvojeni" s knjigo.

Razlog za obiskovanje knjižnice

Večina uporabnikov prihaja v knjižnico zaradi kulturnega razvedrila (nad 80%). Sledijo jim tisti, ki prihajajo zaradi študija. Najmanj jih prihaja zaradi izpopolnjevanja na delovnem mestu. Ob razmeroma precej močno industrijsko razviti gorenjski regiji nekoliko preseneča dokaj nizek odstotek občanov, ki uporabljajo knjižnico zaradi prej omenjenega razloga, iz česar pa ne smemo sklepati na majhen odstotek občanov, ki si prizadevajo za napredovanje na boljša delovna mesta. Domnevamo, da ti občani dobijo literaturo kje drugje. Organizirane oblike izobraževanja večinoma zagotavljajo tudi osnovno literaturo. Morda pa so prav te oblike in povezovanje z organizacijami, ki se ukvarjajo s takšnimi oblikami izobraževanja, za knjižnico priložnost nudenja bolj sodobnih informacijsko izobraževalnih uslug prodornejšim občanom ter s tem še bolj aktivnega vraščanja v svoje okolje. Visok odstotek uporabnikov, ki prihajajo v knjižnico zaradi kulturnega razvedrila, dokazuje, da knjižnica pretežno spodbuja in goji bralno kulturo. To je nedvomno tudi njen osnovni namen in naloga, vendar si bo morala zaradi zahtev časa ob nezanemarnanju te osnovne naloge prizadevati tudi za posredovanje že oblikovanih in selekcioniranih informacij.

Izposoja knjižničnega gradiva

Uspešnost oziroma neuspešnost izposoje je nedvomno ena najbolj občutljivih točk vsake knjižnice. To je končni rezultat, v katerem se odraža organiziranost vseh ostalih služb od nabave, obdelave in shranjevanja bibliotечnega gradiva pa vse do - in to še zlasti - spretnosti, komunikativnosti in strokovnosti knjižničnih delavcev. Zato smo v raziskavi skušali posvetiti tej problematiki kar največ pozornosti. Osnovni pokazatelj uspešnosti izposoje, do katerega smo prišli preko anketnega vprašanja, ali je uporabnik dobil željeno gradivo vedno, včasih, nikoli, smo poglobili z ugotavljanjem vzrokov, zakaj gradiva ni dobil ter z ugotavljanjem uporabnikovih reakcij ob neuspešni izposoji.

Približno polovica uporabnikov gorenjskih knjižnic vedno dobi iskano gradivo, za spoznanje manjši je odstotek tistih, ki gradivo dobijo "včasih", skoraj zanemarljivo pa je število bralcev, ki gradiva nikoli niso dobili. Trend poslovnega razvoja knjižnice mora biti usmerjen v naraščanje alinee "vedno", vendar pa je za to potrebno izdelati ustrezen instrumentarij oziroma ob računalniško podprti izposoji upoštevati pri programu kontinuirano spremljanje nezadovoljnih uporabnikov. Posredni pokazatelj je lahko tudi naraščanje ali padanje rezervacij za knjige.

Približno 40% bralcev, ki so odšli iz knjižnice praznih rok, navaja, da je bila knjiga izposojena, 23% pa, da knjižnica knjige nima, dobrih 5% knjig ni dobilo, ker jih knjižnica ne izposoja.

Večina nepostreženih uporabnikov odhaja brez literature, ker je bila "knjiga izposojena". V sedanji situaciji (pa tudi v kakšni drugačni ne!) si nobena knjižnica ne more privoščiti nakupa tolikšnega števila najbolj iskane literature, da bi lahko ustregla vsem uporabnikom ali vsa občutno večjemu številu kot doslej. Realna rešitev je le v krajšem roku izposoje. Tega se poslužujejo tudi knjižnice na bolj bogatem zahodu. Takšna prilagodljivost ob uporabi današnje informacijske tehnologije ne bi smela biti problem. Pravočasno vračanje pa mora seveda biti ustrezno sankcionirano.

Uporabnik, ki knjige ne dobi v svoji knjižnici, si le-to kupi (18,1%), gre v drugo knjižnico (43,2%), izposodi si jo medknjižnično (2,1%), ali pa obupa in knjige sploh več ne išče (11,5%), vsak deseti (10,4%) si pomaga kako drugače: počaka, večkrat vpraša, vzame drugo knjigo, knjige dobi od znancev ali prijateljev, najde pa se tudi kdo, "ki vztraja toliko časa, da knjigo dobi". Avtomatizacija slovenskih knjižnic in povezava v enotni sistem bo sicer omogočala zelo hitro ugotavljanje, kje iskana knjiga je in tudi izposoji - vendar le ob dobrih človeških odnosih med bralci in knjižničnimi delavci.

Ustreznost knjižničnega gradiva

Kakor je za vsako podjetje bistvenega pomena ustreznost proizvodov za potrošnike, tako je tudi za knjižnico izhodišče njene nabavne politike ustrezno knjižnično gradivo.

Če podjetje ne prislunne pravočasno potrebam svojih potencialnih kupcev, bo v zdravem gospodarstvu prej ali slej moralo odstopati svoje mesto bolj uspešnim. Bolj uspešen pa v tem primeru pomeni: imeti stalen stik z ljudmi, spremljati njihove potrebe, se jim dinamično in zlasti še pravočasno prilagajati; pomeni ustreči potrošniku še preden postane nezadovoljen in si zato poišče drugo podjetje. Če imajo naše knjižnice trenutno v primerjavi s podjetjem, vrženim v tržno konkurenco in v bitko za preživetje, drugačen položaj, ker so institucije "posebnega družbenega pomena", pa jih trda ekonomska tržna logika gotovo ne bo obšla. Zato je jasna in strokovno utemeljena predstava o ustreznosti knjižničnega fonda in s tem nabavne politike dejansko točka, kjer se odloča o uspešnosti poslovanja knjižnice.

Anketna vprašanja smo specifičirali tako, da so bralci posebej ocenili ustreznost leposlovne literature, strokovne literature in periodike.

Moramo se sicer zavedati, da je nemogoče zadovoljiti vse uporabnike knjižnice. Vendar to nikakor ni zadosten razlog, da ne bi vedno znova iskali načinov, da se poveča število zadovoljnih bralcev. Gre za to, da knjižničarsko intuicijo o tem, kaj uporabniki želijo in pričakujejo, dopolnimo s kontinuiranim evidentiranjem uporabnikovih potreb. S tem dobi knjižnica janso sliko tudi o nivoju zahtevnosti bralcev. S tem se marsikdaj ne bo mogla strinjati, saj je njen cilj tudi vzgajati in oblikovati bralno kulturo občanov. Zato mora z učinkovito propagando in popularizacijo dobre knjige tako vplivati na uporabnike, da si izbirajo kvalitetna čtiva. Glede strokovne literature je razumljivo, da splošnoizobraževalna knjižnica nikakor ne more pokriti vseh potreb uporabnikov, saj te segajo od najbolj splošnih in osnovnih do visoke specializiranih. Predlagamo, naj bi SIK glede strokovne literature nudile osnovno literaturo - zlasti leksikone in enciklopedije - za vsa področja znanosti. Za uporabnike, ki iščejo bolj specialno in zahtevnejšo literaturo, pa naj bi bile te knjižnice predvsem referalni centri in bi uporabnike usmerjale v ustrezne specialne knjižnice ter dokumentacijske centre.

Knjižnica mora upoštevati zahteve uporabnikov, hkrati pa s svojo pedagoško dejavnostjo tudi sooblikovati te zahteve ter tako dvigati bralno kulturo. Tudi pri branju drži načelo "GIGO" znano na področju računalništva (garbage in garbage out - smeti noter smeti ven!).

Iskanje knjižničnega gradiva

Že znano ugotovitev, da uporabniki ne marajo katalogov in da se najraje obračajo kar naravnost na knjižničarje, popolnoma potrjujejo tudi rezultati raziskave v gorenjskih knjižnicah. Kljub temu da je večina gradiva v prostem pristopu, se ga na primer poslužuje v trziški knjižnici le 20% uporabnikov, medtem ko katalogov skoraj ne uporabljajo (3%). To z ene strani močno bremeni knjižničarje, z druge strani pa ustvarja zelo živahno komunikacijo. Veliko uporabnikov navaja, da se obrača na knjižničarja zato, ker je tako lažje in udobneje priti do literature, kot če si jo iščejo sami. Knjižničarji so uporabnike marsikje nekako razvabili. Zato bi bilo koristno, da jih postopno zopet navajajo na bolj samostojno iskanje tako literature v prostem pristopu kot tudi po katalogih ali terminalih, kjer jih že imajo. Korist bi bila obojestranska: uporabnik bi dobil globlji in širši vpogled v knjižni bogastvo knjižnice, knjižničarji pa več časa za strokovno delo, za uvajanje novih oblik dela z uporabnikom, za prehod na računalniško podprti knjižnični sistem.

Razlogi uporabnikov za iskanje knjižničarjeve pomoči (%)

	Kranj	Radovljica	Trzin	Škofja Loka
Tako je lažje, udobneje	27,5	43,1	50	31,1
Ne poznam avtorja, naslova	27,9	16,6	23	32,0
Iščem delo z določenega področja	36,1	18,9	17	30,0
Iščem določeno informacijo	23,6	6,9	13	15,7
Brez odgov.	16,0	21,8	0	12,8

Knjižnični delavci in uporabniki

V raziskavi smo ugotavljali ustreznost knjižničnih delavcev z vidika uporabnikov. Anketirani so odgovarjali na anketno vprašanje "Kako reagirajo knjižničarji na vaše zahteve" in na vprašanje "Kaj pogrešate pri delu knjižničarjev z vami".

Uporabniki večinoma pozitivno (pohvalno) ocenjujejo knjižnične delavce, kritičnih (negativnih) ocen je zelo malo. Najbolj pogosta so naslednja mnenja:

- prijazno, zelo prijazno, izredno prijazno
- ustrezljivo, pomagajo pri izbiri
- dobro, v redu, zelo dobro, lepo, zavzeto
- pomagajo ...
- ugodijo mi, poskušajo ugoditi mojim zahtevam
- poiščejo ustrezno gradivo
- v glavnem so prijazni, so pa izjeme
- ko sem bila mlajša, mi nekaterih knjig niso hotele dati, češ da zame niso primerne
- različno
- nekateri prijazno, malo tudi osorno
- včasih so nerazpoloženi
- največkrat rečejo: je izposojeno
- da opozorijo na novost s področja, za katero se zanimam

Jože Volarič

AFORIZMI

Kdor plava s tokom, nima občutka zmagovalca.

***

O, Bog, koliko je sedaj Mojzesov, ki povsod vidijo puščavo.

***

Če greš z vetrom, obstaja nevarnost, da si vedno v istem smradu.

***

Ne vem, kako naj razmišljam o preteklosti - ali naj bo nauk ali opomin.

***

Mnogokrat bi rajši bil v levjih, kakor v človeških ustih.

***

Kadar je družba v krizi, pesniki umirajo.

***

Najtežje poslušam igralca na govorniškem odru.

***

Za nekatere zgoraj bi ljudstvo imelo več koristi, če bi se čimprej znašli spodaj.

***

V življenju sem imel veliko konjičkov, toda celo sem prejahal na oslu.

***

Oni so prepričani, da so dolžnosti naš privilegij.

***

Najbolj je nevarna ovčka, ki je že pojedla volka.

***

Bolje bi bilo, če bi delali v korist, kakor v imenu ljudstva.

***

Nehajte mi delati dobro, me že boli.

***

Revežem je treba dati veliko bogov in še več svetnikov, da se imajo komu obračati po pomoč.

Tri poljske ljudske zaljubljene

1. Bilo nekoč je te ljubezni za štiri furmanske voze, zdaj pa za žnidarski naprstnik bi komaj se nateklo je.

2. Če Bog bi kdaj mi pravo dal, bi jo prav skrbno varoval: ponoči legal bi na njo, da bi je ne ukradel kdo.

3. Včasih si me videl skozi deset zidov, zdaj bi me ne videl, če bi ob meni stal.

Prevedel Tone Pretnar

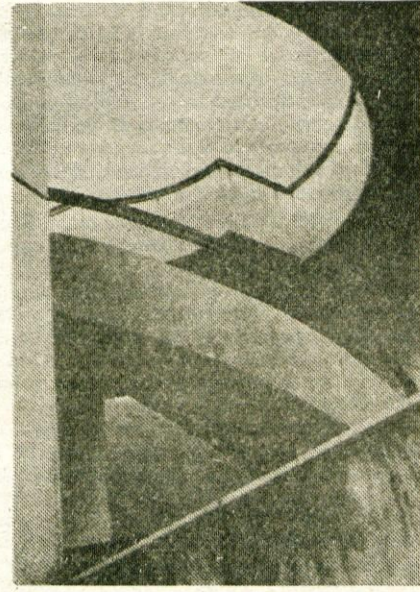
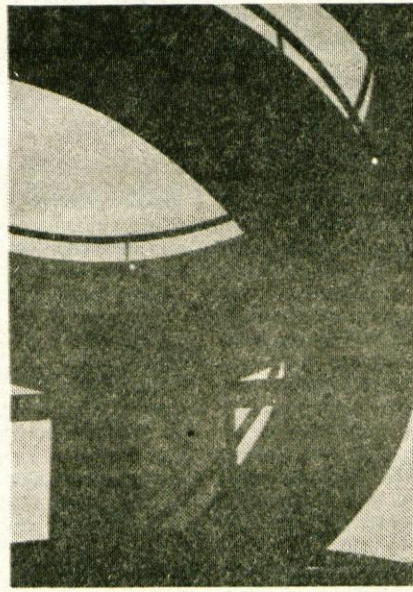
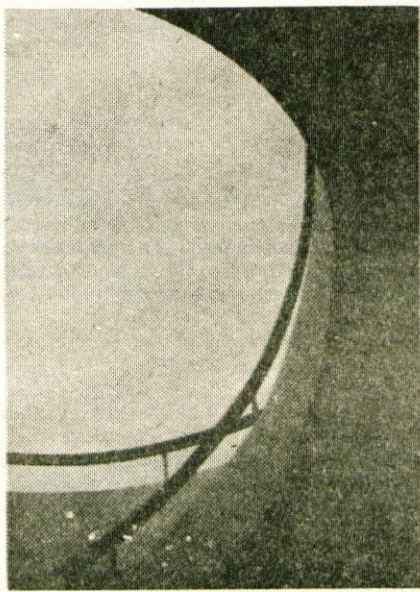

Foto: BOJAN BEGUŠ

Ivan Sivec

Čas je največja dragocenost

«Čas koristno izrabljam, življenje imam razporejeno celo po minutah. Namreč čas je tista dragocenost, ki ga moramo znati izrabljati, česar pa se večina ljudi ne drži.»

Ivan Sivec, pisatelj, pesnik in novinar.

Velika discipliniranost je lastnost enega najplodnejših slovenskih publicistov sedanjega časa, ki pesnikuje dve desetletji, 17 let piše knjige, desetletje pa je tudi poklicno novinar v dokumentarno-feljtonski redakciji Radia Ljubljana. Sivečovo delo v 13 knjigah izžareva ljubezen do zemlje in ljudi pod Krvavcem, kot sopotnik narodnozabavne glasbe je napisal tisoč besedil za domače ansamble, na duhovit način je v časopisih in radiju objavil preko 300 humoresk, napisal 400 pravljic, štiri slikanice za otroke... Sodeloval je na prireditvah, kjer je prispeval scenarije. Njegovo življenje je razpeto med poklicnim novinarskim delom, kjer ustvarja za ljubljanski radio občutene zapise reportaž ob obiskih zanimivih in preprostih ljudi; ta čut je ob literarnem nagnjenju in izobrazbi prenesel — opisal v povestih in romanih za odrasle in mladino. Ob tem pa je vesel človek, ki mu veliko pomeni slovenska narodnozabavna glasba, za katero je prispeval vrsto besedil. In v svoji trinajsti knjigi je o tem slovenskem fenomenu, po katerem nas poznajo po svetu, napisal prvo žanrsko knjigo, kjer obravnava pojav narodnozabavne glasbe skopi vaškega godca v svojem vzponu in zatonu, v spopadu s sodobnimi mediji — radiom, televizijo in časniki.

Vaša poklicna pot je zanimiva, saj ste po srednješolskem izobraževanju iskali svojo pravo usmeritev, mogoče izpoved in pristali v novinarstvu, ki je bližje književnosti, kot tehniki?

»Ze v mladih letih sem bil bolj literarno usmerjen in dopisoval v Pionirski list, Mlada pota Mladine, Gorenjski in Kmečki glas. Usmeril sem se po bratovem nasvetu na srednjo tehnično šolo — elektro smer in se po dokončanju zaposlil kot tehnik na Radio Ljubljana, kjer sem delal na programu in v izmenah odvijal tradicije... Ob tehniki sem se zanimal za oddaje, ki so bile povezane s književnostjo — in jih preposlušal. Ob delu sem pričel študirati na Filozofski fakulteti v Ljubljani in po dobrih štirih letih dokončal slavistiko. Pol leta po diplomi sem prebival iz tehničnega dela v redakcijski trakt radia in postal novinar v dokumentarno-feljtonski redakciji. Takrat sem šel končno zaživel, vse tisto, kar se je dotlej nabiralo v meni, se je pričelo sproščati, pisati sem začel intenzivneje...«

V opusu 13 knjig segate po leposlovnih tematiki, opisujete gorenjskega človeka in pokrajino pod Krvavcem, pri Založbi Kmečki glas pa ste glavni predstavnik Kmečke knjižne zbirke, ki je nastala po premoru praznino za Slovenskimi večernicami?

»Izhajam iz kmečkega okolja in to me je vedno zanimalo. Sedaj 87-letni oče mi je pripovedoval zgodbe, ki jih je včasih obrnil tudi na šaljivo stran. Mene je to pritegnilo, spremljal sem to, določene stvari pa so me tako vznemirile, da sem si dejal — to pa je treba napisati. Ob tem je bila spodbuda tudi bratovo vodilo, ki mi je bil prvi mentor. Ko sem za Slovensko akademijo znanosti in umetnosti popisoval običaje po terenu, sem bil veliko med ljudmi. Spontano je nastal prvi podlistek Pešem njenih zvonov, ki je izhajal v Kmečkem glasu, po izrednem zanimanju pa je nastala tudi prva knjiga leta 1972, ko mi je bilo 22 let.

To je prva žanrska knjiga, ki govori o narodnozabavni glasbi — o njej in proti njej?

»Z narodno-zabavno glasbo sem močno povezan že kar nekaj desetletij. V knjigi Godec pred peklom, ki je imela delovni naslov Cena slave, sem skušal prikazati, s čim se mora spopadati muzikant... Naslov je vzet iz naslova štajerske narodne pesmi, ki obuja antični Orfejev mit. Orfej pride pred pekel z glasbo reševati svojo ljubico oziroma po drugi varianti mater, toda ker prežgodaj zaigra, je tudi sam pogubljen. Na simboličen način se s sodobnim 'peklom' — zakulisjem srečuje danes tudi marsikateri muzikant. V bistvu je lik godca Franca Kranjca, nekako sinonim za vse te muzikante, ki obstajajo v našem prostoru.«

Nasploh ste v knjigi zajeli delček vaših pogledov o naši domači glasbi, neki del, če ga imenujem esej, pa ste posvetili najvidnejšim slovenskim avtorjem in izvajalcem?

»V slovenskem prostoru se dogaja nekaj posebnega, narodnozabavna glasba je pravi svetovni fenomen, ki je nastala zaradi migracije — kot posledica

selitev ljudi s podeželja v mesto. Glasba je potreba pa naravnih koreninah — ta krik po zemlji občutimo in vsi nosimo v sebi. Avseniki so nekaj posebnega prinesli v glasbo in so na svojem področju pomembni kot The Beatles v rocku, za njimi pa se je rodila vrsta ansamblov... To dogajanje je zanimiva tema za etnologe! Podobna občutja pa je na svoji koži doživela večina zahodnjakov, zato jim je ta glasba nekaj izjemnega. Omenil sem vsa vidna imena avtorjev, ki so veliko prispevali k domači muziki od tonskega mojstra Vinka Rojca, urednika Kajetana Zupana do vseh drugih akterjev, še posebno avtorjev glasbe in besedil. Ozadje in zakulisje sem hotel pošteno prikazati, kot sopotnik te glasbe. Mislim, da je ta zvrst morala imeti tudi eno literarno potrdilo, da obstaja, da se je to pri nas zgodilo in se še dogaja. Ta pojav je vsekakor vreden pozornosti, in Slovenci bi bili potrebni tudi monografije o narodnozabavni glasbi.«

Enaindvajset poglavij knjig ste povežali s prav toliko vaših tematsko najznačilnejših besedil. Ste med najplodovitejšimi besedilopisci?

»Besedil je blizu tisoč. V začetku sem imel kar neke vrste stihoklepstvo, sedaj pa se omejujem in jih ne pišem več tako pogosto, izvajalce pa izbiram skrbneje. Navdušenje je že zelo staro. Mislim, da je to studelec, ki ga človek koplje, koliko je globok in kaj je v njem, pa ne odkriva sproti. Ali je še kaj vode, kaj izvira ali nič več? Na lepem sem začutil, da bi v domačo glasbo tudi sam nekaj prispeval z besedili. Začel sem s Fleretom, veliko globlje sva se ujela z Miheličem, nakar se je kar odprlo in sodelovati sem pričel s številnimi ansambli. Tako, da mi kar očitajo, da sem

preveč delal, ampak prepustil sem se toku... Od napisanega je zanesljivo desetina besedil, ki bi bile lahko objavljene kjer koli. Ob nagnjenju za pesnjenje pa je potrebno tudi znanje, kar veliko ljudi nima. Ob tako veliko ansamblov na Slovenskem je zelo malo besedilopiscev.«

Pišete tudi sodobne teme?

»Ta prehod z deželo v mesto je že zapolnjen z besedili. Bolj bi bilo potrebno upoštevati ta današnji čas, kar je pre malo prisotno. Dogajanja na vasi bo potrebno sprostiti. Namreč na radiu je komisija, ki odloča o tem ali je pesem primerna ali ne. Mislim, da deluje dovolj pošteno in tudi meni zavrača tekste. Opažam, da zavrača sodobne teme. Sprašujem se, zakaj v pesmi ne bi smel napisati, da ima dekle minico, da gre frajer po cesti in se pelje z motorjem? Vse tisto, kar zadiši po današnjem času, nekako zavrnejo. Spomnim se, da je bila velika težava takrat, da je bila odobrena skladba Henčka Burkata Valček, polka rock n'roll — navsezadnje pa se danes na veselicah pleše oboje, kar pomeni, da bi moralo biti malo več posluha za to.

Ste član Društva pisateljev Slovenije, za literarno delo pa ste prejeli leta 1986 Kersnikovo plaketo Kulturne skupnosti Domžale. Ob tem pa tudi vrsto nagrad za besedila?

»Največ mi pomeni Kersnikova plaketa, saj mi je ob novinarski službi glavni konjiček pisanje knjig. Dobil pa sem kar precej nagrad za besedila: 3. nagrado za besedilo na Ptujskem festivalu '84, 86, 87, 1. nagrado na Popevki Vesele jeseni '86, nagrado na zamejskem festivalu v Števerjanu '87 in plakete za sodelovanje in oblikovanje scenarija na Lojtrci domačih '85 in 86 v Mariboru.

Novinarsko poklicno delo vam omogoča poglobljene reportaže, ki jih poslušamo na radijskem programu?

»Prav dokumentarno-feljtonska redakcija Radia Ljubljana kot osnovno goji reportažo, ki je bila že delno v našem prostoru pozabljena, na račun dnevnih politike. V radijskem mediju ta redakcija že vseskozi obstaja na dokaj kvalitetni ravni že pred menoj in to tradicijo nadaljujemo, na življenjski način, ljudski, manj povezano s trenutno dnevnim politiko. Hodim z magnetofonom po terenu, na trak posnamem zanimive izseke, napišem vezni tekst, ki prikaže te ljudi v tisti človeški duši, oddajo nato posnamemo, zmontiramo in v določenem času uvrstimo v program.

Na Delovi reportažni strani zasledimo tudi humoreske?

»Ze od nekdanj sem pisal humoreske, tri leta sem imel svojo rubriko v Nedeljskem Dnevniku, redno sem pisal za Pavliho. V časopisu in radiju sem objavil okrog 300 humoresk, poleg tega tudi 400 pravljic. Humor je na neki način bližnjica...«

V obdelavi in pripravi pa imate že nova dela?

»Predale v kabinetu imam napolnjene z idejami, tako za knjige, besedila in reportaže. Mladinsko knjigo sem že oddal Prešernovi založbi, v dokončni obdelavi imam knjigo, ki govori o novinarstvu in bo kasneje izšla pri Založbi Kmečki glas. Nastala zgodovinski roman o Petru Pavlu Glavarju, prvem piscu slovenskega spisa o čebelah, velikem reformatorju, ki je imel prvo slovensko šolo. S komendskim župnikom Viktorijanom Demšarjem, ki je pripravil 1000 strani izvirnega gradiva, že dalj časa sodelujeva.

Drago Papler

V teh dneh nam je vsem tako lepo in toplo pri srcu, saj bomo, kljub visoki ceni, še pred sv. Tremi kralji konvertibilni. A na dokaj sinhrono jugoslovansko sceno se MORAJO tihotapiti motnje in šumi. Dejstvo, da bomo na novega leta dan dobili konvertibilni dinar ali »markovičko«, je po pričakovanju najbolj sporno za veliko Srbijo in njeno depandanso Vojvodino. Od tam se je pri pričevanju pojavilo nekaj prav kompetentnih strokovnjakov. Ti so izrazili globok dvom, porojen iz še globljega ekonomskega znanja. Vzdignili so svoje kljune, ki jih komaj komaj še drže nad vodo in grgrajoč zagulili v beli svet: zakaj pa se dinar veže prav na avstrijski šiling in na zahodnonemško marko? Bomo mar zdaj MI ODVISNI od nemške BUNDESBANK?

Stoprocentno relevantna delegatska intervencija! Nedopustno je, da se je 20 milijonov Jugoslovancev v popolni odsotnosti ideološke zavesti oddahnilo. Češ: vsaj hiperinflacija nas ne bo več duševno trafilala, dasiravno bo standard še vedno na psu. A imamo, hvalabogu, še dušebrižnike, ki vedo, da je bolje pošteno kretniti kot vedeti, da si vezan na zahodnonemško Bundesbank! Do zdaj namreč na Bundesbank sploh nismo bili vezani: vsi naši grozni »pufi« so fikcija, naši upniki pa Marsovi. Kakšna Bundesbank!

Tako bo vse ideološke čistune odslej po božje metalo, ko bodo ugledali sedem »markovičk« na kupu in bo zadišalo po marki. Če bodo »riskirali« kakšnih sedemsto konvertibilnih dinarjev, se že lahko povabijo na miting resnice k sovragu pred Bundesbank. Prestrašeni Bundesbank-ovci pa v jok in po Ertla!

TEMA TEDNA NAPAD NA MARKO

Nato bi Radmila Anđelković napovedala gospodarski bojkot z ZRN. Vsi trije srbski direktorji, ki izvozijo v BRD največ sliv, malin in robid, bi bili ziferencirani. V Bruslju bi se nemudoma sestala evropska dvanajsterica, ocenila grozansko gospodarsko škodo bojkota in apelirala na nemške koncerne in multinacionalke, naj ohranijo mirno kri in dostojanstvo. Najbolj problematične posledice bojkota bi prednostno obravnavalo mednarodno sodišče v Haagu. E

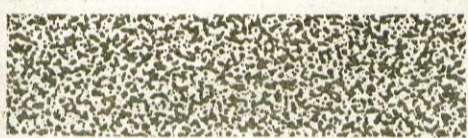
A odpor kljub vsemu ni tako silovit, če odmislimo beograjski generalni štrajk, prvi po vojni. Bilo je pompozno: s sirenam. Dostojanstveno: na delovnih mestih. In ob pol devetih so vsi utrujeni planili v menze na malice, da ne bi bila škoda še večja.

Kakšen silni bavbav! Generalni štrajk v glavnem mestu Jugoslavije?! Kaj je mogoče, da smo o tem silnem protestu proletariata komaj kaj slišali? Marković je pravi maček za kretničarje takega tipa, ki bi sicer radi v njegov socializem, a izključno in le po svoji poti. V času štrajka so novinarji Markoviča vprašali, kaj misli o štrajku na beograjskih ulicah. Ironično se je bil začudil in povzdignil: »Kakšen štrajk pa?«

Marković je v svoji pokončni drži in neustrašenosti trden kot kamen kost. Kajti že tedaj, ko je bil v Ameriki in so doma pustošili mitingaški viharji, so ga bili ameriški novinarji vprašali, kaj si misli o Miloševiću. Ironično se je bil začudil in povzdignil: »Kateri Milošević pa?«

Na domačih tleh pa je trden kot kamen kost še vedno popularni Jože Smole. Znabiti, da bi vam odgovoril v Markovičevi maniri, če bi ga vprašali, kaj si misli o slovenski opoziciji. »Kakšen DEMOS pa?« Slovenska opozicija se ga je spet lotila. Vzrok: njegova »škandalozna« izjava, da so zahteve opozicije po slovenski valuti NAVADNA OTROČARIJA! DEMOS ga takoj (in spet) razkrinka v časopisih. Domača valuta pa otročarija?! Svetujemo, da je odslej predsednik fronte striktno tiho. Karkoli že reče neomadeževani, zreli in neotročji opoziciji, slednja mahoma uporabi za vnovično objavo svojega predvolilnega programa. Na pogajanjih naj se poskuša vzdržati z dvoumnimi hmhm, ah-ah, saj-saj, a reeees, madonca in sl. Še bo sicer tvegala kakšno moralno diskvalifikacijo. Mi pa v časopisnih odmevih ne bomo že pettaužentič obveščeni, da je opozicija za ekonomsko in pravno suverenost...

D. Sedej

Silvestrovanje

Če mislite, da vam bo za Silvestrovo doma preveč dolgčas, lahko še vedno rezervirate sedež v restavraciji kakšnega hotela na Bledu.

Za orientacijo pa vam sporočamo nekaj cen restavracijskih sedežev. Reprezentančna Vila Bled: cena 130 DEM za domače goste; Hotel Toplice: 120 DEM za domače goste; Hotel Krim: 60 DEM; Hotel Jelovica: 60 DEM; Hotel Park: 80 DEM; Hotel Golf: 85 DEM; Hotel Lovce: 60 DEM; Hotel Kompas: 60 DEM in Hotel Kompas Ribno: 60 DEM.

Kakšno staro milijardo in pol vam bo odneslo silvestrovanje v restavracijah, pa zelo zelo skromni boste morali biti.

Uboge občinske zastave

Ko se je v kranjski skupščinski dvorani ustanovljala gorenjska socialdemokratska zveza, so socialdemokrati (Pučnikovi), v duši in srcu zvesti svojemu programu - jasno kot beli dan - ročno sneli partijsko zastavo, ki je nedolžno visela v dvorani. Kdo pa bo gledal zastavo svojih idejnih sovragov!

Prav. Zvečer jo je vestna čistilka spet postavila na svoje mesto. Ko pa se je za tem v taistem prostoru ustanovljal kranjski odbor slovenske demokratične zveze, so se demokrati (Ruplovi), še bolj strašni politični nasprotniki partije, USTANAVLJALI KAR POD PARTIJSKO ZASTAVO!

Najbolje bi bilo, da se opozicija dosledno zmeni tudi glede takih simbolnih zadev. Če že zdaj, ko še sploh nič niso, snemajo zastave, ki so last gostiteljev, grozi, da bodo tedaj, ko morda kaj malega le bodo, delali gostiteljem še več škode. Zagrizeni kot so, ne bodo občinskih partijskih zastav samo sneli, ampak jih bodo kar razgrizli....

Finžgarjeva hiša je pod SIS

Skraini čas je, da se sisi in vsa famozna sisologija ukine. Kako zelo »zapeti« smo bili, kaže tudi telefonski imenik.

Recimo, da ste »tovarišica« v šoli in bi radi popeljali otroke na ogled Finžgarjeve domačije v Doslovčah. Vzamete imenik in gledate pod »Zirovnica«, kjer ni ne duha ne sluha o telefonski številki Finžgarjeve hiše. Normalno je, da boste iskali pod: kultura, Finžgarjeva hiša, muzej ali podobno. Zaman!

Pa vendarle ima Finžgarjeva hiša svojo številko. Napisana je pod naslovom SKUPNA STROKOVNA SLUŽBA SIS JESENICE, Finžgarjeva hiša Doslovče...

Zakaj bi enostavno napisali MUZEJ ali kaj bolj razumljivega, če pa smo lahko fini in kompliciramo?

POTNIK BREZ KLOBUKA

V četrtek, 7. decembra, so na Alpetourjevem avtobusu, ki odpelje iz Kranja ob 14. uri in pet minut in vozi proti Kranjski gori, potniki doživeli marsikaj.

Potem je vstopil v avtobus preglednik, inšpektor in začel pregledovati vozovnice. Šele tedaj se je ugotovilo, da jim je avtobusni sprevodnik za nekaj dinarčkov premalo blokiral vozovnice, pokasiral pa se veda po tarifi. Tako je bilo treba za vozovnico od Kranja do Jesenic odšteti 120.000 dinarjev, na listku pa je bilo le 105.000 dinarjev. Preglednik je seveda vse vozovnice pobral, kajti ni se dal prepričati sprevodniku, ki je trdil, da je narobe slišal, do kam se potniki nameravajo peljati.

Ko je preglednik izstopil, je besni sprevodnik zahteval od ženske, ki se je peljala do Jesenic, naj ponovno kupi karto, ker je nima. Ni pomagalo prepričevanje, da ji je vozovnico - tako kot vsem drugim - vzel preglednik! Možakar na sprednjem sedežu, ki ga je neumno prepiranje jezilo, se je obrnil in dejal: »Nehajte se vendar že razburjati!« Nakar je sprevodnik gladko zamahnil z roko in mu zbil z glave klobuk.

Presenečeni in ogorčeni potnik brez klobuka je z jeseniške avtobusne postaje takoj zavil na postajo milice...

Saj je s prevažanjem potnikov v medkrajevem prometu še kar, ampak včasih se pa le zgodijo tudi take stvari, da človek res ne more več stisniti zob in požreti slino...

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: spletkar, traverza, roditelj, Elita, sonatina, ano, kralj, NG, Boit, jasnost, jard, degustacija, Eco, nagib, omenek, Ilie, obla, Anina, Kjeld, vojna, Ant, Nato, anatas, gib, Anton, nered, ŠA, klej, analekta, Are, AU, dres.

Izžrebali smo naslednje reševalce: 1. nagrada Pavla Jelen, M. Pija-deja 32, Kranj; 2. nagrada: Marička Mavec, Šorlijeva 31, Kranj in tri tretje nagrade: Vera Jocič, Mencingerja 1, Kranj, Anka Borovnik, Ljubljanska 5, Vodice in Jurij Šimunac, Partizanska 33, Kranj. Čestitamo!

Za današnjo križanko razpisujemo naslednje nagrade:

- 1. nagrada: 2 milijona dinarjev
- 2. nagrada: 1,5 milijona dinarjev
- Tri tretje nagrade po milijon dinarjev

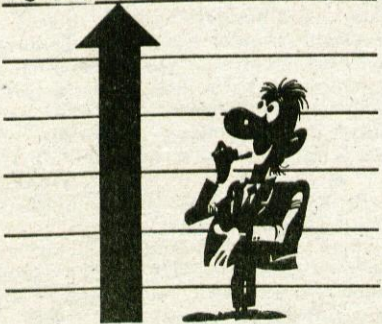

IMETNIKE TEKOČIH RAČUNOV OBVEŠČAMO, DA JE LIMIT POVEČAN

Osnova za izračun dovoljene prekoračitve na tekočih računih (limit) je povprečni mesečni priliv v zadnjih treh mesecih.

Z 20. decembrom pa je maksimalna prekoračitev s 15.000.000 din povečana na 25.000.000 din.

25.000.000 din

Temeljna banka Gorenjske

GORENJSKI GLAS	PARTUJA	VOLUMEN	GL MESTO PERLUJA	POKRAJINA V VETETNAMU	VEDA O PRIDELOVANJU VINA	NEKANDNI UGANDSKI DIKTATOR AMIN	SPODNJI DEL ROKE	BELA SUZNIJA V HAREMU					
ABORTIV													
OTOK PRED VENEZUELO													
EVROPSKI UMETNI SLOG PRED GOTIKO						EMIL LUDWIGER ŽIVLSKA INDUSTRIJA V KAMNIKU							
DELUJOČ VULKAN NA JAPONSKEM													
NIKOLA TESLA			AM. FILM IGRALEC ISTEVE!	ST. ČEŠKI SAHIST (RICHARD) REDKA KOVNINA IYI									
PRID						SMILJAN ROZMAN	BLAGO	NAJVIŠJA GORA NA KRETI	MESTO V SVICI OB REKI AARE	PREVOZ PRENOSE BLAGA ALI OSEB	RIMSKA 2	OSEBA Z BARVNO SLEPOTO	STAR SLOVAN
ZNAMKA SVIC UR						PODPORNI ŠTEBER V PODOBI ŽENSKE							
GORENJSKI GLAS	ZVEČ KRALJ ŽIVALI					SL PEVEC IN PEDAGOŠ							
ITALIJ MOŠ IME						MESNA JED IRENE EPPLE						LADO TROHA PISATELJ SIVIC	
JUNAK ENEIDE					NEM. FILM IGRALKA DOR	SOTOČNICA DRINE ZAPOR				SOKRATOV TOZNIK ŠARA ROPOTUA			HOTELSKI DELAVEC
MANJŠE NASELJE					PEVEC GOTT OKRASNA LONČNICA SKRNICELJ			MUZEJSKI DELAVEC NRAVO-SLOVEC					
AVTOR KRIZANKE R. NOČ	AVSTRU MESTO NA MEJS ČSSR OB REKI THAYA	REKA KI TEČE SKOZI INNSBRUCK	ZAREBRNICA PERJE PRI REPI				STAROSLOVANSKA ČRKA					RAZSTAVNA DESKA	
ŠPANSKO RUDARSKO MESTO							SL. FILM IGRALKA RINA					JADRANSKI OTOK ANTON NOVAČAN	
KRONIST LETOPISEG							ST. ITALIJ SKLADATELJ (DOMENICO)						
ZVEZA SPORAŽUM DRŽAV							SREDOZEM OKRASNA RASTLINA					TERENCE RATTIGAN	

Radovljiske sindikalne igre končane

Nagajala je zima

Radovljica, 10. decembra - V sedmih disciplinah, zaradi muhaste zime ni bilo tekmovanj v veleslalomu in smučarskih tekih, je tekmovalo 1554 članov sindikata. Tudi za prihodnje leto v Radovljici načrtujejo tekmovanja v veleslalomu, smučarskih tekih, kegljanju, odbojki, streljanju z zračno puško, mašem nogometu, kegljanju za posameznike in namiznem tenisu.

Zadnje tekmovanje letošnjih iger je bilo v namiznem tenisu. Med ženskami do 30 let so bile najboljše Lidija Brezavšek, Romana Ferjan in Andreja Zupan, med ženskami nad 30 let Vida Papler, Tatjana Svete in Ana Šifer, ekipno pa Veriga Lesce pred PTT Radovljica in skupščino občine. Med moškimi do 27 let so bili najboljši Boris Presterl, Janko Ješe in Franci Štros, med moškimi od 27 do 40 Borut Kokalj, Stane Hrovat in Franci Faganel, med moškimi nad 40 let pa Janez Globočnik, Miha Torkar in Vlado Eržen. Med moškimi ekipno je vrstni red Iskra Otoče 93, Obrtno združenje 48, Veriga Lesce 38 itd. V končni uvrstitvi je vrstni red: Iskra Otoče 108, Veriga Lesce 77, LIP Bled 51 itd.

Sindikalno tekmovanje za leto 1989 je tako končano. V skupini podjetij z nad 400 zaposlenimi je zmagala Veriga Lesce pred Elanom in Iskra Otoče (med moškimi Veriga, med ženskami LIP Bled), v skupini podjetij od 100 do 400 delavcev je generalno prva Iskra Lipnica pred Žitom in skupščino občine (med ženskami posebej Iskra Lipnica, med moškimi pa Žito Lesce), v skupini podjetij in ustanov z do 100 zaposlenimi pa je skupni zmagovalec PTT Radovljica pred Osnovno šolo Gorje in Zavodom Matevža Langusa, PTT pa je zmagala tako med moškimi kot ženskami.

J. Košnjek

Prejeli smo

Protestna izjava staršev

Ob enostranski odločitvi upravljalca drsališča v Kranju, PPC Gorenjskega sejma, da Hokejskemu klubu Triglav Kranj odvzame ustajene termine za vadbo in tekmovanja ob sredah in četrtek popoldne, podpisani starši otrok, vključenih v delo Hokejskega kluba, najodločneje protestiramo. HK Triglav je zadnje čase, kljub neugodnim finančnim razmeram, prostorski stiski na drsališču in drugim objektivnim težavam, z našim delom, finančno pomočjo in dobro voljo uspešno zastavljal in izvajal delo z najmlajšimi selekcijami. Posledica takšnega dela so rezultati v letošnji sezoni. Pomembnejše kot to pa je dejstvo, da naši najmlajši ob siceršnjem zimskošportnem mrtvulu v Kranju imajo možnost organiziranega in kvalitetnega športnega udeleževanja. Z omenjeno potezo PPC pa je celotno nadaljnje delo onemogočeno, vloženo delo in čas naših otrok ter nas samih razvrednoteno in brezsmiselno, večletna odpovedovanja ter znoj naših otrok, nas samih in uprave kluba zastoj in brez-ciljno, naš in družbeni denar pa nekorišno porabljen. To vse pa v trenutku, ko se Hokejski klub Triglav z vsemi selekcijami prebija v vrh jugoslovanskega hokeja. Ker naj bi bil razlog za omenjeni ukrep finančne narave, nam na eni strani nikakor ni sprejemljiva in razumljiva cena 250 zahodnonemških mark za uro uporabe ledu, predvsem če to ceno primerjamo s ceno na ostalih drsališčih v Sloveniji in celo v bližnji Avstriji, na drugi strani pa se resno sprašujemo, kaj se za to ceno pravzaprav nudi: na oko nečista in nevdruževana, umazana dvorana, dve garderobi za 130 otrok in članov HK Triglav, sanitarno nesprejemljivi toaletni prostori, puščajoča streha in podobno. Zato kot sograditelji objekta, v katerem je drsališče, zahtevamo od vseh pristojnih organov v občini Kranj, da dokončno rešijo vprašanje nadaljnega obratovanja drsališča, od PPC Gorenjski sejma pa, da HK vrne odvzete termine in zagotovi ljudem ustrezne pogoje za delo.

Pripis uredništva: original pisma z nad 50 podpisi je v uredništvu Gorenjskega glasa, poslano pa je bilo izvršnemu svetu skupščine občine Kranj, občinski konferenci SZDL Kranj, Zvezi telesnokulturnih organizacij občine Kranj, Poslovno prireditvenemu središču Gorenjski sejma Kranj in Časopisnemu podjetju Glas Kranj.

Vaterpolo

Jug tretji težki nasprotnik

Kranj, 20. decembra - Žreb je bil do kranjskih vaterpolistov surov, saj jim je v prvih treh kolih namenil najkakovostnejša moštva v I. zvezni vaterpolski ligi. Najprej Mladost, potem beograjski Partizan, sedaj pa Jug iz Dubrovnika, kjer bo kranjski Triglav igral v soboto, 23. decembra. Kranjčani bodo zaigrali po svojih najboljših močeh, brez obremenitev, saj nimajo kaj izgubiti. Dosedanje tekme so pokazale, da so kakovostno moštvo, ki resno lahko računa na obstanek v ligi.

Mogoče bo serija porazov prekinjena prihodnje soboto, 30. decembra, ko bo Triglav v bazenu Tivoli v Ljubljani igral ob pol osmih zvečer z Jadranom iz Hercegnovega. Jadran ima sicer že tri točke, vendar je v prvih kolih igral z lažjimi nasprotniki.

J. K.

Hokej na ledu

Nova zmaga Jesenic

Jesenice, 20. decembra - Po vrnitvi naše državne hokejske reprezentance s turnirja na Nizozemskem, naši so bili drugi, se je v sredo nadaljevalo prvenstvo v I. zvezni hokejski ligi. Na Jesenicah je bil slovenski derbi med Jesenicami in Olimpijo, ki so ga sorazmerno lahko dobili Jeseničani s 13 : 7. Jeseničani so vodili že z 10 : 2. Partizan je premagal Vojvodino s 15 : 5, Medveščak pa Crveno zvezdo z 19 : 2. Vodi Medveščak s 36 točkami, Jeseničani jih imajo 32, Olimpija 24, Partizan 21, Crvena zvezda 9 in Vojvodina 2. Danes in jutri se bo liga nadaljevala. Jeseničani gostujejo v Zagrebu pri Medveščaku.

J. K.

Skupščina AMD Tržič

Športna dejavnost zamrla

Tržič, 16. decembra - Pred dnevi so se na redni skupščini zbrali člani AMD Tržič. Kljub skromni udeležbi članov društva so navzoči z zanimanjem prislunili besedi predsednika Janeza Plajbesa, ki je ob 40-letnici delovanja tega kolektiva poleg pregleda dela v zadnjem dvehletnem obdobju na kratko orisal tudi 40-letno prehojeno pot.

Pod okriljem AMD Kranj se je v letu 1949 zbrala skupina ljubiteljev avto-moto dejavnosti, ki jo je vodil Anton Jenko še istega leta pa so ustanovili samostojno AMD, ki mu je predsedoval Ignac Ahačič. Društvo se je razvijalo in v letih 1950 do 1961 prirejalo zna-ne gorske cestno hitrostne dirke na Ljubelj. Z odprtjem predora in nove ceste na Ljubelj so se v Tržiču odločili organizirati tekmovanje v motokrosu, prvi domači tekmovalci v novi zvrsti pa je bil Janez Rotar. Sledila so številna mednarodna tekmovanja in svetovna prvenstva, kjer je bil glavni organizator in dolgoletni predsednik društva Jože Jurjevčič gonilna sila. Prav zaradi odlično organiziranih mednarodnih tekmovanj se je glas o tržiški proggi, ki je med najlepšimi na svetu, in o dobrih organizatorjih razširil po vsem svetu.

AMD Tržič pa je v vsem tem času opravljalo tudi vsa druga

dejavnost, ki spada v delovanje AMD, saj so skrbeli za vzgojo novih voznikov, njihovo izobraževanje ter za izobraževanje mladih.

Janez Plajbes je poudaril, da kljub težkim razmeram število članov društva v zadnjih letih ni občutneje padlo, saj so imeli leta 1987 931 članov, v letu 1988 898 in v letošnjem letu 983. Avto šola je s petimi inštruktormi vozilne in enim učiteljem prometnih predpisov leta 1987 usposobila 295 kandidatov, lani 321, letos pa v 11 mesecih 275.

Športna dejavnost je v zadnjih letih precej zamrla, saj v klubu tekmuje le Miran Tonjko v razredu motorjev do 250 ccm ter Aleš Kuncič v razredu motorjev do 125 ccm ter nekaj mlajših v razredu motorjev do 80 ccm Rok Tome, Tomaž Tabret in Robert Golež ter v razredu do 60 ccm Aleš Rozman. Zaradi pomanjkanja denarja v zadnjih letih razen nekaj manjših domačih tekmo-

Motokros, nekdanj tako priljubljena športna panoga med Tržičani, ki so jo prvi v Sloveniji začeli uvajati na proggi v Podljubelju, je skoraj zamrla.

Slika: F. Perdan

vanj niso pripravili nobene druge prireditve v motokrosu. Svoje poročilo je predsednik AMD Tržič Janez Plajbes sklenil z zahvalo dolgoletnemu predsedniku društva in direktorju komiteja za motokros Jožetu Jurjevčiču ter ga razglasil za častnega člana, kar so navzoči pozdravili z burnim aplavzom. Za tem je predstavnik AMZS predal priznanje zvezce. Posebno bronasto priznanje sta prejela Jože Jurjevčič in Metod

Rotar, zlato plaketo AMZS so prejeli Jože Ahačič, Nenad An-tonič in Janez Bedina, srebrno plaketo Bogdan Brodar, Jože Lauseger in Miro Pirih, bronasto Milan Česen mlajši, Marja Košir in Janez Pernuš, šoli heroja Bračiča in Kokrškega odreda sta prejeli pismeno priznanje AMZS, častni znak AMZS pa so prejeli Marko Pavšek, Štefanija Rant in Majda Soklič.

J. Kikel

Plavanje

Triglav sedmi

Kranj, 17. decembra - Na finalu ekipnega državnega prvenstva v plavanju na kaj boljšega kranjski klub tudi računati ni mogel, saj le nekaj dobrih posameznikov ne more zagotoviti dobre ekipne uvrstitve. Ekipni državni prvak je Jadran Koteks iz Splita, ki je zbral 46.144 točk, drugo pa je Primorje Riječka banka s 45.555 točkami. Od slovenskih klubov je najboljša Ljubljana, ki je na petem mestu zbrala 40.026 točk, sedmi pa je Triglav z 39.076 točk. Za njim je zaostal le zagrebški Medveščak.

Uvrstitve Kranjčanov: Braco Vojičič je bil prvi na 100 metrov prsno in tretji na 200 metrov prsno, Kirbiš osmi na 100 metrov prsno, Krešo Božikov je bil šesti na 100 metrov hrbtno, četrti na 200 metrov hrbtno in sedmi na 400 metrov mešano, Mladeno-večeva je bila sedma na 50 metrov kravl in sedma na 100 metrov delfin, Jamnikova je bila peta na 400 metrov kravl in osma na 200 metrov hrbtno, Bogatajeva je bila šesta na 800 metrov kravl in sedma na 400 metrov mešano, Prosenova pa je bila šesta na 200 metrov hrbtno.

J. K.

Na Pokljuki

Mala šola smučanja

Kranj, 20. decembra - Zveza telesnokulturnih organizacij kranjske občine organizira na Pokljuki med 7. januarjem in 2. februarjem malo šolo smučanja za predšolske in šoloobvezne otroke. Zadnji rok za prijave je 25. december, pojasnila pa daje ZTKO Kranj, telefon 21-176 in 21-235. Tečajniki bodo bivali v Šport hotelu na Pokljuki. Tečajniki v vsaki skupini se bodo zbrali na Pokljuki v nedeljo do 17. ure, potem pa jih bodo prevzeli v varstvo vzgojitelji, skupaj z učitelji smučanja. Če bo interes, bodo iz Kranja organizirali skupinski prevoz. Tečaja bo konec ob petkih ob 15. uri. Prispevek za otroka je 150 zahodnonemških mark in se plača ob prijavi. Predšolske skupine bodo bivale na Pokljuki med 7. in 28. januarjem, potem pa bodo na vrsti skupine šoloobveznih otrok. Ponudba je vabljava tudi za starše, ki lahko istočasno bivajo v Šport hotelu na Pokljuki.

J. K.

Vabila, obvestila

Košarkarski spored - V slovenski moški košarkarski ligi so odigrali 11. kolo. Dvanajsto bo na sporedu 6. januarja prihodnje leto. Kranjski Triglav bo igral doma z Rogaško. Prav mirnega počitka pa Kranjčani ne bodo imeli, saj so po nekaj porazih zdrknili na 7. mesto s 16 točkami. Vodilno Celje jih ima 22, zadnji Rudar pa 13. V ženski slovenski ligi, na sporedu bo danes, 22. decembra, bo Odeja Marmor iz Škofje Loke ob 19. uri igrala doma z Jesenicami, Kranj pa ob 17. uri na Planini z Induplati Mengeš. Ločanke so pred tem kolom druge, Kranjčanke tretje in Jeseničanke zadnje.

Rokometašice Kranja igrajo tokrat doma - Rokometašice Kranja bodo konec tega tedna igrala doma z Jedinostvom Umelom. Glede na uvrstitve zmagata Kranjčank ne bi smela biti vprašanje, saj so Kranjčanke kljub porazu v zadnjem kolu pete, gostje pa predzadnje. Vendar pa je treba upoštevati, da je nekaj igralok Kranja poškodovanih. Tekma bo jutri ob 19. uri v dvorani na Planini v Kranju.

Odbojarski spored - V moški slovenski odbojarski ligi bo Bled, ki je v zadnjem kolu v gosteh s 3 : 2 premagal Topolšico, doma igral z Granitom. Bled je tretji, Granit pa šesti. V ženski ligi je kranjski Triglav v gosteh s 3 : 2 premagal Kamnico in je deseti. V tem kolu pa igrajo Kranjčanke doma z Ljubnom Glin.

Tečaj za učitelje smučanja

Kranj, 20. decembra - Zbor vaditeljev, učiteljev in trenerjev smučanja Kranj bo organiziral v sodelovanju s Fakulteto za telesno kulturo tečaj za pridobitev naziva "vaditelj smučanja Slovenije". Pogoji za sprejem na tečaj so letnik rojstva 1972 in starejši, obvladovanje tehnike smučanja in smisel za pedagoško delo. Prijave bodo sprejemali v četrtek, 28. decembra, med 17. in 18. uro v prostorih ZVUTS Kranj, Stritarjeva 5.

Jutri v Zrečah

Najboljši športniki

Kranj, 21. decembra - Športni novinarji Slovenije so tudi letos glasovali za najboljšega slovenskega športnika, športnico, ekipo v posamičnih športih in športnih igrah ter najboljšo tiskovno službo. Slovensna razglasitev najboljših bo danes ob 17. uri v dvorani v Zrečah. Prireditve bo neposredno prenašal ljubljanski radio.

OD TEKME DO TEKME

Tržiška občinska odbojarska liga - Tekmovanje v tržiški rekreacijski odbojarski ligi poteka normalno. V obeh ligah so odigrali polovico srečanj. V kakovostnejši A ligi sodeluje osem moštev, po štirih kolih pa so vodile tri ekipe s po šestimi točkami: Prosveta, Podljubelj A in Tibhar. Tri ekipe pa imajo štiri točke in sicer Blue racers, Podljubelj B in Koprive B, zadnji dve mesti pa zasedata Peko in Karantanci. Štiri najboljši ekipe se bodo v play offu borile za prvaka. V B ligi pa je 12 moštev, ki tekmujejo v dveh skupinah. V prvi vodijo Zupani in ŠD Brezje, v drugi pa je neporažena edino še ŠD Loka. J. Kikel

Šahovska tekmovanja na Primskovem - Domači šahisti so popestrili praznovanje krajevnega praznika. Prvič so pripravili simultanko, na kateri je igral mojster FIDE Leon Mazi. Na turnirju v aktivnem šahu je nastopilo 14 šahistov. Turnir je popestril računalnik s programom Psion, ki sta ga večje upravljala Sandi in Igor Rakovec. Zbral je 4 točke in prehitel tudi nekatere prvotne tekmovalce. Vrstni red: Silvo Simončič 7, Zlato Jeraj 7, Dušan Zorko 6,5, Drago Rabič 5, Dušan Brešar 5, Milan Golja 5 itd. 18 šahistov pa je igralo na turnirju v hitropoteznem šahu. Zmagal je Dušan Zorko s 7,5 točke, sledijo pa Dušan Čebular 6, Brane Hribar 6, Zlato Jeraj 6, Anton Štimec 6, Mišo Bulatovič 6 itd. F. Čeh

Namiznoteniška tekmovanja v Škofji Loki - NTK Kondor z Godešiča je organiziral prvi selekcijski turnir za pionirje in pionirke. V treh starostnih skupinah je igralo 22 pionirk in pionirjev. Med pionirji do 10 let so bili najboljši Marko Starman, Klemen Avguštin in Jani Novinc, med pionirji od 10 do 16 let Matej Križaj, Thomas Lenarčič in Uroš Bertoncelj, med pionirkami pa Mojca Hafner, Lea Križnar in Jera Bertoncelj.

S precejšnjo zamudo se je začelo tekmovanje v občinski namiznoteniški ligi. 20 moštev igra v A in B ligi. Zelo dober je bil odziv članic, saj igra kar 8 moštev. Naslov prvaka branita LTH med člani in Center slepih med članicami.

V športni dvorani Poden je bilo odprto prvenstvo v namiznem tenisu. Razen Ločanov so nastopili tudi Jeseničani. Skupno je igralo 30 igralcev. Najboljši so bili Jeseničani Slavko Legat, Armando Podbregar in Marko Zore. J. Starman

Ljubelj, Triglav in Jesenice vodijo - V gorenjski kegljaški ligi so odigrali 5. in 6. kolo. V 5. kolu so bili doseženi naslednji izidi: Simon Jenko : Bled 5108 : 4778, Triglav : Jesenice 5064 : 4917, Kranjska gora : Lubnik 4957 : 4857, Sava : Elan 5022 : 4912, v 6. kolu pa so igrali takole Lubnik : Sava 4907 : 5017, Jesenice : Kranjska gora 5092 : 4964, Ljubelj : Simon Jenko 5015 : 4888, tekma Bled : Triglav pa je bila odigrana včeraj. Po 6. kolu vodijo Ljubelj, Jesenice in Triglav z 8 točkami, Kranjska gora, Simon Jenko in Sava pa imajo po 6 točk. Tone Bolka

KOMPAS
**● ZA NOVO LETO
PO DOMOVINI ●**

NAZDRAVIMO NOVEMU LETU, OD 29. 12. - 2. 1. 1990 (morje, planine in jezera, kmečki turizem, zdravilišča)
ENODNEVNI PROGRAMI — ODHODI 31. 12. — DOLENJSKE TOPLICE, RADOVLJICA — GOSTILNA LECTAR
VEČDNEVNI PROGRAMI — BRDO PRI KRANJU, PO PREKMURJU, HVAR,

● V TUJINO ●

— LONDON, 4 dni, 31. 12.
— AMSTERDAM, 4 dni, 30. 12.
— PARIZ, 6 dni, avtobus, 29. 12.
— PARIZ, 4 dni, letalo, 31. 12.
— CANNES-NICA, 4 dni, avtobus, 30. 12.
— RIM, 4 dni, 30. 12.
— BUDIMPEŠTA, 4 dni, 30. 12.
— MOSKVA — LENINGRAD, 8 dni, 26. 12.
— MOSKVA, 5 dni, 29. 12.
— CARIGRAD, 6 dni, 28. 12., letalo
— BARCELONA — MADRID, 8 dni, 29. 12. letalo
— KANARSKI OTOKI — GRAN CANARIA, 3 dni, 30. 12.

SMUČANJE 89/90
Kompasov katalog

● UŽITKI ZIME ● 4 celine, 11 držav, 79 krajev

SMUČAJMO CENEJE — PLAČAJMO DANES!

20 % POPUST ZA GOTOVINSKA VPLAČILA!

● PRIPOROČAMO ●

— KRANJSKA GORA — APARTMAJI KOMPAS, MARIBORSKO POHORJE, BJELAŠNICA, ITALIJA FALCADE, SELVA DI CADORE — PESCOL, VAL ZOLDANA, AVSTRIJA-FUEGENHOCHZILLERTA (NOVI APARTMAJI), FRANCIJA — pomladanska smuka, ŠVICAZERMATT-SAS FEE

● ZELO UGODNO ●

● JANEZOVA PONUDBA — SMUČANJE V FRANCIJI — prevoz, namestitvev, smučarska karta, ŽE ZA 345 DEM

ZIMSKE POČITNICE V

AVSTRIJI — STUBAI pri Innsbrucku

z odhodi 13. 1., 20. 1., 27. 1., 3. 2.

7 — dnevni paket:

7 prenočišč z zajtrkom

6 — dnevna smučarska karta kopanje v pokritem bazenu, uporaba savne

Cena na osebo: 1980 ATS, lastni prevoz

organiziran tudi avtobusni prevoz

POČITNICE 89/90
DOMOVINA

● KOMPASOV KLUB — OD DECEMBRA DO APRILA ●

— MALI LOŠINJ, hotel AURORA

— HVAR, hotel ADRIATIC

— DUBROVNIK, hotel KOMPAS

● PRIPOROČAMO ●

— RAB, 7 dnevni avtobusni aranžmaji, hotel PADOVA in INTERNACIONAL od decembra do marca

POČITNICE '89/90
— TUJINA

IZZIV ŽELJAM!

● CIPER — LARNAKA, LIMASOL, 7 in 14 dni, vsak četrtek v decembru V PRIPRAVI:

● KANARSKI OTOKI - TENERIFE in GRAN CANARIA, CIPER, TUNIZIJA, MALTA 7 in 14 dni v januarju, februarju in marcu

● ZELO UGODNO ●

● AZURNA OBALA (Nica — Cannes) avtobus, 4 dni, odhodi vsak četrtek v decembru in januarju, cena 99 USD

● PARIZ

avtobus, 5 dni, odhodi vsak četrtek v decembru in januarju, cena 125 USD

● MÜNCHEN

avtobus, 1 dan, odhodi vsak petek v decembru in januarju, cena 57 DEM

● PREDOLIMPIJSKA BARCELONA, 5 ali 8 dni, letalo-avtobus, odhodi v januarju, februarju in marcu, cena od 205 USD naprej

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE RADOVLJICA LJUBLJANSKA CESTA 11

IMOS SGP Gorenje Radovljica

Delavski svet IMOS SGP Gorenje Radovljica PONOVO razpisuje prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. DIREKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:
- da imajo visoko ali višjo izobrazbo gradbene, ekonomske ali družboslovne smeri
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodstvenih in vodilnih del.

2. VODJE FINANČNO RAČUNSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje:
- da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju vodstvenih in vodilnih del v finančno računovodskem področju.

Mandat za razpisana dela in naloge pod zap. štev. 1. in 2. traja 4 leta.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: pod zap. štev. 1.: Razpisna komisija IMOS SGP Gorenje Radovljica, Ljubljanska c. 11 pod zap. štev. 2.: Delavski svet IMOS SGP Gorenje Radovljica, Ljubljanska c. 11. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po sklepu o izbiri.

Exoterm
kemična tovarna Kranj
64000 Kranj

Delavski svet Exoterm, kemične tovarne Kranj, ponovno objavlja prosta dela in naloge

VODJE SEKTORJA ZA VZDRŽEVANJE

Za opravljanje navedenih del in nalog morajo kandidati poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:
- da imajo visoko šolo strojne smeri (VII. stopnja),
- da imajo 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju enakih ali podobnih delovnih nalog,
- da aktivno obvladajo vsaj en svetovni jezik,
- da imajo organizacijske sposobnosti.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo priporočeno v 8 dneh po objavi na naslov: Exoterm, kemična tovarna Kranj, Struževo 66, 64202 Naklo. Kandidate bomo o izidu objave obvestili najkasneje v 30 dneh po izbiri.

Cestno podjetje Kranj
p. o. Kranj
Jezerska cesta 20
64000 Kranj

Po sklepu odbora za delovna razmerja objavljamo prosta dela in naloge:

POSLUŽEVANJE STROJEV V KAMNOLOMU - 1 delavec

Pogoji:
polkvalificirani delavec
6 mesecev delovnih izkušenj
starejši od 18 let
3 mesečno poskusno delo

Za objavljena dela in naloge bomo z delavcem sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh na naslov: Cestno podjetje Kranj, Jezerska cesta 20. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 15 dni po sprejemu sklepa.

MERCATOR-KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE
KLANJ

SOZD TOZD KMETIJSTVO, MLEKARNA, TOVARNA OLJA, OLJARICA, AGROMEHANIKA, KOMERCIJALNI SERVIS, MESOZDELKI, KLAVIČICA, JESENICE, TOK, RADOVLJICA
vsi n. sol. o. in DS SKUPNE SLUŽBE
64001 KRANJ, c. JLA 2, p. d. 29 - TELEX 34566 KRN - BRZJOJAV KZK KRANJ

MERCATOR - KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT GORENJSKE KRANJ, JLA 2 TOZD MLEKARNA KRANJ

oglašja prosta dela in naloge
VODENJE SKLADIŠČA GOTOVIH IZDELKOV

Posebni pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe živilske, trgovske ali ekonomske smeri
- 2 leti delovnih izkušenj

Za objavljena dela in naloge je določeno 2 mesečno poizkusno delo. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Splošno kadrovskega sektorja M-KŽK Gorenjske Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

KOMPAS
**POTOVANJA
V TUJINO**

● LONDON, 5 dni, 17. 1.
● ZAKLADNICA SPOMINOV ●
● SINGAPUR, 10 dni, 18. 1., 22. 2., 22. 3.
● TAJSKA — MALEZIJA — SINGAPUR, 11 dni, 14. 1., 18. 2.
● BANGKOK — SINGAPUR, 11 dni, 14. 1., 18. 2.
● ZDA: HAVAJI, 14 dni, 19. 1., 9. 3., 27. 4.
● ZDA: New York - San Francisco - Los Angeles - Las Vegas - San Diego, 11 dni, 16. 2., 27. 4.
● INDIJA-KATMANDU, 14 dni, 14. 1.
● JUŽNA KOREJA, 9 dni, 17. 3.
● LEPOTE JUŽNE KITAJSKE, 17 dni, 4. 2.
● KENIJA-ZIMBABVE-TANZANIJA, 15 dni, 18. 1., 22. 3.
● EGIPT, 8 dni, 13. 1., 20. 1. 90

STROKOVNA POTOVANJA

● S POSEBNIMI LETALI V:
● KÖLN — MEDNARODNI SEJEM POHIŠTVA — 3 dni, 23. 1.
● DÜSSELDORF — EUROSHOP, 3 dni, 17. 2.
● ZÜRICH — INDUSTRIAL HANDLING, 3 dni, 25. 1. in 29. 1.
● PARIZ — mednarodni sejem pohištva, 4 dni, 14. 1.
● PARIZ — EUROPAIN, 4 dni, 18. 2.
● STOCKHOLM — ŠVEDSKO POHIŠTVO, 5 dni, 6. 2.
● TEČAJI TUJIH JEZIKOV ●
— posebni programi za intenzivne tečaje tujih jezikov — angleščine, francoščine, italijanščine, španščine in nemščine
● INDIVIDUALNA POTOVANJA ●
— LONDON, 3, 5, 6 in 8 dni od decembra do aprila

Prijave sprejemajo Kompasove poslovalnice: v Škofji Loki v Nami — tel. 621-957, v Kranju v Globusu — tel. 28-472, na Bledu — tel. 77-245, na Jesenicah — tel. 81-781, v Kranjski gori — tel. 88-162, v Kranju 28-472, 28-473

**OSNOVNA ŠOLA
CVETKO GOLAR
ŠKOFJA LOKA**

Komisija za medsebojna delovna razmerja Osnovne šole Cvetka Golarja Škofja Loka oglašja prosta dela in naloge

UČITELJA MATEMATIKE

za določen čas s polnim delovnim časom od 1. 1. 1990 do vrnitve odsotne delavke s porodniškega dopusta.

Pogoji:

-izobrazba ustrezne smeri in izpolnjevanje pogojev po ZOŠ.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na Osnovno šolo Cvetka Golarja v Škofji Loki, Frankovo naselje 51.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

izolirka

Industrija izolacijskih materialov, 61110 Ljubljana, ob železnici 18
telefon: 061/443-096, teleks: 31585 yu izo, telefaks: 061/445-182

**IZOLIRKA
Industrija izolacijskih materialov,
Ljubljana, Ob železnici 18
TOZD Jesenice**

objavlja delovno mesto

VOZNIK MOTORNH VOZIL

za vožnjo avtobusa na relaciji Jesenice - Češnjevek - Jesenice

Pogoji:

- IV. stopnja strokovne izobrazbe, kovinarske stroke
- izpit za voznike motornih vozil D-kategorije
- eno leto delovnih izkušenj pri podobnem delu
- dvomesečno poskusno delo

Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas in s polnim delovnim časom. Zainteresirani naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 10 dneh po objavi na naslov: Izolirka, Kadrovskega oddelka, Ljubljana, Ob železnici 18. Za predhodne informacije pokličite na tel.: 061-448-694.

Iskra

ISKRA INSTRUMENTI
OTOČE

OBJAVLJA

JAVNO DRAŽBO

naslednjih osnovnih sredstev:

Naziv	Količina	Izključna cena din/1 kos
1. Večvretenski vrtni stroj »BOLEY«	1	320.000.000
2. Stroj za rezanje navojev »WEBO«	1	12.800.000
3. Vrtni stroj	3	9.600.000
4. Navijalni stroj ISKRA	1	19.200.000
5. Skobelni stroj	1	76.800.000
6. Vrtni stroj za vrtnje stekel	1	6.400.000
7. Stružnica FWD	1	160.000.000
8. Rolba	1	128.000.000
9. Čitalnik mikrofilma	2	32.000.000
10. Računalnik ISKRA DATA (monitor, diskovna enota, tastatura)	1	32.000.000
11. Kopirni stroj OLIVETI	1	19.200.000
12. Kombi KR 873-13 let. 80 IMV 1600	1	128.000.000
13. Hladilni sistem »SOFÖFLER«	1	925.440.000
14. Kopirni stroj DIGITRON RX-ROTANY	1	19.200.000
15. Terminal Videoton, tastatura, monitor	1	16.000.000
16. Izmenični stabilizator SMN 2801	1	192.000.000
17. Stabilizator izmenične napetosti	1	12.800.000

Javna dražba bo v torek, 26. 12. 1989, ob 12. uri v tovarniških prostorih.

Ogled OS je možen isti dan eno uro pred dražbo. Interesenti morajo plačati polog v višini 10 % od izključne cene in oddati svoje ponudbe v zaprtih ovojnica.

V izključni ceni ni vračunan prometni davek in ga poravnava kupec.

Pravico do udeležbe imajo vse pravne in fizične osebe.

Dražba bo opravljena po sistemu »ogledano — kupljeno«, zato poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.

Kupec mora blago plačati in odpeljati v roku 3 dni po dražbi.

MERKUR - trgovina in storitve, p. o.
Kranj, Koroška cesta 1

objavlja

prosta delovna mesta v Trgovini na debelo v Naklem:

1. POMOČNIKA DIREKTORJA TRGOVINE NA DEBELO - področje tehničnih proizvodov
2. POMOČNIKA DIREKTORJA TRGOVINE NA DEBELO - področje gradbenega in instalacijskega materiala

Poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

pod 1. 2. - visoka ali višješolska izobrazba ekonomske, komercialne, organizacijske ali tehnične smeri, tri leta delovnih izkušenj na odgovornih delih na komercialnem področju.

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: MERKUR - trgovina in storitve, p. o., Splošno kadrovsko področje, Kranj, Koroška cesta 1.

Vse kandidate bomo o izbiri obvestili v osmih dneh po sprejetju sklepa.

SPAR-MARKT
SPAROVEC
STRUGA — Strau 66
tel. 9943-4227-23-49

- ZELO UGODEN NAKUP
- VELIKA IZBIRA
- ZELO UGODNA MENJAVA

ZATO SE PRI NAS
SPLAČA KUPOVATI!
TO VEDO ŽE MNOGI
GORENJSKI, MORDA TUDI
VI!

ŽELIMO VAM VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN ZDRAVO, SREČNO IN
USPEŠNO NOVO LETO!

SLAŠČIČARNA
ČEBELICA NA
PLANINI

KRANJ — čez kokrški most
(Planina)

Želi cenjenim gostom srečno in
uspešno novo leto 1990 in se
priporoča.

Nudi torte vseh vrst, kremne rezine s smetano,
čajno pecivo itd. Torte vseh vrst po naročilu so hitro
in kvalitetno izdelane.

PRI POHIŠTVU SE ZAČNE

Tudi hotenje — ponuditi vam več.
Na preurejenem,
na večjem prostoru.

Vstopili boste, se sprehodili,
si ogledali, premerili, izbrali.
Z našo pomočjo ali kakor vam bo
ljubše.

Saj ne, da se ne bi poznali.
Pa vas vseeno spomnimo.

V Kranju nas lahko obiščete
v Prodajnem salonu Mirka Vadnova 7
— Primskovo — ali v trgovini
na Titovem trgu 5.

večji in preurejeni pa smo na
Jesenicah — Skladiščna 5.

ZA UDOBJE VSEH VAŠIH LJUBEZNI

lesnina Mi.

Moderni interieri

Hotel LEK Kranjska Gora
Vabimo vas na
prijetno

SILVESTROVANJE

Ob bogatem meniju vas bo
zabaval
ansambel BISTRO
poje MIRAN ZADNIK

Rezervacije in informacije sprejemamo na
recepcciji hotela ali po tel. (064) 88-520.

DISKONT
CENTER

NOVO V TRŽIČU

Čankarjeva c. 24
TRŽIČ, tel.: 52-076

PREPRIČAJTE SE O UGODNI
PONUDBI!
ODPRTO VES TEDEN!

Želimo vam vesele božične
praznike!

Iskra

ISKRA Industrija za električna orodja, Savska loka 2, Kranj
prodaja rabljena osnovna sredstva, obrat lakirnica.

1. Lakirna linija z infra pečjo, dvema lakirnima mestoma,
vozički za odlaganje obdelovancev in pripadajočo opremo.
peč: notranje mere d = 5,7 m, š = 1,9 m, v = 2,9 m, moč
115 kW, število žarnic = 480, temperatura do 120 °C.

2. Lakirna linija s tunelsko pečjo in transporterjem, dvema
lakirnima mestoma in pripadajočo opremo
peč: tunelska, transporter dolžine 36 m, odprtina peči 0,9 m
x 1 m, moč = 180 kW, temperatura 180 °C.

Ogled linij in informacije vsak dan po telefonu (064) 23993 -
tov. Bedenk Bojan, Invest. oddelek, ISKRA Električna
orodja, Savska loka 2.

Pri Gorenjskih oblačilih
vstopamo v novo leto z
novim zaščitnim znakom in novim delovnim elanom.
Vsem prijateljem našega podjetja
želimo srečno novo leto.

Gorenjska oblačila Kranj, p. o.
64000 Kranj, Cesta JLA 24/a;
telefon: 26-261
telex: 34628,
telefax: 21676

GORENJSKA

OBLAČILA

MERKUR
KRANJ**30 %
POPUST**

ZA

BELO TEHNIKO
MALE GOSPODINJSKE
APARATEELEKTRIČNO ROČNO
ORODJE

KOPALNICE KOLPA SAN

15 % POPUST

za ostalo blago, razen

črne metalurgije

POPUSTI VELJAJO PRI

PLAČILU Z GOTOVINO

NAD 10.000.000 DIN

POPUSTI VELJAJO

DO 31. 12. 89'

SREČNO 90'*pravi ljudi na
pravih mestih*

SALON POHIŠTVA DETELJICA

NOVOLETNA PRODAJASEDEŽNIH GARNITUR IN OSTALEGA
POHIŠTVA PO IZREDNO UGODNIH
CENAH DO 29.12.1989

ODPRTO: PO-PE 8.30-19

SOBOTA 8-13

VABLJENI!

INFORMACIJE tel.(064) 50795

Dain

Mallejevi nasledniki
in osebje trgovine in restavracije
MALLE v Brodeh na Koroškem
želimo bralcem
Gorenjskega glasa ter
cenjenim kupcem in gostom
vesele božične praznike
in zdravo,
uspešno novo leto

NOVOLETNI POPUST
ZA GOTOVINSKA PLAČILA
DO **30 %** JELOVICA ŠKOFJA LOKA

PRODAJNA MESTA: Škofja Loka, Murska Sobota, Celje, Nova Gorica, Novo Mesto, Izola

**Delikatessa
Špila**
Rekar Zdenka
Jaka Pratiša 17
tel. 064-36971

Obveščamo vas, da je
trgovina do konca leta
odprta vsako soboto
ves dan od 8. do 18. ure.

Vesele božične praznike
in srečno novo leto 1990!

SLOVENIJATURIST
SLOVENIJATURIST
V KRANJU na KOROŠKI c.
29

Informacije, vozovnice, izleti, počitnice in
smučanje; izleti za kolektive, klube, društva,
šole...

Izlet v Rosenheim v petek, 22. 12., ob 24.00

Tel: 21-946

NOVOLETNI POPUST
OD 15.
DO 29. 12. 89

TOVARNIŠKE CENE
ODEJA ŠKOFJA LOKA, KIDRIČEVA 80, VAM
NUDI NOVOLETNI POPUST V SVOJI
INDUSTRIJSKI PRODAJALNI ZA:
**odeje, nadvložke, pregrinjala,
otroški in ostali program**

Trgovina je odprta v ponedeljek, sredo in petek
od 9. do 15. ure, v torek in četrtek od 14. do 19.
ure

MALI OGLASI

27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

VIDEOREKORDER VHS nov in barvni TV panasonic, ekran 42 cm, prodam. ☎ 22-586 18263

Prodam RECIVIER technics, 2 x 50 W, sinus KASETOFON technics in ZVOČNIKE, 2 x 80 W ter novo GORSKO KOLO rog, 20 odstotkov ceneje. ☎ 24-040, popoldne 18490

Prodam črno bel TV El NIS, star 4 leta. ☎ 36-701 18530

Nov gospodinjski ŠIVALNI STROJ pfaff, nujno prodam. ☎ 25-650 18544

Prodam barvni TV, starejši. Cena 150 DEM. Posavec 64, Podnart 18546

Prodam VIDEOREKORDER, star 10 mesecev. Marko Stojčević, Frankovo nas. 159, Škofja Loka 18550

Prodam dobro ohranjen črno-bel TV. Francka Šinic, Sp. Gorje 70 18560

Prodam VARILNI APARAT CO-2 in VARILNI APARAT na jeklenke. Kole Iliev, Čarmanova 6, Medvode 18571

ELEKTROMOTOR, 15 kW, 1.460 obratov, prodam. ☎ 67-097 18578

Pomivalno KORITO ugodno prodam. Naslov v oglašnem oddelku. 18582

Barvni TV itt, ekran 51 cm, daljinsko upravljanje, brezhiben in črno-bel TV iskra trim, prenosni, prodam. ☎ 25-524 18586

GLASBENO SKRINJO (džubox) in IGRALNI AVTOMAT (flipper - košarka), rabljeno, prodam. ☎ 45-017 18587

Moderno, 1-sobno STANOVANJE, 45 kvad. m., kompletno renovirano, v centru Kranja, v zasebni hiši, lastni vhod, etažno centralno ogrevanje, telefon in vrt, prodam ali zamenjam za večje. Primerno je tudi za predstavnostvo. ☎ 22-991 ali 24-019 18778

V Kranju prodam adaptirano kletno STANOVANJE, 72 kvad. m., z nekaj vrta. Cena 50.000 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 061/574-477 18791

PIZZERIJA

ORLI

Tenetise

odprto vsak dan
od 11-24h

nedelja prazniki
od 16-23h

1-sobno STANOVANJE s kabintom, v Tržiški Bistrici, prodam. ☎ 22-006 18811

VOZILA

Prodam ŠKODO 105, letnik 1979. ☎ 27-420, popoldne 18466

Prodam AVTO KAMP PRIKOLICO z vso opremo. Informacije popoldne od 15. do 18. ure ☎ 77-592, int. 215

Prodam LADO karavan letnik oktober 1987, prevoženih 28000 km. Milan Zarnik Alpska 19, ☎ 78-653

Prodam RENAULT R-4, star 5 let. Hrastje 105 Kranj, ☎ 33-147

Prodam GOLF diesel, rumen, letnik 1986. Luže 55, Senčur, ☎ 43-022 18542

Ugodno prodam avto Z 101 L, letnik 1976. ☎ 34-772 18545

Prodam JUGO koral 45, letnik 1988. ☎ 57-512 18548

Z 101, letnik december 1978, registrirana do oktobra 1990, prodam. ☎ 75-147 18549

Prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985, registrirana do novembra 1990. ☎ 28-965, od 15. do 20. ure 18561

R 4, letnik 1983, prodam. Fumič, Podhom 2, Zg. Gorje 18562

Prodam JUGO 45, letnik 1987, prevoženih 3.000 km. Informacije na ☎ 34-398, od 15. do 17. ure 18566

Prodam Z 101 GT, letnik julij 1983, garažirana. ☎ 40-179 18568

Ugodno prodam tri leta star R 4 GTL. ☎ 83-835 18570

Prodam Z 750, letnik 1979, obnovljena, registrirana za celo leto. ☎ 39-809 18572

Prodam Z 101, letnik 1981. ☎ 80-345 18574

Zlatarna GOLDIE

S priloženim oglasom vam do konca leta nudimo 10 % popust

GOLDIE

Stanislav Meglič

Cankarjeva 70
64240 Radovljica

SREČNO 1990

JUGO 1.1 GX, letnik 1987, prodam. Edo Lipušček, L. Hrovata 6, Kranj. ☎ 38-733 18575

JUGO koral 55, letnik februar 1989, ugodno prodam za 7.900 DEM. ☎ 26-040 18576

Prodam Z 750. Podbrezje 155, Duplje 18577

Prodam 126 P, letnik 1978 in APN 6. ☎ 49-281 18580

Prodam R 4 GTL, letnik 1987. Zg. Brnik 112, Cerklje, ☎ 42-727 18588

Prodam Z 101 konfort, letnik 1979. Petric, C. na Klanec 46, Kranj 18589

GOLF, konsignacijski, letnik 1985, 5 vrat, 5 prestav, metalna barva, prodam. ☎ 35-106 18591

Prodam LADO samara, letnik 1988, z dodatno opremo. Informacije dobite na ☎ 83-738 18592

Prodam LADO niva, stara dve leti. V račun vzamem manjši avto. ☎ 21-746 18594

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1984. ☎ 74-478 18595

Prodam R 4, letnik 1980. ☎ 74-738 18597

Prodam JUGO 45 AX, letnik 1988. Duško Radojčić, Dežmanova 3, Lesce 18598

Prodam osebni avto VW derbi GLS, letnik oktober 1981. Hazim Okič, Finžgarjeva 4/a, Lesce 18600

Z 101, letnik 1978, delno obnovljena, prodam. Cena 1.500 DEM ali v dinarski protivrednosti. Nedeljko Mihajlovič, Svetinova 8/b, Jesenice 18602

Prodam Z 101, letnik 1980. ☎ 39-107 18607

Prodam JUGO 101 skala 55, letnik december 1989, prevoženih 200 km. Stražišarjeva 27, Jesenice, ☎ 81-441, int. 20-63, v sredo popoldne 18608

Zlatarska delavnica Levičnik Živko,

Kranj, Maistrov trg 9 (nasproti Delikatase)

želi cenjenim strankam srečno novo leto 1990 in se priporoča

Prodam JUGO 55 GV, letnik november 1988, registriran do novembra 1990. Cena 8.500 DEM. ☎ 22-085 18610

Prodam 126 P, letnik maj 1980. ☎ 36-853 18611

Prodam Z 101 C, letnik oktober 1981. ☎ 21-551 18612

Prodam novo tovorno PRIKOLICO za osebni avto. Dvorje 87, Cerklje, ☎ 42-115 18613

CITROEN GS 1.3 super, letnik 1980, registriran do novembra 1990, prodam. Ogled v soboto. Mlinar, T. Vidmarja 4, Kranj 18614

Prodam tovorno PRIKOLICO za osebni avto. ☎ 51-776 18616

Prodam Z 750, letnik 1977. Cena 900 DEM. ☎ 45-638 18617

Prodam ŠKODO 120 LS, letnik 1979. ☎ 50-710 18618

Prodam Z 101 skala 65, temno rdeče barve, 1.300 ccm, 5 prestav, stara 8 mesecev, prevoženih 5.000 km. ☎ 65-073 18620

Prodam KAMION Mercedes 22-24, kason kiper, dolžine 6,20 m. Rupar, Log 23, Škofja Loka 18623

Poceni prodam APN 6, letnik 1986, vožen 2 leti. ☎ 48-203 18627

Prodam Z 750, letnik 1977. ☎ 82-052 18630

Prodam Z 126, letnik 1976. Informacije na ☎ 33-602 18631

Prodam Z 101, letnik 1976, registrirana do junija 1990. Maznik, Britof 217, Kranj 18632

KOMBI Z 850 K, letnik 1976, registriran do maja 1990, prodam za 2.300 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 34-409 18633

Prodam Z 101, letnik 1980, obnovljena. Hotemaže 51, Preddvor 18635

Prodam FORC SIERA, 1.300 ccm, prva registracija 1987. ☎ 70-211 18637

MARKETING AGENCIJA CLM BLED

dpl. ing. BORUT KORDEŽ
64260 Bled
Cesta v Megre 7/a
Tel.: 064-78-356

VAM NUDI STROKOVNO POMOČ PRI PRODAJI IN NAKUPU HIŠ, STANOVANJ PARCEL, VIKENDOV IN KMETIJ NA GORENJSKEM. ZA NAŠE STRANKE OPRAVLJAMO, POLEG POSREDOVANJA INFORMACIJ, VSE STORITVE POTREBNE ZA NAKUP, PRODAJO TER PRAVNI PRENOS NEPREMIČNIN. VSI ZAINTERESIRANI ZA NAKUP ALI PRODAJO NEPREMIČNIN NAS LAHKO OBIŠČETE VSAK DAN OD 8. - 12. URE.

Prodam GOLF JGL, letnik 1982, registriran do avgusta 1990. ☎ 73-746 18638

Prodam Z 750, letnik 1979, dobro ohranjena. Perko, Sebenje 44, Križe, ☎ 58-029 18639

Z 101 konfort, letnik december 1979, ugodno prodam. ☎ 37-176 18640

Prodam VW 1300, registriran do julija 1990. Cena 1.000 DEM. ☎ 26-999, dopoldne ali 36-214, popoldne 18641

Prodam LADO riva, letnik december 1986. Suha 51, Kranj 18642

Z 750, letnik 1977, karambolirana, prodam. ☎ 42-363 18645

Prodam NISSAN MICRA, letnik november 1986, metalno zelene barve. Bidovec, Polica 4, Naklo, ☎ 48-272 18647

Prodam JUGO koral 45, letnik oktober 1988. ☎ 39-970, popoldne 18650

Prodam 126 P, letnik 1978. Pečar, C. revolucije 2/b, Jesenice, ☎ 83-813 18651

Prodam tovorni KOMBI Mercedes, diesel, letnik 1977, prva registracija 1984, registriran do 27.7.1990 in GOLF bencinar, letnik 1980, registriran do 29.12.1990. Cena ugodna. Seljakovo nas. 12, Kranj - Stražišče 18663

Prodam Z 750, letnik 1976. ☎ 622-581 18666

Zelo ugodno prodam BMW 320, letnik 1978 ali zamenjam za manjši avto. Boris Klemenčič, Sr. brdo 5, Gorenja vas, ☎ 68-389 18656

Prodam Z 101, letnik 1984, registrirana do junija 1990. Ranko Cerka, Kosarska 2, Tržič 18657

FIAT panorama diesel, nujno prodam za 5.800 DEM v dinarski protivrednosti. Cankarjeva 16, Kranj 18661

Prodam R 4, letnik 1977. Milan Zupan, Zg. Bitnje 143, Žabnica (v bližini trgovine) 18662

Lepo ohranjen osebni avto CHRYSLER, prva registracija 1979, registriran do julija 1990, garažiran, ugodno prodam. ☎ 66-794 ali 66-202 18668

Prodam GOLF, letnik 1981. Alojz Kotnik, Adergas 46, Cerklje 18669

Prodam AUDI 80 GLS, letnik 1979. ☎ 620-101 18671

Prodam Z 750, letnik 1982. ☎ 37-955 18711

Prodam Z 128, letnik 1985 ali zamenjam za manjši avto. ☎ 33-851 18713

OPTIKA

VERVEGA NEVENKA
Tavčarjeva 1, Kranj
tel.: 27-610

(nasproti Delikatase)

Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in specialnimi lečami. Izdelujemo na recept in brez njega.

Okulist dela vsako sredo popoldne od 15.30 do 16.30

Cenjenim strankam in občanom Gorenjske želimo srečno novo leto 1990

Prodam novo AVTOPRIKOLICO. Cena ugodna. Suha 4, Kranj 18681

Prodam VW 1200, letnik 1971, lepo ohranjen. Dagar, Novi svet 7, (pritličje), Škofja Loka 18685

Prodam zelo ohranjeno Z 101 C, letnik 1980 in LADO 1500 SL, letnik 1978. Kondič, Oldhamska c. 1, Kranj (poleg pošte) 18686

Prodam Z 101, letnik 1977. Cena 1.700 DEM. ☎ 52-080 18693

Prodam Z 750 SE, letnik 1980, prevoženih 68.000 km, registrirana do oktobra 1990. Miran Pernuš, Hotemaže 69, Preddvor 18695

Prodam Z 101, letnik 1976. ☎ 67-106 18696

nama

DO KONCA LETA V NAMI ŠKOFJA LOKA

Bosch pomivalni stroji
4 različne dimenzije,
dinarsko plačilo

Popust do 30 % in ugodne cene
tekstil, pletenine, bela tehnika, mali gospodinjski aparati, akustika

Akcijska prodaja mesnih izdelkov
Merx. KK Šentjur:
22 - 24 % nižje cene

Na oddelku posebnih prodaj
Vse za pripravo ambienta za Božič in novo leto.

Uporabna aranžirana darila
Na vseh oddelkih veleblagovnice

30 % prednovoletni popust za nakit
Zlatarne Celje
Veleblagovnica Nama Škofja Loka

VELEBLAGOVNICA **nama** ŠKOFJA LOKA

Prodam R 4 TL, letnik 1981, registriran do avgusta 1990 in novo VESPO, 150 ccm. Partizanska c. 48, Kranj 18698

Prodam Z 101 GT 55, letnik 1983. Aleksič, Bistrica 17, Tržič 18699

Prodam FIAT 850 ter MOTOR za Škodo 100 in še ostale rezervne dele za Škodo 100. Jože Hafner, Trnje 9, Škofja Loka 18702

Z 101 mediteran, letnik 1979, registrirana do novembra 1990, prodam. Delavska c. 5, Kranj 18703

Prodam Z 126 P, letnik 1978. Stružev 87, Kranj 18704

Prodam GOLF, letnik 1980. Jura-jevčič, Na griču 3, Kranj - Mlaka 18705

Prodam karambolirano Z 101, letnik 1977. ☎ 622-572 18708

Prodam GOLF JGL diesel, letnik 1984, rumene barve, registriran do avgusta 1990. Ul. T. Dežmana 2, stan. št. 13, Kranj - Planina 18709

Z 750, letnik oktober 1984, prodam. Zg. Bitnje 211, Žabnica, ☎ 26-361, dopoldne 18710

Prodam 126 P, letnik 1982. ☎ 37-955 18711

Prodam Z 128, letnik 1985 ali zamenjam za manjši avto. ☎ 33-851 18713

Poceni prodam ALFO SUD, starejši letnik, dodatno opremljena. ☎ 44-072 18715

Prodam JUGO 45, letnik avgust 1983. ☎ 57-943 18716

Prodam Z 750, letnik 1980, dobro ohranjena. Podpečan, Brezje 17/d 18717

Gostilna "LOVEC"

Goriče tel. 46-030

prireja silvestrovanje z živo glasbo. Sprejemamo tudi rezervacije za prednovoletne zabave!

Prodam KOMBI Z 900 AK, letnik 1988, 39.000 km, registriran do januarja 1990. Hrastje 27, Kranj 18728

Prodam Z 750, letnik 1981, registrirana do maja 1990, potrebna klesarskega popravila, vozna. Cena 200 DEM. Rakovec, ☎ 70-441 18730

KOMPAS

Hoteli

Hoteli Kompas, Kranjska gora vas vabijo na prijetno silvestrovanje

HOTEL KOMPAS
Za prijetno počutje vas bo v nočnem baru zabaval ansambel GLORIA.

HOTEL ALPINA
V restavraciji hotela boste lahko zaplesali v novo leto ob zvokih ansambla OLIVER TWIST.

GOSTIŠČE JASNA
Za vas smo pripravili poseben silvestrski menu, pestro izbiro pijač in prijetno plesno glasbo.

Za informacije in rezervacije v hotelu Kompas pokličite 064-88-661, za hotel Alpina in gostišče Jasna pa se obrnite na telefonsko številko 064-88-761.

SILVESTRUJMO V KRANJSKI GORI!

OBRTNIKI! SVETUJAMO, POMAGAMO, USTANOVIMO VAM PODJETJE. INFORMACIJE PO TEL.:

34-391 ARATIO DOO
HITRO, ZANESLJIVO, KONKURENČNO

Cenjenim gostom nudimo kvalitetne gostinske storitve.

Priložnost za družabnosti ob zaključku leta, obletnicah in drugih svečanostih.

Priporočamo se!

Informacije in rezervacije na tel.: 21-466

GOLF diesel, odlično ohranjen, star 5 let, S paket, prevoženih 64.000 km, prodam za 10.000 DEM. Zmitnik, Stara Fužina 10, Bohinj, ☎ 723-448 18723

JUGO 45 A, letnik junij 1986, prodam. ☎ 51-877 18727

Prodam GOLF, pravkar registriran. Oglede sobota, nedelja. Tenetiše 49, Golnik 18731

Ugodno prodam FIAT 126 P, letnik 1978. ☎ 25-009, popoldne 18732

AUDI 80 CC, diesel, letnik 1985, 5 prestav, odlično ohranjen, prodam. Kuhar, T. Fajfarja 6, Cerklje, ☎ 42-082 ali 42-811 18736

PASSAT, letnik 1976, prodam ali zamenjam za manjši avto. ☎ 39-150, v petek popoldne 18737

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987, 33.000 km. Cena 6.300 DEM. Jezeršek, Kočna 48, Bl. Dobrava 18741

Prodam OPEL KADETT, tip C. Oglede popoldne. Brane Rupnik, Partizanska 1/a, Bled 18744

JUGO 45, star 8 mesecev, prodam. ☎ 82-145 18747

Prodam Z 101, letnik 1985, registrirana do 12. 9. 1990. Oglede po 15. uri. Adergas 2, Cerklje 18750

Prodam GOLF, letnik 1987, bencinar, 1.600 ccm. Cena 13.500 DEM. Danica Stare, Selo 44, Bled 18755

Zelo ugodno prodam Z 101 GTL 55, letnik 1985. ☎ 81-525 18756

Prodam Z 128, letnik 1988 in Z 101 GTL, letnik 1985. Cena zelo ugodna. ☎ 38-137 18758

Prodam Z 126 P, letnik 1984, registrirana do septembra 1990. Oglede v soboto in nedeljo, popoldne. Oštr, Hrušica 57/a, Jesenice 18759

BOUTIQUE MALIBU
64208 ŠENČUR pri KRANJU, Velesovska 77
Obveščamo vas, da je odprt nov butik, kjer se lahko oblačite po zadnji modi in konkurenčnih cenah.
Posebna ponudba boutique MALIBU!
Smučarski kompleti ter bunde iz nepremočljivega materiala modnih barv.
OBIŠČITE NAS!
Ob delavnikih od 15. - 19. ure, sobota od 9. - 12. ure

Ugodno prodam novo LADO niva, dodatno opremljena. ☎ 41-011 18760

Prodam Z 128, letnik 1986, z dodatno opremo ali zamenjam za manjši avto in prodam ALFO 33, letnik 1986. ☎ 57-896 18762

Prodam JUGO 45 A, letnik 1987. Cena 5.800 DEM v dinarski protivrednosti. ☎ 622-321 18764

Prodam CITROEN GA, letnik 1980, registriran do decembra 1990. ☎ 26-803 18767

Prodam ali zamenjam za cenejši avto, OPEL ASCONO 1.6, letnik 1979. Informacije na ☎ 84-384 18771

APARTMAJI V NOVIGRADU NAPRODAJ. INFORMACIJE PO TEL. 064-24-879 DOPOLDNE IN 064-40-349 ZVEČER.

Prodam Z 101, letnik 1986, registrirana do septembra 1990. Cena 4.800 DEM. Milan Petrovič, Tomšičeva 18, Kranj 18772

Oddam VRSTNI RED za Lado samaro, 5 vrat. Dobava decembra 1989. ☎ 631-478 18773

Prodam Z 750, letnik 1976, karamboliran. Cena 600 DEM v dinarski protivrednosti. Zg. Brnik 50, Cerklje 18775

Prodam Z 750, letnik 1976, registrirana do septembra 1990, karoserija zamenjana. Cena 1.000 DEM. ☎ 66-640, v soboto popoldne 18776

GOLF diesel, letnik 1984, bele barve, ugodno prodam. Cena 8.800 DEM. ☎ 622-209 18779

Prodam JUGO 45 koral, star 10 mesecev, še v garanciji. ☎ 40-582 18781

Prodam GOLF bencinar, letnik 1986, dobro ohranjen. Golniška 6, Kranj - Kokrica 18785

Prodam GOLF turbo diesel, dodat-

JARKICE, rjave, prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 18643

PRAŠIČE, težke 20 do 150 kg, prodam. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 18644

Prodam več OVNOV. Dvorje 55, Cerklje. ☎ 42-013 18648

Prodam 6 tednov starega TELETA. Informacije na ☎ 79-601 18649

Prodam PRAŠIČA za zakol, krmiljen z domačo krmo. ☎ 38-858 18653

Prodam TELICO simentalko, breja v 9. mesecu. Francka Benedik, Studeno 19, Železniki, ☎ 66-630 18672

Prodam PRAŠIČA, težkega 180 kg, krmiljen z domačo krmo. Zupin, Strahinj 80, Naklo, ☎ 48-093 18676

Prodam TELICO simentalko, v 9. mesecu brejosti. Praprotna policca 15, Cerklje 18687

Prodam PRAŠIČA za zakol. Kuriska pot 11, Kranj - Primsko 18690

Prodam GLASBENI STOLP sony. ☎ 74-368 18601

Ugodno prodam zamrzovalno OMARO gorenje. Oglede v soboto in nedeljo. Stefan Osterman, Likozarjeva 27, Kranj 18619

Prodam termoakumulacijsko PEČ, 2 kW. ☎ 36-852 18621

Prodam RAČUNALNIK schneider 6128. ☎ 78-147 18629

Ugodno prodam PRALNI STROJ in HLADILNIK gorenje. ☎ 38-737 18634

Prodam nov gospodinjski, namizni ŠIVALNI STROJ pfaff. ☎ 39-782 18636

OŠ Lipnica prodaja kuhinjski ŠTEDILNIK (4 plin, 4 električni), z električno pečico, dobro ohranjen, star 10 let. ☎ 79-496 18654

ŠTEDILNIK (4 električni + 2 plin), rabljen, poceni prodam. ☎ 38-418 18674

Ugodno prodam lepo ohranjen kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 4 električni) in skoraj nov 50-litrski električni BOJLER. Škofjeloka c. 43/b, Kranj - Stražišče 18678

»TELEFON« TRGOVINA - SERVIS

V Ljubljani odpiram trgovino in servis s telefonskimi aparati, napravami, opremo in inštalacijo. K sodelovanju vabim vse proizvajalce. Ponudbe po telefonu:

☎ 064-25-867 po 18. uri!

Prodam PEČ lokaterem in termoakumulacijsko PEČ, 4 kW. ☎ 36-490 18680

Zelo ugodno prodam starejši barvni TV panorama. ☎ 631-928 18700

Prodam MOTOKULTIVATOR gorenje muta. ☎ 33-701 18712

Prodam PRALNI STROJ gorenje, starejši letnik. Lombar, Zelenica 6, Trzic 18718

Prodam VIDEOREKORDER. ☎ 23-915 18719

Prodam CB POSTAJO president J.F.K. 120 K. ☎ 49-152, popoldne 18722

Prodam GLASBENI STOLP. Cena 500 DEM. ☎ 80-785 18725

Čevljiarska ŠIVALNA STROJA, CILINDERICO in levoročni stroj z elektromotorjem, prodam. ☎ 46-169 18726

Prodam "pant" ŽAGO, pokončna. Terek, Hraše 17/a, Lesce 18743

Ugodno prodam rabljeno etažno PEČ za centralno ogrevanje, 23.000 ccal. ☎ 70-238, popoldne 18766

Prodam dve leti star barvni TV itt. ☎ 66-080 18770

VIDEOREKORDER sharp, ugodno prodam. ☎ 35-364 18774

Prodam 1 mesec star mini GLASBENI STOLP tensai. Cena 400 DEM. ☎ 622-017 18786

Ugodno prodam barvni TV sprejemnik grundig z daljinskim upravljanjem. Tomaž Čadež, Visoko 7/g, Senčur 18789

Prodam TRAKTOR zetor 62-45, star 2 leti, 700 delovnih ur, pogon na vsa štiri kolesa. ☎ 52-029 18792

VIDEOREKORDER sharp, prodam. ☎ 73-876 18805

Prodam barvni TV iskra, ekran 56 cm, star 6 let. ☎ 39-116, od 19. do 21. ure 18807

Ugodno prodam ŠIVALNI STROJ bogat, v kovčku. ☎ 621-156 18812

Prodam popolnoma nov barvni TV philips. ☎ 631-122 18813

Prodam PRALNI STROJ ei Niš, potreben manjšega popravila. Cena: novega elektromotorja. Milič, Jelenčeva 28, Kranj 18815

Prodam črno-bel TV in GLASBENI STOLP, 2 x 40 W. Iztok Vrhnac, Rudno 43, Železniki, ☎ 67-294 18763

Barvni TV gorenje akvamarin, star 9 let in 410-litrsko zamrzovalno SKRINJO gorenje, ugodno prodam. ☎ 75-189, od 15. ure dalje 18765

Prodam dobro ohranjeni termoakumulacijski PEČI, 5 kW in 3,5 kW. Informacije na ☎ 58-474, popoldne 18740

Prodam barvni TV sony, nov, z deklaracijo. Cena ugodna. ☎ 28-361 18738

nama

Danes ob 16. uri v 1. nadstropju žrebanje ob zaključku akcije Elan in Alpina - 5 nagrad. Dobrodošli v Nami Škofja Loka

VELEBLA GOVNIČA nama ŠKOFJA LOKA

no opremljen. ☎ 622-016 18793

Ugodno prodam dobro ohranjen osebni avto ŠKODA 105 S, letnik 1982. Langusova 28, Radovljica 18794

Nov MOTOR VW diesel, prodam. ☎ 633-234 18795

Ugodno prodam R 4 GTL, letnik 1987, 27.000 km. Ropret, Ljubljanska 36/b, Kranj, ☎ 27-931, popoldne 18797

Prodam Z 750, letnik 1972. ☎ 25-702, po 15. uri 18801

JUGO, letnik 1986, prodam. ☎ 37-708 18802

Prodam JUGO 45, letnik 1985. ☎ 34-692 18808

Prodam Z 101 C, letnik 1980 in trajnožarečo PEČ magma 7. Hlebce 15/a, Lesce 18814

ZAPOSLOTITVE

Obrtniki, podjetja Sprejemem DELO na dom - aranžiranje, pakiranje in odpošiljanje. Delo opravi hitro in kvalitetno. Telefon in lasten prevoz. ☎ 85-247 18803

Gostilna v Kranju zaposli KUHAJA. Šifra: DOBER OD 18822

Gostilna "Sejem" takoj honorarno zaposli ČISTILKO. ☎ 21-890 18879

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE honorarno zaposli ZASTOPNIKA - zbiranje prednaročil. ☎ 38-206 18892

Zaposlim prijetno dekle, z veseljem do živali. Zdravko Teršek, Jahačev prehod 1, Kranj, ☎ 24-571 18735

Razpisujem ŠTIPENDIJO za II. letnik SŠI - smer strojni tehnik. Ključavničarstvo in izdelovanje predmetov iz plastičnih mas, Alojz Polajnar, Snediceva 2, Kranj - Kokrica 18806

ŽIVALI

Prodam pol KRAVE za v skrinjo. Voklo 44, Senčur 18547

Prodam 6 tednov staro TELIČKO. Praprotna policca 3, Cerklje 18558

Prodam OVCE. ☎ 723-419 18581

Prodam KRAVO, ki bo tretji telila. Peter Rogelj, Lenart 1, Cerklje, ☎ 42-863 18585

Prodam mirnega, delovnega, kmečkega KONJA, težkega 530 kg. ☎ 21-746 18593

Prodam 140 kg težkega PRAŠIČA. Aleš Kern, Jezerškova 5, Komenda 18609

Prodam KRAVO za zakol. Ivan Dolinar, Dobje 5, Poljane 18615

Prodam polovico mlade GOVEDI. ☎ 27-214 18624

Prodam na domači hrani vzrejena PRAŠIČA, 1 teden dni starega BIKCA in krmilni KROMPIR igor. Sp. Duplje 71 18625

PIŠČANCE,

MLADE, 2 KG. ZA ZAKOL, PRODAJAMO OD 21. - 23. 12. 1989 FARMA MOSTE PRI KOMENDI, TEL.: 061-841-471

Prodam 120 kg težkega BIKCA, črne pasme. ☎ 68-507 18707

Prodam polovico KRAVE. Poženik 36, Cerklje, ☎ 42-090 18714

Prodam črno-belega BIKCA, težkega 140 kg. Pavel Kolman, Zgoša 40, Begunje, ☎ 73-446 18729

Prodam 7 mesecev brejo TELICO simentalko in 7 mesecev brejo KRAVO simentalko ali zamenjam za mlade BIKCE simentalce. Škofjeloka c. 26, Kranj, ☎ 27-417 18739

Prodam TELICO simentalko, breja 9 mesecev. ☎ 061/614-587 18745

Prodam KRAVO po prvem teletu. Vrbnje 1, Radovljica 18746

Prodam 7 tednov stare PRAŠIČKE. Pivka 7, Naklo 18748

Prodam kraške in nemške OVČARJE, stare 10 tednov, starši odlično ocenjeni. Informacije na ☎ 0602/35-272 18752

Prodam KANARČKE. ☎ 44-628 18753

Prodam 100 kg težko TELIČKO simentalko. Ljubno 104, Podnart 18782

Prodam polovico PRAŠIČA. Sp. Brnik 37, Cerklje 18787

Prodam TELICO simentalko, v 8. mesecu brejosti. ☎ 70-770 18799

OOZSMS KOKRICA

OBVEŠČA!
- DA VAS BO NA "PREBOŽIČNEM BALU" ZABAVALA SKUPINA "CALIFORNIA" Z GOSTI. NASTOP SKUPINE "POP DESIGN" JE ZARADI NEZGODE PRELOŽEN NA MESEC FEBRUAR 1990.

GRADBENI MATERIAL

Prodam novo izvedbo klasičnega PARKETA - bor, smreka, macesen. IZDELUJEM tudi notranje in zunanje OBLOGE (opaž), raznih dolžin in širin. ☎ 64-103 18459

Prodam suh smrekov OPAŽ (fabjon). Lahovče 61, Cerklje 18551

Prodam macesnove HLODE. ☎ 42-561 18553

Prodam 20 kvad. m. klasičnega hrastovega PARKETA. ☎ 65-265 18682

Prodam smrekove plohe, debele 5 cm. ☎ 45-672

ČESTITKA

Cenjenim kupcem želimo vesele BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO 1990. Market "Krona", Brezje 18803

APARATI, STROJI

Oddam PEČI na žaganje. Cerklje 11 18596

Večer s Tomom Križnarjem

Planinsko društvo Radovljica vabi na predavanje z barvnimi diapozitivi, ki bo v petek, 22. decembra 1989, ob 19. uri v Osnovni šoli A. T. Linharta v Radovljici.

Tomo Križnar bo predstavil pot, ki jo je z biciklom opravil po svetu. Vtisi s tega potovanja so tudi v njegovi knjigi O iskanju ljubezni ali Z biciklom okoli sveta, ki bo tudi naprodaj.

POSOJILNICA BANK BOROVLJE FERLACH

Borovlje, Postgasse 4
tel.: 9943-4227-3235
fax.: 9943-4227-3338

TEL. 04227-3235
FAX. 04227-3338

POSLOVALNICE:
A - 9163 BRODI - LJUBLJANA
Tel. 04227-3555

A - 9173 ŠMARJETA
Tel. 04226-555

A - 9162 ŠENTJANŽ
Tel. 04228-3164

VAM NUDI:

DOBRO OBRESTOVANJE VLOG V AVSTRIJSKIH ŠILINGIH KOT TUDI V TUJIH VALUTAH

MENJAVA VALUT IN DEVIZ VSEH VRST PO NAJUGODNEJŠIH TEČAJIH

INDIVIDUALNO SVETOVANJE IN OSEBNI SERVIS

Vaš partner v vseh denarnih zadevah Vam želi vesele božične praznike

KUPIM

Kupim suhe jesenove in lipove PLOHE, deb. od 3 cm dalje. ☎ 79-839 18559

Kupim suhe hrastove PLOHE. Novak, C. 1. maja 71, Kranj 18804

Kupim večjo količino SENA. ☎ 632-897 18677

Kupim nakladalno PRIKOLICO. ☎ 51-113 18646

Kupim rabljeno POHIŠTVO za dnevno sobo (sedežna garnitura potrebna obnova). ☎ 34-188 18659

Kupim betonske REŠETKE za hlev, dolžine od 3.60 do 4 m. Ponudbe na ☎ 58-142 18734

Kupim KRAVO simentalko. ☎ 40-681 18768

Kupim KOSILNICO BCS ali njen podobno in SAMONAKLADALKO, 17 kub. m. ali manjšo. ☎ 42-751 18683

Kupim KANU za mirne vode. ☎ 35-702 18721

Kupim večjo zazidljivo PARCELO, v Radovljici, Lescah ali Bledu. Šifra: ZDOMEČ 18724

ZA mirno obrt oddam v najem PROSTOR s telefonom, na Kokrici. ☎ 48-026 18788

LOKALI

ZA TUJE POSLOVNE PARTNERJE POTREBUJEMO ENO OPREMLJENO GARSONJERO IN ENO OPREMLJENO ENOSOBNO STANOVANJE, OD KONCA JANUARJA ZA DOBO ENEGA LETA. PONUDBE PO TEL.: 061-715-010

OBVESTILA

ROLETE: žaluzije, lamelne zavese, parket, zasteklitve balkonov, naročite na ☎ 75-610 17293

POPRAVLJAMO TV sprejemnike. Informacije na ☎ 39-886, od 9. do 16. ure. Se

RTV servis Sr. Bitnje 65, Žabnica!
Popravilo vseh vrst TV in radijskih sprejemnikov. Odprto: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 11. do 15. ure in od 17. do 19. ure. 18563

Dom na Joštu VABI za božične in pred novoletne praznike na družinska in skupinska kosila ter večerje. Vabljeni! 18565

TV MEHANIKA PORENTA vam v najkrajšem času popravi vaš TV aparat. ☎ 40-347 18604

SERVISIRAM in POPRAVLJAM TRAKTORJE zator, deutz, torpedo, imt in fiat. Na zalogi imam tudi REZERVNE DELE za navedene traktorje. Vine Križnar, Ul. Pavle Medetove 53, Naklo, ☎ 47-054 18605

Podpisana Martina Ogriz prepovedujem Rizu Rizviču, stan. v Podnartu, PRODAJO VSEH PREDMETOV, ki so moja last. V nasprotnem primeru bo on in kupec kazensko preganjan. 18673

Podpisana Martina Ogriz prepovedujem Rizu Rizviču, stan. v Podnartu, PRODAJO VSEH PREDMETOV, ki so moja last, v nasprotnem primeru bo on in kupec kazensko preganjan. 18688

OPRAVLJAM vsa zidarska dela, keramične in kamnitne obloge. ☎ 74-736 18706

Strokovno ORGANIZIRAM in VODIM KNJIGOVODSTVA za mala in zasebna podjetja. Informacije na ☎ 50-838, v soboto, od 8. do 10. ure, ob delavnikih pa od 18. do 19. ure 18749

Obrnik izdeluje otroške VOZIČKE v kombinacijah, STOLČKE za hranjenje otroka in AVTOSEDEŽE. Informacije: Betonova 13, Kranj, ☎ 27-020 18784

OSTALO

Novo žensko krzveno JAKNO - volk, št. 40, poceni prodam. ☎ 74-509 18564

Prodajam CITRE. Pot na Jošta 48, Kranj (pod Šmarjetno) 18590

Prodajam SENO ali zamenjam za 1 teden dni starega bikca. ☎ 69-528 18626

Prodajam diatonično HARMONIKO. Poženik 24, Cerklje 18667

ZLATO za zobe prodam. Naslov v oglasnem oddelku. 18670

Prodajam dve diatonični HARMONIKI - C, S, B in H, E, A. ☎ 68-733, zvečer 18697

Poceni prodajam PLAŠČ - nerc in kratko JAKNO - polarna lisica, št. 42 do 44. ☎ 28-704 18751

Izvenkrma MOTORJA T 18, T 4 in COLN magostra 18, starejši, ugodno prodam. ☎ 52-118 18754

Prodajam sivo krzveno JAKNO, št. 42 do 44. Cena 500 DEM. ☎ 25-866 18761

Prodajam HARMONIKO skala. ☎ 38-702 18783

Prodajam krmilni KROMPIR. Sp. Brnik 33, Cerklje 18798

POSESTI

Prodajam HIŠO v Kranju. ☎ 26-020, v ponedeljek in sredo, od 14. do 17. ure 18541

Prodajam PARCELO med Trstenikom in Čadovljami ter Z 101 super, letnik 1978, karoserija stara 4 leta. ☎ 35-543 18583

Prodajam zazidljivo, komunalno urejeno PARCELO, s pogledom na Stol in Triglav. Naslov v oglasnem oddelku. 18652

Prodajam zazidljivo ZEMLJIŠČE v Čirčah, z lesenim objektom, dim. 7 x 4 m in telefonom, površine 600 kvad. m. ter 126 P, letnik 1988, registriran do avgusta 1990. Informacije na ☎ 33-133, v petek, po 20. uri 18689

Prodajam zazidljivo PARCELO, v bližnji okolici Kranja. Šifra: ŠTIRI STO 18691

Zdomci pozor! Naprodaj je obnovljena, zelo prostorna, dvostanovajska HIŠA, v okolici Podnarta. Cena zelo ugodna. Hiša ima dva ločena vhoda, garažo, telefon in nekaj vrta. Informacije pri Agenciji CLM, ☎ 78-356, od 8. do 12. ure 18701

Prodajam 40 arov NJIVE v Lahovče. Naslov v oglasnem oddelku. 18810

V Šorlijevem naselju v Kranju od dam v najem GARAŽO. Informacije na ☎ 23-701, v petek, od 17. do 18. ure in v soboto, od 11. do 12. ure 18694

Prodajam zazidljivo gradbeno PARCELO v Zg. Gorjah. Florjan Urevc, Krnica 84/a, Zg. Gorje 18733

Zidano GARAŽO v Škofji Loki - Novi svet, prodam. ☎ 620-849 18769

V Bohinju prodajam nedograjeno HIŠO. ☎ 066/32-010 18796

PRIREDITVE

V KS Godešič bo kot vsako leto prijetno SILVESTROVANJE. Cena silvestrovanja je 2.000.000 din. Vstopnice za silvestrovanje prodaja Marjana Lenarčič, Godešič 135, Škofja Loka. Pridite, ne bo vam žal! KK SZDL 18780

KK Adergas vas vabi na veliko NAGRADNO KEGLJANJE za direktno kolo in več drugih nagrad. Kegljanje bo 27., 28. in 29. decembra 1989, od 10. ure dalje. Kegljanje bo v gostilni "Janče" v Sr. vasi pri Šenčurju. Vabljeni! 18790

RAZNO PRODAM

Ugodno prodajam PEČ kiperbusch za etažno centralno, termoakumulacijsko PEČ, 5 kW in 50 kvad. m. smrekovega OPAŽA, II. vrste, za polovično ceno. Škerjanc, Sp. Duplje 24 18552

Poceni prodajam original trajnožarečo PEČ kiperbusch, 100 kg BITUMNA in 25 kg LEPILA za topli pod. ☎ 24-551, int. 32-88, do 16. ure 18573

Prodajam usnjeno SEDEŽNO GARNITURO partner, črne barve in Z 850 kombi. ☎ 081/327-468, dopoldne (Trdin) 18584

JARKICE, rjave, stare 3 mesece in nerjaveča VRATA za kmečko peč, prodajam. Fujan, Hraše 5, Smlednik 18655

Prodajam nov ŠIVALNI STROJ višnja S elektronik z omarico in novi termopan panoramski STEKLI, dim. 132,8 x 183,1 cm, oboje 35 odstotkov ceneje. ☎ 28-068 18658

R 12, zakonsko POSTELJO ter novo SMUČARSKO OPREMO, prodajam. ☎ 33-585 18664

Prodajam dobro ohranjeno Z 126 P, letnik 1978 in industrijski ŠIVALNI STROJ pfaff. Oglej v soboto in nedeljo. Šiškovsko nas. 37, Kranj - Stražišče 18675

Prodajam 140-litrski kombinirani BOJLER ter rabljeno otroško POSTELJICO. Cena ugodna. ☎ 27-648 18742

Prodajam JEDILNI KOT ter italijanski kombiniran otroški VOZIČEK peg. ☎ 34-585 18757

Prodajam PIANINO rönisch. Partizanska cesta 52, Šenčur 18299

STAN.OPREMA

Prodajam TROSED, star 7 mesecev, DVOSED, star 1 leto, kombinirani STEDILNIK (plin, elektrika), dvojno POMIVALNO KORITO in nizko kuhinjsko OMARO. Janičičević, Sp. Duplje 24/a 18540

Prodajam SPALNICO, dva FOTELJA, DVOSED, jedilni KOT, kuhinjsko NAPO, OMARE za dnevno sobo in dva JOGIJA, dim. 200 x 80 cm. Kolarič, Sp. Besnica 79/b 18555

Prodajam rabljeno SEDEŽNO GARNITURO (kot in trosed). Cena 300 DEM. ☎ 44-693 18567

Prodajam okroglo MIZO, premera 110 cm. Cena 9 mio. ☎ 81-228 18569

Ugodno prodajam KAVČ, dva FOTELJA in kotno SEDEŽNO GARNITURO. ☎ 632-574 18579

Prodajam otroško POSTELJO in JOGI, za 1.200.000 din. ☎ 33-054, popoldne 18628

Ugodno prodajam ohranjeno SEDEŽNO GARNITURO, stara 4 leta. Robnik, Stara c. 24, Kranj 18660

Poceni prodajam 2 leti star KAVČ. ☎ 28-606 18684

Prodajam TROSED, star 1 leto in pol, malo rabljen. ☎ 34-948 18809

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega

LOJZETA JEMCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od njega in nam izrekli sožalje. Iskrena hvala osebju Onkološkega inštituta Ljubljana in osebju Zdravstvenega doma Železniki za skrb in lajšanje trpljenja v času njegove bolezn. Zahvala g. kanoniku, župniku, pevcem in govorniku za poslovilni obred. Vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali in nam pomagali, še enkrat iskrena hvala.

VSJ NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame in ome

LJUDMILE LESJAK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem Gozdnega gospodarstva Kranj - DSSS in Tovil Ljubljana za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala g. župniku za opravljen pogrebni obred ter pevcem, ki so ji zapeli v slovo.

VSJ NJENI

ZAHVALA

Ob smrti dobre mame, babice in prababice

MARIJE STRNIŠA

roj. Urankar

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem kolektivov Sava Kranj, Živila Naklo, Jelovica - Obrat Preddvor, za darovano cvetje in vence, za izraze sožalja, spremstvo na zadnji poti in pomoč. Iskrena hvala cerkvenemu pevskemu zboru za petje, pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in slovo. Posebna zahvala tudi Pavčevi mami in Sonji za pomoč.

Hčerke Jožica, Marinka in Ivica z družinami.

Preddvor, 4. decembra 1989

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega moža in očeta

JANEZA ŠERJAKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem, OŠ Davorin Jenko Cerklje in Iskrini srednji soli, prijateljem ter sodelavcem za pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke ter za vsa pisna in ustna sožalja. Vsem, ki ste kakorkoli sočustvovali in nam pomagali, še enkrat iskrena hvala.

VSJ NJEGOVI

Trata, 28. novembra 1989

Sporočamo žalostno vest, da je umrla

VLADIMIRA ROJINA

upokojena delavka SDK Kranj

Pogreb bo v petek, 22. decembra 1989, ob 11. uri v ožjem družinskem krogu.

Ohranili jo bomo v lepem spominu.

DELAVCI SDK, PODRUŽNICA KRANJ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše sestre in tete

IVANKE OSREDKAR

roj. 1915

se iskreno zahvaljujemo sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje, pevcem za občutno zapete pesmi, govorniku za poslovilni govor. Posebej hvala osebju bolnice Golnik in zdravnici dr. Alenki Pegam, ki ste ji pomagali v najtežjih trenutkih. Prisrčna hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

VSJ NJENI

Kranj, Ljubljana, Gorenja Dobrava, New York, 18. decembra 1989

ZAHVALA

Polje, kdo bo tebe ljubil, kadar jaz umrl bom. Tebe drugi bodo zdaj ljubili, jaz pa mirno bom v grobu spal.

Ob boleči in mnogo prerani izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in strica

CIRILA RAKOVCA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom in znancem za izrečeno sožalje, g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem za lepo petje. Hvala vsem za podarjene vence in cvetje. Vsem, ki ste našega Cirila pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala.

VSJ NJEGOVI

Struževo, 2. decembra 1989

ZAHVALA

V 84. letu starosti je prenehalo biti plemenito srce naše drage in skrbne mame, stare mame, babice, prababice, sestre in tete

ROZALIJE DROL

roj. Kejžar

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali in sočustvovali z nami in nam izrekli ustna in pisna sožalja ter darovali vence in cvetje. Prisrčno zahvalo smo dolžni g. župniku za lep pogrebni obred, nadalje se lepo zahvaljujemo cerkvenim pevcem in zvonarjem. Vsem, ki ste našo mamo spremili na zadnji poti, še enkrat iskrena hvala. Ljubezen in dobroti, ki jo je sejala med nas, sta porok, da naše mame ne bomo nikoli pozabili!

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Sorica, Selca, Godešič, Jesenice, Mojstrana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega

FRANCA MEDJA

iz Nemškega rovta 19

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za vso pomoč, cvetje, izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo govornikom za poslovilne besede, pevcem, lovcem, Društvu upokojencev in g. župniku za obred.

VSJ NJEGOVI

Nemški rovt, 23. novembra 1989

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani izgubi naše drage žene, mame, stare mame, sestre in tašče

FRANČIŠKE KLEMENC

roj. Arnež iz Kokre

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, darovali cvetje, izrekli sožalje in ste v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se tudi dr. Hriberniku za zdravljenje, g. župniku iz Preddvora za opravljen obred, pevcem in govorniku.

VSJ NJENI

Sporočamo žalostno vest, da je umrl

IVAN ROZENBERGER

ptt upokojenec

Od njega smo se poslovili 21. decembra 1989 na pokopališču v Kranju. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Delavci Podjetja za ptt promet Kranj TOZD Telekomunikacije Kranj

Štirideset in trideset let zvesti zvezi komunistov

(Za)upanje se vrača

Škofja Loka, 21. decembra - »Časi so taki, da vsak sam tehta svoj prispevek organizaciji kot tudi prispevek organizacije družbi.« je v sklepu razlage aktualnih dogajanj v Jugoslaviji dejal gorenjski partijski sekretar Boris Bavdek škofjeloškimi jubilarantom, štirideset in trideset let zvestim idejam komunizma in svoji organizaciji, ko so se sinoči odzvali povabilu občinskega komiteja na srečanje.

Martina Oblak iz Frankovega naselja v Škofji Loki: »Partijsko izkaznico sem dobila 1948. leta v gradbenem podjetju Gradis, kjer sem takrat delala. Veliko sem se družila s komunisti, se navzela idej, njihovega optimizma, delavnosti. Zadnja leta naša organizacija doživlja hude krize. Precej članov je odšlo, za tiste, ki so bili v organizaciji samo zaradi koristi, mi ni žal. Zveza komunistov se bo tako prečistila. Za ostale pa želim, da bi držali skupaj. Sama ne morem več dosti pomagati, zaupam pa v Kučana in njemu podobne. Povezana sem v osnovni organizaciji na Trati, kjer smo pretežno upokojenci. Na naših sestankih največ govorimo o gospodarstvu. Stranke me ne motijo, motila bi me edino klerikalna stranka.«

Niko Sedež iz Železnikov, osnovna organizacija Niko: »Vseh trideset let sem z dušo in telesom, kot se temu reče, za politiko zveze komunistov. Priznam pa, da sem bil v zadnjih letih večkrat zelo razočaran. Zdaj vem, da veliko stvari nisem poznal, vedel, ker

nam vodilni moške naše partije pač niso povedali. Zlasti zadnji dve leti pa se je slovenska zveza komunistov odprla, začela se je, čeprav počasi, spreminjati, preoblikovati. Spet zaupam vanjo, v demokratičnost, v njeno spoštovanje človeka, tudi nekommunističnega. Zadnje čase me - ne glede na napake, ki jih je zveza komunistov kot edina in vodilna v preteklosti tudi delala - motijo napadi nanjo, tudi na tisto, kar je dobrega naredila. Te ga pa ni malo. Sem za politični pluralizem, za stranke, vendar ne na tak način, kot se ga poslužujejo v predvolilnem boju. Treba se je dokazati z lastnim delom, ne pa se skrivati za kritikami na zvezo komunistov. Mislim, da je naš program za 11. kongres dober in da moramo dati polno podporo Markovičevi vladi, čeprav se vsi z vsemi ukrepi ne strinjamo.«

Jože Peternej, osnovna organizacija trojice škofjeloških osnovnih šol: »Podobno kot vsa družba, je v krizi tudi zveza komunistov, katere član sem tri desetletja. Mislim, da je prehodno obdobje, v katerem so iz nje odhajali omahljivci, karieristi in protestniki proti krizi, pri kraju. Prepričan sem, da bodo po kongresu oziroma, potem ko se bo večstrankarski sistem izkristaliziral, člani, ki so odšli iz protesta iz organizacije, po sreču pa ostali komunisti, počasi prihajali nazaj in da bodo tudi mladi našli svoje mesto v bodoči stranki zveze komunistov. Ne razmišljam o izstopu; dokler bom čutil, da lahko naredim kaj koristnega, bom ostal. Priznam pa, da sem svojčas, ko so učitelji množično vračali knjižice, pomislil tudi na to možnost. Zdaj se mi zdi, da se premika na bolje.«

H. Jelovčan, slike F. Perdan

Glasova anketa

Ukrepi niso prijetni, a so najbrž nujni

Skorajda ni človeka, ki ta teden ne bi mrzlično pričakoval, kaj vsebujejo novi ukrepi zvezne vlade. Pri slednjih namreč ne gre za abstraktno, od ljudi odmaknjeno visoko politiko, pač pa za vsakogaršnji danes in jutri. Zato ljudje od najpreprostejših kmečke gospodinjice pa tja do umnih podjetnikov tuhtajo, kaj bodo Markovičevi umotvori pomenili za našo prihodnost. Večidel naklonjeno, pa ne brez dvomov, ali bodo uspeli, in tudi ne brez strahu, koliko bodo še prizadeli naš že zdaj omajani socialni status.

Janez Malešič, upokojenec iz Kranja:

»Ena gospodarska reforma je že bila, dobro se pomnim, kako smo zamenjali denar v razmerju ena proti sto. Življenje pa se po tistem ni bistveno spremenilo. Bojim se, da bo tudi ob sedanji reformi tako: pokojniki ne bodo ostale nizke kot zdaj, boljše še dolgo ne bomo živeli. Malce dvomim, da bomo obrzdale inflacijo, da bo dinar postal konvertibilen in da bo moč na banki legalno menjavati dinarje za tujo valuto: verjel bom, ko bom videl.«

Radisav Nikolić, varnostnik iz Kamnika:

»Kdove ali se bo za nas po reformi karkoli spremenilo. Višjim slojem prebivalstva ne bo hudega, delavski razred pa verjetno čakajo še težji časi. Plače bodo zamrznele, zadoščale bodo komaj za kruh. Nekaj je tudi dobrega: legalno poslovanje z devizami, ki bo stopilo za vrat sedanjemu že kar odkritemu "švercu", ko so ljudje marke na črnem trgu preplačevali ne le za 10, kar za 30 in več odstotkov. Tudi črtanje ničel pri denarju utegne biti trd oreh, saj smo se komaj navadili na prejšnje nove dinarje.«

Peter Smuk, zasebnik iz Trzica:

»Markovičevi vladi želim uspeha pri predlaganih ukrepih, ne vem pa, kakšen odstotek verjetnosti bi jim pripisal. Vsi vemo, da tako kot do zdaj ne gre več naprej, vemo pa tudi, da bo z novimi ukrepi spočetka najbrž vražje težko. Trda bo za denar, poslovanje, službo. Dolgo bo trajalo, da bo dinar konvertibilen. Doslej smo počeli vse drugo, le delali nismo dovolj. Poslej bomo morali svojo pamet usmeriti ne na razmišljanje, kako bomo na račun družbenih slabosti kaj pridobili, temveč kako bomo bolj delali, pametno gospodarili in več prodali.«

Marjan Rozman, rezkalec iz Kranja:

»Osebo sem v dveh, kaj pomenijo novosti Markovičeve vlade: kako bomo bolje delali in poslovali, tudi socialna politika je nejasna. Ali se bo do kopja spet lomila na plečih najsiromašnejšega dela Jugoslavije, na najbolj revnih slojih, pa naj gre za upokojence, delavce z nizkimi plačami, družine z več otroki... Tudi preživetje podjetij v takšnih razmerah je vprašljivo. Majhni, kakor je denimo naš Eksoterm, se bodo najbrž lažje znašli kot veliki sistemi, saj smo do nedavne blokade kar dobro poslovali. Veliko je nedorečenega, zato nisem pretiran optimist.«

Niko Peternej, kmet iz Davče:

»Če bo vlada izpeljala ukrepe, kakor so se jih zamislili, utegnemo izplavati iz sedanjih razmer. Nekaj časa bo spriču ukrepov še hujska kriza, podjetja bodo šla v stečaj, več bo brezposelnih. Na dolgi rok pa se mora spremeniti na bolje, toda tu se morata (kot pravi Markovič) uskladiti politika in gospodarstvo. Malo dvomim v napovedano konvertibilnost dinarja - še vedno bo varneje nalagati v nemške marke kot varčevati v dinarjih. Sicer pa me bo kot kmeta prizadelo zamrzovanje cen. Pri mleku je kmet že zdaj udarjen, naslednjih šest mesecev pa bo še bolj.«

Francka Porenta, gošpodinja iz Brega:

»Z ukrepi se bo trenutno naše stanje obrnilo še na slabše. Toda najbrž ni drugega izhoda. Ljudje smo pripravljeni potrpeti, da bo le v prihodnosti kaj bolje. Država je zadolžena, inflacija neznanška, dinar je dnevno izgubljal na vrednosti. Če si vlagal v marke ali v gradbeni material kot na primer pri nas doma, si še ohranil vrednost. Tudi cene so prehudo rasle. Glede zamrzitve pa nisem prepričana, če je ravno dobra. Kmeta že prizadene pri prodaji pridelkov. Pri cenovnih neskladjih sta bila prizadeta tako kmet, ki dobiva premalo, kot delavec, ki je v trgovini preplačeval. Morda se bo v prihodnje delavec neposredno oskrboval pri kmetu! O ukrepih pa še tole: čas je že, da se v državi stvari nekam premaknejo, zato je Markovičev program kar pravišnji.«

Berta Rihtar, študentka iz Mengša:

»Pametno se mi zdi, da smo šli v vladne ukrepe - če tega ne bomo naredili, se ne bomo izvili iz krize. Prav tudi, da jih je Markovič pripravil potih. Če pomenijo, da bomo ljudje imeli toliko, kolikor bomo naredili, potem so dobri. Mislim, da je vsak pripravljen sprejeti tveganje, če mu le obeta, da bo kaj bolje. Zdaj je namreč mladega človeka brezupno strah, ali bo po končani šoli sploh dobil delo in na čigavih plečih bo živel. Program pa marsikaj obeta, denimo uradno trgovanje s tujo valuto, kar bo ljudi spodbudilo k varčevanju in vlaganju.«

Jože Zabret, komercialist z Bobovka:

»Dogajanje okoli ukrepov zvezne vlade nisem tekoče spremljal, vendar o njih vseeno veliko praktično razmišljam. Trgovci smo se denimo veliko hudovali nad stalno novimi cenami, toda priznamo, da nas je to držalo pokonci. Te dni pa se trgovini, zlasti oni na veliko, že pozna, da se je zaradi napovedanih ukrepov ustavil črni devizni trg. Pri nas v Agrotehniko je. Tisti, ki je imel namen kupiti traktor, je še čakal, da bo prihranjene marke ugodneje prodal. Zdaj pa je uradna menjava deviz poskrbela, da so ljudje tujo valuto zadržali in naš potencialni kupec si ni kupil traktorja. Kratkoročno nas ukrepi tepejo, dolgoročno pa so, upajmo, pozitivni.«

D. Z. Žlebir
Foto: F. Perdan

Elan osvaja nova tržišča

Prva jadrnica na Japonsko

Begunje, 20. decembra - V sredo je bila v begunjski tovarni Elan manjša slovesnost, s katero so pospremili na pot jadrnico E-33, ki jo bodo skupaj z japonsko firmo Kanematsu-Gosho Ltd. predstavili od 11. do 15. februarja prihodnje leto na sejmu v Tokiu. Kot je povedal direktor Uroš Aljančič, je prva Elanova jadrnica, ki bo plula v japonskih vodah, začetek dolgoročnega prodora Elanovih plovil na Japonsko, kjer sicer že več kot dvajset let uspešno prodajajo smuči.

Analize kažejo, da prihaja Elan na japonsko tržišče v pravem času, saj kljub obdanosti z morjem v tej državi jadrnanje z jahtami še ni razvito, tudi zato ne, ker je zaradi ribolova veliko omejitev in ker je država bolj usmerjena v druge dejavnosti kot v turizem. V Elanu pričakujejo, da bo na sejmu predstavljena jadrnica vzbudila zanimanje med kupci in da bo to dobra osnova za nadaljnje izvozne posle. Že prihodnje leto naj bi v tej državi odprli mešano trgovsko podjetje.

Čeprav mnogi poznajo Elan predvsem kot svetovno znane proizvajalca smuč, pa podatki kažejo, da je tudi med srednje velikimi izdelovalci plovil na svetu. Po morjih plave že petsto Elanovih jadrnic tipov E-31 in E-33, več kot tri četrtine vseh večjih in manjših plovil izvozi, izvažajo v 18 držav sveta, s čimer se že približuje številu držav, v katere prodaja smuči. Plovila so pred tremi leti predstavljala le 12 odstotkov skupne Elanove proizvodnje, lani 21, letos bo ta delež 28-odstotni, prihodnje leto pa že 30-odstotni. Izvoz plovil se je v zadnjih treh letih povečeval po 40 odstotkov na leto, za prihodnje leto načrtujejo, da se bo za 24 odstotkov. Pred tremi leti so prodali na tuje za 6,3 milijona nemških mark plovil, letos za približno 20 milijonov, prihodnje leto, ko naj bi se v Trzihu v Italiji začela poskusna proizvodnja plovil v novem Elanovem podjetju Elan Italiana SRL, pa naj bi vrednost izvoza dosegla že 25 milijonov mark, vrednost skupne prodaje plovil pa okrog 31 milijonov mark. Proizvodni program, ki ga bodo razvili v novem podjetju, bo dopolnjeval sedanjega, razširili pa ga bodo še s ponudbo motornih jaht. V Trzihu naj bi izdelovali tudi velike jadrnice, ki jih v Begunjah ne morejo zaradi prostorskih omejitev.

C. Zaplotnik

Preddvor, 20. decembra - V objektivu smo ujeli prigriscen izraz sicer redkega druženja mladosti in starosti. Mladi iz kranjske ekonomske srednje šole so pred novim letom obiskali prebivalce Doma oskrbovancev v Preddvoru in jim za praznik podarili kulturni program, kar sodi že v tradicijo obeh ustanov. Prejšnji večer pa so srednješolci prihod praznikov slavili v mladostno razigranem slogu - z modno revijo in glasbo. - Foto: F. Perdan

Spodbuda za uresničitev podjetniških idej

Gorenjski "joint venture"

Škofja Loka, 21. decembra - Občinski izvršni svet predlaga Ljubljanski banki Gorenjske ustanovitve gorenjskega razvojnega dinarja, tako imenovanega "joint venture", s katerim bi banka pomagala oživiti nove dobičkonosne programe in podjetniške ideje, ki se porajajo v okviru projekta Optima v kranjski in loški občini, pa tudi sicer, nosilci teh idej pa so navadno mladi ljudje brez zadostnega kapitala.

Analiza gospodarjenja v škofjeloški občini namreč kaže, da majhna podjetja poslujejo bistveno uspešneje kot velika in da se tudi v velikih kažejo potrebe po decentralizaciji, po novih podjetjih ali notranjih podjetniških profitnih centrih.

Ne nazadnje je tudi v svetu dokazana resnica, da ima banka oziroma lastniki bančnega kapitala več koristi od pametno usmerjenega sofinanciranja razvoja kot od klasičnega kreditiranja investicij.

Za začetni finančni kapital razvojnega sklada loški izvršni svet predlaga deset odstotkov načrtovanih investicijskih kreditov banke v letu 1990. Banka bi vložila denar v nova podjetja oziroma programe za pet do deset let, nakar bi ga lahko odpoklicala oziroma prodala ter ponovno investirala v nova podjetja in programe.

H. Jelovčan

Darila za dedka Mraza

Jesenice, 19. decembra - Dedek Mraz, ki prihaja v jeseniško in radovljiško občino, ima letos bolj prazno košaro kot minula leta. Da naših najmlajših ne bi razočaral, so mu pomagali tudi pri Radiu Triglav Jesenice.

Novinar Radia Triglav Dušan Dragojevič je v svoji oddaji pozval vse poslušalce, naj pomagajo napolniti prazno košaro dedka Mraza. Poziv je bil izjemen in proti vsem pričakovanjem. Odzvali so se številni posamezniki, sindikati, zasebniki in delovne organizacije in poslali ali osebno prinesli darila. Pri priči se je nabralo 180 kilogramov bonbonov, 140 kilogramov pomaranč, 25 kilogramov čokolade, veliko zvečilnih gumijev, piškotov, igrač in drugih daril, ki jih bo dedek Mraz razdelil med otroke jeseniške in radovljiške občine. Darila pa na radio še vedno prihajajo, kar kaže na to, da so ljudje voljni prispevati. Akcije se je treba domisliti in jo tudi izpeljati.

D. Sedež

Prihaja dedek Mraz

Kranj, 22. decembra - Potem ko je kranjskim organizatorjem že presneto trda predla, so vendar uspeli pripraviti letošnji obisk dedka Mrza. Otroke bo obiskal že jutri, potem pa se bo z njimi družil vse do prihodnje sobote, 30. decembra.

Letošnje praznično dogajanje se bo odvijalo na Titovem trgu in v gradu Kieselstein, ki je za to priložnost pripravil vsebinsko bogat otroški program. Med tednom bo dedek Mraz otrokom vedril popoldneve, obe soboti pa ga bodo imeli priložnost videti že dopoldne. Ob 10.45 bo v sprevidu, ki ga bodo spremljali tudi konjeniki in godba, krenil na Titov trg. Pokramljal bo z otroki, potem pa jih bo v sprevidu odpeljal pred Prešernovo gledališče, kjer bodo obe soboti nastopale ljubljanske mažoretke. Prihodnjo soboto pa bo v gledališču tudi predstava Žogice Nogice.

Med tednom pa naj otroci pohitijo v mesto takoj po 16. uri, kjer jih bodo na Titovem trgu že čakali animatorji za igro in razvedrilo, nato pa bo prišel dedek Mraz in jih odvedel pred Kieselstein, kjer se bodo v njegovi družbi fotografirali. Zatem si bodo lahko na grajskem dvorišču

ogledovali risane filme, v grajski veži in dvoranicah pa lutkovne in igrane predstave. V ponedeljek, 25. decembra, ko se bo Kieselstein prvič odprl dedku Mrzu in otrokom, bodo to Snežinkin ples in Zimska pravljica, lutke iz Besnice Slonček Leopold ter igrica Zimne zgodbe skupine Raglje iz Prešernove šole. Več o preostalem programu bomo povedali v torkovi številki Gorenjskega glasa.

OKNA
SENCILA
VRATA

inles